анонс
НОМЕРА

XI звітна наукова 4-5 ст.

Студентське життя 14-15 ст.

До ювілею У.Самчука 20-21 ст.

31 березня 2015 року, №1-6 (193-198)

ЗАМОК

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

АКАДЕМІЯ: ПОРТРЕТ ЗБЛИЗЬКА

Афанасій ЛОМАКОВИЧ,
в.о. ректора академії

Діяльність навчального закладу в попередній період ознаменували дві вагомі події: імплементація Закону України «Про вищу освіту» та зміна статусу навчального закладу з Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка на Кременецьку обласну гуманітарно-педагогічну академію ім. Тараса Шевченка.

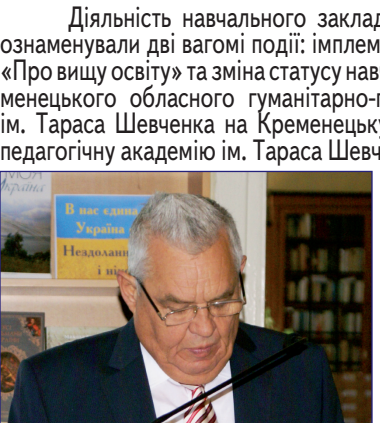

У 2012 році нами розроблено і прийнято Концепцію розвитку Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка на 2012-2021 роки. Окремі завдання цього стратегічного плану розвитку навчального закладу вже реалізовані.

Факт переходу навчального закладу від Інституту та Академії – лише проміжний етап в реалізації більш глобальної двоєдиної мети – поступу до профільного педагогічного університету; та збереження самостійного, автономного, регіонального, невеликого за кількісним складом, проте престижного вищого навчального закладу, який би надавав освітні послуги високої якості, був би визнаним серед когорти університетів педагогічного спрямування в Україні та зарубіжжі, надалі залишався би центром культурно-просвітницької діяльності в краї, сприяв би формуванню національно свідомої постаті педагога, опираючись на історичні традиції та високий національно-патріотичний дух.

Сьогоднішній статус навчального закладу – Академія – це лише нова форма, яка потребує якісного змістового наповнення. Важливо окреслити найважливіші пріоритети розвитку. Неможливо, звичайно, бути лідером у всіх галузях діяльності. Тому кожен факультет і кожна кафедра повинні акцентувати свою роботу на тому, що може бути реалізовано найкраще, дати найвищий ефект. Для прикладу, зробити наголос на практичній підготовці педагога, на посиленні співпраці зі школами та дитячими садками з використанням найрізноманітніших форм взаємодії.

Окрім цього, академія може стати справжнім Центром патріотичного виховання учнівської та студентської молоді у краї. Ця робота вже розпочата, а для її реалізації маємо потужні підвалини і традиції закладів освіти – наших попередників. Разом з тим розуміємо, що патріотичне виховання – це комплексна система різнопланових навчально-виховних заходів у дитячому садку, школі, вищому навчальному закладі. Важливе місце у цій роботі займають громадські організації, студентське самоврядування, волонтерські загони.

Запорука повноцінної діяльності навчального закладу – формування та збереження контингенту студентів. Минулорічна вступна кампанія завершилась успішно. Ми не лише зберегли, але й частково збільшили державне замовлення: із 207 – до 237 осіб. До навчального закладу було подано 2654 заяви. Зараховано 1237 абітурієнтів, з них на денну форму навчання – 742 і на заочну форму – 495 абітурієнтів. На платну форму навчання зараховано 912 осіб, що становить 73,7% всіх вступників. За кошти місцевого бюджету навчається лише 26,3% студентів.

До навчального закладу зараховано 23 особи пільгових категорій, серед них: 8 дітей-інвалідів, 13 сиріт, 2 чорнобильці і 18 осіб із цільовими направленнями.

Вченою радою академії затверджено Правила прийому на 2015 рік, які оприлюднені на веб-сайті академії та інформаційному стенді приймальної комісії. Традиційно проведемо Дні відкритих дверей, мистецькі конкурси імені композитора М.Вериківського та імені художника І.Хворостецького.

Результатом профорієнтаційної роботи має стати формування кола потенційних абітурієнтів, які вступатимуть саме до нашого навчального закладу. Разом з тим, треба боротись за вступників із якісними знаннями, з нестандартним мисленням, високим рівнем національної свідомості, які роблять вибір на користь професії вчителя за покликом душі.

У структурі навчального закладу на сьогодні – 4 факультети, де готують фахівців з 5 галузей знань за освітніми ступенями «бакалавр» (8 спеціальностей), «магістр» (3 спеціальності) та за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» (9 спеціальностей), та 14 кафедр.

Фактичний контингент студентів академії становить 2210 осіб: денна форма навчання – 1273 особи (686 осіб – за державним замовленням, 587 – за кошти фізичних та юридичних осіб); заочна форма навчання – 973 особи (7 осіб – за державним замовленням, 930 – за кошти фізичних та юридичних осіб).

У структурі академії функціонує Кременецький педагогічний коледж, який нараховує 640 студентів. З них 350 навчається на державній формі та 290 осіб – за кошти фізичних осіб.

Розпочато розробку методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу, роботи екзаменаційної комісії при атестації випускників, організації внутрішнього моніторингу надання освітніх послуг тощо. Питанням особливої ваги є підготовка пропозицій щодо формування навчальних планів нового покоління. Найважливіші моменти нових планів: перелік навчальних дисциплін не перевищуватиме 8 на семестр та 16 – на рік. Один кредит становитиме 30 годин, кожна навчальна дисципліна матиме не менше 3 кредитів, 25% всіх годин навчального плану пропонуватимуться студентам на вибір. Академічне навантаження викладача на 1 курсі буде обраховуватися з обсягу 600 годин на навчальний рік. Формування навчальних планів передбачатиме і якісно новий – компетентісний підхід до розробки освітньо-професійних програм бакалавра та магістра.

Основний пріоритет діяльності навчального закладу – забезпечення якості надання освітніх послуг із перспективою інтеграції в міжнародний освітній простір.

Здійснюються заходи, спрямовані на покращення різних аспектів організації освітньо-виховного процесу: аналіз, удосконалення та приведення до сучасних вимог варіативних складових галузевих стандартів вищої освіти (освітньо-кваліфікаційні характеристики, освітньо-професійні програми, засоби діагностики якості надання освітніх послуг); упорядкування навчальних планів підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів; осучаснення змісту навчальних та робочих програм нормативних та варіативних дисциплін; запровадження автоматизованого планування й розподілу навчального навантаження викладачів. Прогнозується поетапне впровадження системи управління комп'ютерною мережею навчального закладу.

В академії здійснюється контроль за якістю проведення лекційних, практичних та лабораторних занять шляхом відвідування їх завідувачами кафедр, деканами факультетів, взаємовідвідування викладачів, проведення відкритих занять, обговорення змісту лекцій на засіданнях кафедр.

Особливий наголос робиться на перспективах діяльності педагогічного коледжу як структурного підрозділу Академії, на пошуку оптимального формату його функціонування та максимального захисту педагогічних працівників. У сучасних коледжів – два шляхи: або прямування до вищої школи і підготовка молодших бакалаврів через створення кафедр і повторне ліцензування (а це призвело б до дублювання підготовки фахівців у академії), або пошук оптимальної палітри спеціальностей на рівні професійної освіти, що більше підходить для нашої ситуації.

Поряд із використанням сучасних інформаційних технологій бібліотека навчального закладу залишається основним академічним ресурсом, мозковим центром, що забезпечує швидкий та зручний доступ до першоджерел результатів наукових досліджень, різноманітних баз даних, у тому числі зарубіжних. Визнаючи непересічну важливість бібліотеки в науковому та освітньому процесах, будемо і надалі сприяти збагаченню бібліотечних фондів шляхом придбання, передплати, дарування видань, забезпечувати належні умови праці співробітників бібліотеки. На сьогодні бібліотечний фонд становить близько 93 тис. екземплярів навчальної, наукової, методичної та художньої літератури та 112 найменувань періодичних видань.

На часі є налагодження співпраці з провідними науковими бібліотеками України, вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів; розвиток електронного відділу бібліотеки та передплата електронних ресурсів зарубіжних видавництв. Започатковано функціонування наукового відділу бібліотеки для молодих учених та здобувачів наукового ступеня. Планується комп'ютеризація створеного дисертаційного залу та його оснащення відповідною джерельною базою.

У 2014 році навчальний заклад успішно пройшов чергову акредитацію зі всіх напрямів та спеціальностей із продовженням терміну дії ліцензії та сертифікатів до 2019 року. Останній набір абітурієнтів за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст» та «спеціаліст» буде здійснено у 2016 році.

Особливу увагу звертаємо на ліцензування освітньо-професійних програм підготовки магістра (з акцентом на освітньо-професійну складову, з терміном навчання 1,5 роки). Готуємося пройти процедуру ліцензування магістратури з Фізичного виховання*, Педагогіки вищої школи, Управління навчальним закладом.

Серед студентів денної форми, які навчаються за кошти місцевого бюджету (686 осіб), академічну стипендію отримують 478 студентів (69,7%). Окрім того, 15 особам (сироти, діти-інваліди) призначено соціальну стипендію. Така тенденція зберігається в навчальному закладі упродовж останніх років.

У полі зору ректорату – студенти, члени сімей яких брали участь в АТО. Так, на державну форму навчання переведено студента факультету фізичного виховання Вячеслава Ляшука, брат якого загинув у зоні проведення АТО, і студентку І курсу спеціальності «Філологія* (англійська)», напівсироту Ніну Карпець, брат якої одержав мінно-вибухову травму з ампутацією верхньої лівої кінцівки під час виконання бойового завдання в зоні АТО.

Студентам навчального закладу – учасникам Революції Гідності – надавалась матеріальна допомога. Аналогічна фінансова підтримка була надана і активістам-кременчанам.

Визначено пріоритети у зміцненні кадрового потенціалу академії: захист докторських дисертацій та підготовка власних професорів з числа штатних працівників; розширення доцентського корпусу.

Вагомим аргументом утвердження навчального закладу в новому статусі стали результати ефективної наукової

діяльності професорсько-викладацького складу і розгортання науково-дослідницької роботи студентів. Насамперед йдеться про зміцнення штату науково-педагогічних працівників власними докторами наук і професорами. За останній період науковий потенціал академії посилився двома професорами, 11 доцентами, трьома докторантами. На посаду професора кафедри переведено двох доцентів і 22 кандидати наук – на посади доцентів відповідних кафедр.

(Продовження на стор.2)

АКАДЕМІЯ:

Афанасій ЛОМАКОВИЧ,
в.о.ректора академії

За останній рік 7 науковців здобули науковий ступінь кандидата наук.; на поточний рік заплановано захист більше 10 кандидатських дисертацій.

Навчальний процес забезпечували 168 науково-педагогічних працівників (з них 85 – з науковими ступенями і вченими званнями), 9 концертмейстерів за основним місцем роботи та 24 особи на засадах зовнішнього і внутрішнього сумісництва. Серед них – 11 штатних докторів наук, професорів, 74 кандидати наук, доценти.

Одна з невід'ємних складових наукової діяльності академії – наукові дослідження з актуальних проблем сучасної вищої школи. Такі дослідження здійснюються, зокрема, через функціонування науково-дослідних лабораторій: «Лабораторія екологічного моніторингу та експериментальної біології» (науковий керівник В.І.Чопик); «Оптимізація фізичного виховання різних контингентів школярів і студентів» (науковий координатор В.І.Банах); «Творчість Уласа Самчука та Бориса Харчука: художній літопис ХХ ст.» (науковий координатор О.В.Василишин); «Лабораторія проблем людини та філософії здоров'я» (науковий координатор В.М.Василюк); «Виховні технології у системі безперервної освіти» (науковий керівник Н.В.Приймас); «Особистість і соціум» (науковий керівник В.М.Мартинюк); «Лабораторія музичної етнології» (наукові координатори Б.І.Яремко, В.І.Сабран). На базі науково-дослідних лабораторій виконуються дослідження за тематикою кандидатських і докторських дисертацій, курсових, дипломних і магістерських робіт, проводяться наукові та методичні семінари, конференції міжнародного та всеукраїнського рівнів.

В аспірантурі інших вищих навчальних закладів навчається 12 осіб. Працюють над планами-проспектами докторських дисертацій 18 науково-педагогічних працівників, у статусі здобувачів наукового ступеня кандидата наук – 31 особа.

У перспективі – запрошення до викладацької діяльності професорів-візитерів з інших країн. Вже розпочато організаційну роботу щодо запровадження курсів-практикумів для поглиблення знань з англійської мови. У найближчих планах – створення власного англомовного веб-сайту.

Пожвавилось міжнародне співробітництво академії з ВНЗ Польщі: реалізується Міжнародний проект «Школа відкритого розуму» (у рамках нового міжнародного проекту готується Міжнародна наукова конференція молодих учених і представників студентської науки «Європейська наука і освіта: шляхи та перспективи розвитку» із виданням за підтримки Польської Академії наук і Люблінської Політехніки, збірника наукових праць. Дієвими стають Угоди про співпрацю між академією та ВНЗ Польщі. У Вармінсько-Мазурському університеті в Ольштині успішно здійснюється підготовка магістрів із польської і німецької мов для нашої академії. Доцент кафедри німецької філології Марунько О.А. стала стипендіатом Австрійської служби академічних обмінів (ОеАД) та Центру культурних зв'язків і мобільності, що дає змогу пройти наукове стажування в Інституті германістики Віденського університету в березні 2015 року.

Нові елементи співпраці прогнозуються і з вітчизняними ВНЗ, зорема, вже є попередні домовленості про обмін студентами між академією та Житомирським державним університетом ім. Івана Франка.

Позитивну динаміку має видавнича діяльність науково-педагогічних працівників. Упродовж року опубліковано 7 монографій, видано 12 навчально-методичних посібників із відповідним Грифом МОН України. Отримано від МОН України 9 рекомендаційних листів щодо доцільності використання навчальних і навчально-методичних посібників наших авторів у вищій школі.

До колективних видавничих здобутків науковців навчального закладу насамперед належить публікація п'яти збірників наукових праць за матеріалами проведених у нас наукових конференцій всеукраїнського і міжнародного рівнів.

Визначне досягнення науково-педагогічних працівників академії – рішення Колегії МОН України щодо надання статусу фахового періодичного видання збірнику наукових праць «Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка». Саме цей Вісник і «Кременецькі компаративні студії» включено до Міжнародної бази даних ISSN, їм надано індивідуальні Міжнародні стандартні серійні номери. Додамо, що за минулий рік викладачами академії опубліковано 29 наукових праць у зарубіжних виданнях і 86 – у фахових періодичних виданнях України.

Заплановано проведення Міжнародної наукової конференції «Волинські Атени: трансформації між історією і сучасністю» (до 210-річчя заснування Волинської гімназії, 250-річчя від дня народження Т. Чацького і 265-річчя від дня народження Г. Коллонтая, з виданням збірника «Волинські Атени»: 1805 – 2015» та відповідними культурно-мистецькими дійствами); Всеукраїнського наукового семінару «Галина Гордасевич: силует на тлі історії» (до 80-ліття від дня народження) та V Міжнародного науково-мистецького пленеру «Зустрічі в Кременці – 2015».

Особливістю науково-педагогічної роботи в 2015 році є реалізація заходів із відзначення 210-ліття заснування у Кременці Волинської гімназії та з нагоди 250-річчя від дня народження Т.Чацького і 265-річчя від дня народження Г.Коллонтая. Серед згаданих заходів – урочиста академія, Міжнародна наукова конференція «Волинські Атени»: трансформації між історією і сучасністю»,

Своєрідним літописом діяльності навчального закладу є газета Кременецької обласної гуманітарного-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка «Замок». На сьогодні випущено 192 номери газети під незмінною орудою її редактора А.Л. Багнюка. Газета має неабиякий резонанс не лише у внутрішньовузівському середовищі, але й на теренах краю.

Окрім газети, в академії функціонує телебачення, яке здійснює інформаційний супровід найважливіших подій та заходів академії. До послуг студентів – Wi-Fi-доступ до мережі Інтернет. Таке покриття функціонує у І та ІІ навчальних корпусах і в гуртожитку №1.

Професорсько-викладацький склад кафедр академії – активний учасник наукових форумів, симпозіумів, конференцій. Щорічно проводяться 5 наукових, науково-практичних конференцій, симпозіумів, науково-методичних семінарів всеукраїнського та міжнародного рівнів, у яких активну участь беруть викладацький та студентський колективи.

Проведено X звітну науково-практичну конференцію професорсько-викладацького складу за 2014 рік, Міжнародний симпозіум «Пророки у своїй Вітчизні: Тарас Шевченко та Юліуш Словацький», Всеукраїнську наукову конференцію з міжнародною участю «Бессерівські природничі студії», Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Зміна управлінської парадигми в умовах модернізації загальної середньої освіти», за матеріалами яких видано збірники наукових праць.

5 науково-педагогічних працівників пройшли підвищення кваліфікації. Крім них, підвищили кваліфікацію всі ті, хто захистив кандидатську дисертацію (7 осіб), отримав вчене звання доцента (11 осіб) і професора (2 особи).

Згідно з укладеними угодами упродовж 2014 року в навчальному закладі підвищували кваліфікацію 25 педагогічних працівників з інших навчальних закладів України (Бродівського педагогічного коледжу ім. Маркіяна Шашкевича, Криворізького педагогічного інституту, Тернопільських ДНЗ № 14 і № 15).

Традиційно в навчальному закладі (ще від педагогічного училища і коледжу) особлива увага звертається на різні складові практичної підготовки фахівців.

Ефективність практики забезпечується зв'язками між академією та відповідними закладами – базами практики: дошкільними навчальними закладами, загальноосвітніми школами, оздоровчими, спортивними, туристичними дитячими центрами, екскурсійно-туристичними станціями, підприємствами та фірмами, з якими укладаються відповідні угоди про співпрацю.

Заслуговує уваги організація літніх видів педагогічної практики. Розширилась географія затребуваності наших студентів. Налагоджено контакти з оздоровчим табором «Факел», розташованим у м. Бердянськ на узбережжі Азовського моря. Його керівництво запросило для проходження практики кращих наших студентів. Маємо цілу низку вдячних відгуків та листів-подяк від керівництва оздоровчими закладами, батьків дітей за високий рівень підготовки студентів, призові місця в конкурсах фахової майстерності.

Продовжується співпраця з оздоровчими закладами «Лісова казка» (Лановецький р-н, с. Борщівка) і «Гайдарівець» (Шумський р-н, с. Кутянка) на Тернопільщині та «Чайка» (Демидівський р-н, с. Хрінники), «Веселка» (Радивилівський р-н, с. Опарипси), «Корчагінець» (Острозький р-н, с. Межиріч) Рівненської області. Укладено договір із санаторно-оздоровчим комплексом «Берізка» (Рівненська обл., Дубенський р-н, с. Молодаво). Проводяться попередні переговори із керівництвом Міжнародного дитячого центру «Артек-Карпати». Показово, що вже другий рік поспіль наш навчальний заклад перемагає в обласному конкурсі із розробки виховного проекту «Вихователь».

Новим елементом організації практичної підготовки фахівців при виконанні дипломних робіт зі спеціальності «Образотворче мистецтво» стає проведення безпосередніх консультацій і майстер-класів на базі творчої майстерні скульптури народного художника України В.Я.Ярича у м. Львові.

Кафедрами академії упродовж 2014 року реалізовано низку заходів у загальноосвітніх школах регіону. Кафедрою педагогіки та психології організовано науково-методичні семінари «Робімо добро, поки маємо час», «Профілактика правопорушень та злочинності серед неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема» спільно з групою практичних психологів і соціальних педагогів Кременецького району та «Стрес і посттравматичний стресовий розлад: психолого-педагогічні шляхи подолання» – з участю науковців НУ «Острозька академія»). Науково-педагогічні працівники кафедр були учасниками у районного науково-методичного семінару «Вплив ЗМІ на свідомість і поведінку людини» на базі Кременецької гімназії та районного методичного кабінету, районного семінару вчителів індивідуальної форми навчання «Організація корекційного навчання учнів з інтелектуальним недорозвитком в умовах загальноосвітньої школи» на базі Кременецької ЗОШ №1 та райметодкабінету.

Прикладом співпраці із загальноосвітніми закладами було проведення на базі академії Всеукраїнської науково-практичної конференції «Зміна управлінської парадигми в умовах модернізації загальної середньої освіти» з участю близько 90 спеціалістів освітньої сфери Київської, Дніпропетровської, Львівської, Волинської, Полтавської, Рівненської, Сумської і Тернопільської областей. Захід проведено спільно з департаментом освіти і науки Тернопільської ОДА, Асоціацією керівників шкіл України, Інститутом педагогіки НАПН України, Тернопільським ОКІППО.

Вагомим визнанням є пропозиція МОН України щодо проведення на базі нашої академії IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання (технологій) для учнів загальноосвітніх шкіл у квітні цього року.

Співпраця із дошкільними навчальними закладами знайшла реалізацію через організацію курсів підвищення кваліфікації різних категорій працівників дитячих дошкільних установ. Наш навчальний заклад відповідно до ліцензії має дозвіл на проведення курсів підвищення кваліфікації з ліцензованим обсягом 50 осіб на рік.

У лютому цього року на педагогічному факультеті кафедрою теорії та методики дошкільної освіти було організовано чергове проведення курсів підвищення кваліфікації для 30 вихователів ДНЗ м. Кременця та Кременецького району. Слухачі ознайомилися з інноваційними технологіями та особливостями їхнього застосування в педагогічному процесі дитячих дошкільних закладів. Із цією метою науково-педагогічними працівниками було проведено лекції, майстер-класи, круглі столи, тренінги, семінари тощо.

ПОРТРЕТ ЗБЛИЗЬКА

Ще одна з актуальних проблем – працевлаштування випускників. У 2014 році працевлаштовано 43 спеціалісти, які навчалися за кошти місцевого бюджету (97,7%) та 89 випускників, які навчалися за кошти фізичних осіб. Всього працевлаштовано 132 особи із 199 випускників (66,3%). І хоч юридично навчальний заклад не несе відповідальності за працевлаштування випускників платної форми навчання, проте статистика процесу вимагає від нас активізації діяльності в цьому напрямі.

Наші випускники працюють далеко за межами Тернопільської області. Склались добрі традиції співпраці з навчальними закладами Київщини (зокрема, міста Ірпінь, Буча). А загалом географія працевлаштування наших випускників охоплює Рівненську, Волинську, Хмельницьку, Львівську, Івано-Франківську та інші області.

Упродовж останніх років випускники навчального закладу укладають тристоронні угоди на строк не менш як три роки про роботу на посадах педагогічних працівників у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах.

Формою працевлаштування випускників є переведення студентів випускних курсів на індивідуальний план навчання. Так, на сьогодні із 245 випускників-спеціалістів уже мають роботу і переведені на індивідуальний план 54 особи.

З метою поточного та своєчасного інформування випускників щодо актуальних питань їх працевлаштування на веб-сайті навчального закладу була створена сторінка «Вакансії для молодих спеціалістів на 2014 – 2015 н.р.».

У полі зору педагогічного колективу академії – реалізація Наскрізної програми національного виховання студентської молоді академії в контексті Закону України «Про вищу освіту».

Виховна робота в навчальному закладі у минулому році здійснювалась під егідою 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Так, серед основних заходів назву підготовку

високопрофесійних концертних програм «Борітеся – поборите! Вам Бог помагає!» та «Пророки у своїй Вітчизні: Тарас Шевченко та Юліуш Словацький», приурочених ювілею Кобзаря; організацію регіональних конкурсів декламацій творів Т. Шевченка, проведення фотовернісажу «Стежками Кобзаря на Волині», Всеукраїнських студентських Шевченківських онлайн-читань, літературо-музичного вечора «Кобзар мовами Європи» та інші.

Навчальний заклад не стояв осторонь подій на Сході України: викладачі та студенти неодноразово долучалися до благодійних акцій сприяння та допомоги учасникам АТО. Відмітимо у цьому контексті роль органів студентського самоврядування академії та волонтерського загону: навчальний заклад став організатором передноворічної зустрічі для сімей-переселенців та близько 40 дітей із Донбасу та Криму; проведено благодійну ярмарку-розпродаж виробів «Любіть Україну і в радості мить, любіть і в хвилину негоди». Вироби студентів академії придбано мешканцями міста на суму близько 6 тисяч гривень і передано волонтерам для потреб солдат у зоні АТО; організовано благодійний КВК «Крізь сміх – до перемоги» у районному Будинку культури. За вилучені кошти (близько 6 тисяч гривень) студентами самостійно закуплено 10 оптичних бінокліів і передано через волонтерів у зону АТО (Нікішино, пост Балу, Попасна, Вуглегірськ); виготовлено маскувальні сітки розміром 6 на 8 метрів та передано волонтерам.

Різнобічною є діяльність студентського експериментального театру «Пілігрим». Упродовж року глядачам було представлено кілька вистав, серед них найбільший емоційний відгук мали «Недоспівана пісня Івана Мазепи», «На Аскольдовій могилі – український цвіт» і особливо – музично-поетична вистава «А Сотня вже летіла в небеса...».

Наш навчальний заклад, безперечно, є центром мистецького життя регіону. Прикладом високого рівня професійної майстерності мистецьких колективів став концерт Різдвяних колядок та щедрівок для мешканців Кременця і святкови йкрнцерт «Він – як Бог наш, воскрес безсмертям дум і вічним заповітом» у Шевченківські дні.

У залі ім. Гуго Колонтая експонувалися творчі роботи Івана Гапяка та Володимира Блюсюка – відомих митців з древнього Львова. Зустрічі з людьми такого рівня надихають на плекання мистецьких ідей, створення нових проектів та задумів.

Особливу увагу ректорат звертає на організацію дозвілля студентської молоді. За його сприяння організовано концерт, приурочений Міжнародному Дню студента. Кращі студенти навчального закладу нагороджені грамотами та грошовими преміями. За сприяння органів студентського самоврядування академії міський Центр вільного часу «Панорама» надає постійні знижки для студентів навчального закладу.

Студенти академії пропагують здобутки своєї альма-матер через засоби масової інформації. Вагомим здобутком студентської молоді є результативність діяльності гуртка «Юний журналіст» (керівник В.І.Кащук). Його членами відзнята документальна стрічка «Зерна правди Марії Адамович» (однієї з представниць відомої кременецької родини інтелігентів-патріотів), яка принесла гуртківцям друге місце у Всеукраїнському конкурсі мультимедійних проектів «Врятувати від забуття», проведеного за сприяння Міжнародного благодійного фонду національної пам'яті України. А представлений на цей же конкурс фільм «Тополина доля», присвячений медсестрі Української Повстанської Армії Ларисі (Лесі) Томчук, отримав І місце серед 700 конкурсних робіт. Показовим є виховний момент, що грошову винагороду гуртківці використали на придбання двох слухових апаратів для героїні фільму Л.С.Томчук.

Студентами навчального закладу була опублікована стаття у газеті «Нова Тернопільська», де майбутні педагоги оцінюють свій навчальний заклад як потужний освітянський центр і наголошують, що саме в Кременці зродився дух Волинських Афін.

Прикладом однієї з форм національно-патріотичного виховання є залучення студентської молоді до впорядкування могил відомих постатей, які жили і працювали на Кременеччині та могил невідомим солдатам.

Під час років навчання студенти оволодівають навиками демократії, самоврядування, самоорганізації. Прикладом може слугувати участь органів студентського самоврядування в освітньому заході «Студентська доба» (м. Тернопіль), під час якого молоді люди долучилися до низки тренінгів та зустрічей з очільниками області, меценатами, студентами інших вишів.

Молодь навчального закладу долучається і до міжнародної діяльності. Студентки філологічного факультету Надія Данік та Ольга Чохрій стали «срібними призерами» на 30-му ювілейному зльоті Європейської родини шкіл імені Юліуша Словацького в жанрі малої сценічної форми. Вони нагороджені Дипломом другого ступеня за вдале сценічне втілення образів сестер Аліни і Балладини із п'єси Юліуша Словацького «Балладина».

Вже в лютому місяці цього року студенти мали можливість безкоштовно вивчати польську мову завдяки приїзду професора Ярослава Баниша, директора організації «Світло зі Сходу». Близько 50 студентів відвідали інтерактивні заняття з метою вивчення польської граматики, лексики, брали участь в екскурсіях та походах. А в серпні 2014 року 10 студентів навчального закладу побували у Республіці Польща (м. Катовіце) на аналогічній програмі обміну. Ми і надалі будемо підтримувати такі міжнародні проекти з вивчення іноземних мов.

Приємно відзначити здобутки студентів і викладачів навчального закладу в мистецьких конкурсах. Так, під керівництвом старшого викладача Андрія Медецького наш танцювальний дует у складі Найчука Євгена та Поліщук Ірини став переможцем на Міжнародному конкурсі танцю «Яскрава країна» (м.Чернігів).

Назвемо спортивні досягнення студентів факультету фізичного виховання навчального закладу. У травні 2014 року студент заочної форми навчання Ігор Пасєка привіз зі столиці Азербайджану – міста Баку – три медалі. У складі

збірної України спортсмен став учасником XXIV Чемпіонату Європи з армспорту, який тривав з 20 до 24 травня. У ваговій категорії 90 кг серед юніорів до 21 року у змаганнях на ліву руку Ігор став переможцем, здобувши звання чемпіона Європи та золоту медаль, а на праву руку виборов «срібло». Сергій Данік входить до складу юнацької збірної команди України з санного спорту. Він є багаторазовим учасником етапів Кубка світу та Європи у складі збірної команди України. У 2014 році Сергій став переможцем Чемпіонату України серед юніорів. Андрій Голуб посів IV місце у Чемпіонаті України з традиційного карате і кікбоксингу серед дорослих, який проводився у м. Дніпропетровськ. Лариса Лановецька зайняла І місце у XI спортивних студентських іграх серед ВНЗ III – IV рівнів акредитації у Тернопільській області зі спортивного туризму (пішохідний туризм)

Футбольна команда факультету «Буревісник» у 2014 році посіла почесне III місце у Чемпіонаті України з футболу серед ВНЗ III – IV рівнів акредитації (західного регіону). Окрім того, команда неодноразово ставала переможцем та призером різноманітних турнірів із міні-футболу та футзалу районного та обласного рівнів.

Збірна команда факультету зі спортивного туризму зайняла на XI спортивних студентських іграх серед ВНЗ III – IV рівнів акредитації у Тернопільській області почесне II командне місце.

Волейбольна чоловіча команда факультету стала Чемпіоном Кременецького району та володарем Суперкубка району.

У період економічної скрути, складної політичної ситуації в країні, воєнних дій на Сході країни фінансування освітньої галузі залишається проблемним. Проте, у міру можливого, зміцнення матеріально-технічної бази академії продовжується.

Основна увага звертається на забезпечення стабільності фінансування різних напрямів діяльності навчального закладу. Насамперед це стосується своєчасної виплати в повному обсязі заробітної плати працівникам та стипендії студентам.

У навчальному закладі розроблено заходи щодо економного використання природного газу, електроенергії, води в натуральних показниках. Маємо перші здобутки: економія природного газу за листопад-грудень 2014 року склала 57,1 тис. м3.

Серед найвагоміших об'єктів, які потребували найбільше коштів, назву капітальний ремонт гуртожитку № 2, який на сьогодні справді набуває європейського вигляду. Роботи в ньому практично завершено, потужними темпами здійснюється виготовлення ліжок в меблевому цеху, придбання постільного інвентаря тощо. Вартість робіт у гуртожитку – більше 2 млн. грн.

Непростим видалось для нас встановлення котла з альтернативним видом палива (вартістю понад 600 тис. грн.). Усі роботи здійснено за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам Тернопільщини для впровадження енергозберігаючих заходів. Очікувана економія від опалення корпусів навчального закладу та гуртожитку – 60% скорочення споживання газу на майже 0,5 млн. грн. в рік. У випадку зниження температури, сильних морозів, у котельні є ще 2 газових котли, встановлених у 2011 році.

Проводиться реконструкція великої Актової зали. У планах – відновити її первинний історичний вигляд. Загальна вартість ремонтних робіт орієнтовно становитиме 1 млн. 100 тис. грн. Надіємось до 210-ліття з дня заснування Волинської гімназії (початок жовтня 2015 року) виконати заплановані роботи, щоб відновлена зала стала окрасою академії.

Розпочато роботу щодо збору коштів на встановлення пам'ятника одному з фундаторів Волинської гімназії Тадеушу Чацькому. Це буде знаковою подією в історії вищої школи на Кременеччині. Встановлення пам'ятника заплановано в системі заходів святкування річниці Волинської гімназії.

Розширився перелік музеїв навчального закладу. Нагадаю, що студентське товариство, викладацький склад, громадськість району, численні гості академії упродовж року мали змогу відвідувати Музейну залу Ростислава Глувка, Музей історії навчального закладу, Музей довоєнної фотографії. Цього річ започатковано роботу музею «Етнографічна світлиця». Його експозиції потребують удосконалення, доповнення, дообладнання, проте перші кроки вже зроблено. Дано старт реставраційним роботам у майбутньому Музеї М.Вериківського. Робота над відновленням старовинних фресок потребує висококваліфікованих фахівців та значних фінансових вкладень.

Попри складні економічні умови, політичну ситуацію у країні, нам вдалося вижити у конкурентному середовищі серед вищих навчальних закладів, зберегти самостійність, не сповільнити темпів розвитку, досягти певних успіхів у різних напрямах діяльності: зміцненні матеріально-технічної бази, зростанні кадрового потенціалу, збереженні ліцензованого об'єму, виконанні державного замовлення.

У цьому – заслуги всього колективу навчального закладу: педагогічних і науково-педагогічних працівників, секретарсько-лаборантського складу, працівників бухгалтерії, бібліотеки, відділу кадрів та канцелярії, господарської частини, членів ректорату і нашого студентства.

ОДИНАДЦЯТА ЗВІТНА –

Цьогорічна звітна наукова конференція професорсько-викладацького складу нашого ВНЗ за 2014 рік була одинадцятою з часу їх започаткування, та першою, яку наші науковці проводять у статусі науково-педагогічних працівників гуманітарно-педагогічної академії. Програма конференції включала 93 тематичні доповіді, що були запропоновані 117 авторами – представниками усіх кафедр академії.

З вітальним словом до учасників конференції звернувся ректор академії, професор А.М.Ломакович. Він зазначив, що упродовж минулого року колектив навчального закладу наполегливо реалізовував Концепцію поетапного переходу до статусу академії. Вагомим аргументом утвердження нового статусу стали результати ефективної наукової діяльності професорсько-викладацького складу і розгортання науково-дослідницької роботи студентів. Науково-кадрове зростання нашого ВНЗ і надалі залишається одним з найголовніших пріоритетів. Насамперед йдеться про зміцнення штату науково-педагогічних працівників власними докторами наук і професорами. За останній період науковий потенціал академії посилився трьома докторантами (Д.Ч.Чик, М.С.Курач, Н.М.Савелюк), двома професорами (О.М.Довгань, О.О.Безносюк) і 11 доцентами (О.І.Дух, І.А.Білосевич, Н.В.Приймас, О.А.Фурман, Н.І.Цицюра, Л.І.Врочинська, Н.Г.Зіньковська, І.М.Комінярська, Л.М.Кравець, І.О.Онищук, Р.Я.Яковишин). На посаду професора кафедри переведено двох доцентів (О.В.Василишин, Л.М.Невідомська) і 22 кандидати наук – на посади доцентів відповідних кафедр. Значна частина науково-педагогічних працівників готова до виконання підвищених вимог щодо надання вчених звань професора і доцента. За останній рік сім науковців здобули науковий ступінь кандидата наук: М.В.Слободян, В.В.Кучер, О.І.Бобесюк – кандидата філологічних наук; Т.А.Рожко-Павлишин, Т.В.Бешок (Захарчук) – кандидата педагогічних наук; С.С.Гусаківська – кандидата психологічних наук і О.В.Мороз – кандидата філософських наук. На поточний рік заплановано захист більше 10 кандидатських дисертацій.

Успішній реалізації Концепції поетапного переходу навчального закладу до статусу академії сприяла продуктивна різнопланова діяльність нашого науково-педагогічного й адміністративно-технічного персоналу. Разом із тим слід відзначити вагомий внесок окремих персоналій – представників професорсько-викладацького складу. Серед них – доктор філологічних наук А.Р.Волков, відомий за межами України вчений-філолог; доктор історичних наук, професор Г.И.Стронський; доктор технічних наук, професор М.І.Пашечко; кандидат філологічних наук, доцент М.С.Лабащук, які беруть активну участь в організації міжнародного співробітництва нашої академії з вищими освітніми закладами Польщі, в реалізації Міжнародного проекту "Школа відкритого розуму" для молодих науковців, магістрантів і студентів багатьох європейських країн. Їх науково-творчими й організаційними зусиллями започатковано новий міжнародний проект, у рамках якого готується Міжнародна наукова конференція молодих учених і представників студентської науки "Європейська наука і освіта: шляхи та перспективи розвитку". На матеріалах конференції за підтримки Польської Академії наук і Люблінської Політехніки буде опубліковано збірник наукових праць. Демонструє свою дієвість Угода про співпрацю між нашим навчальним закладом і Вармінсько-Мазурським університетом в Ольштині (Польща). Зокрема, в польському університеті успішно проходить підготовка магістрів з польської і німецької мов для нашої академії. Вагомий досвід науково-педагогічної роботи вищих закладів освіти Києва та інших провідних університетських центрів України принесли до нашого ВНЗ доктори біологічних наук, професори В.І.Чопик і М,М.Ільєнко, доктор філософських наук, професор М.М.Стадник.

Позитивну динаміку має видавнича діяльність науково-педагогічних працівників. Упродовж року опубліковано 7 монографій (А.Є.Гриб, Л.О.Данильчук, Л.В.Соляр, Г.И.Стронський, В.Д.Собчук, Г.Я.Сеньківська, А.В.Янков). Видано 12 навчально-методичних посібників з відповідним Грифом МОН України: "Книжка молодого вчителя фізичної культури" (редактор В.Г.Папуша), "Теорія та методика розвитку рідної мови" (В.Є.Бенера), "Граматика сучасної української мови. Синтаксис" (І.О.Волянюк), "Теоретична граматика англійської мови" (Н.Г.Воронцова), "Зварювання. Лабораторні роботи" (Р.Т.Гарматюк, Ю.Г.Цимбалюк), "Фортепіанна мініатюра українських композиторів ІІ половини ХХ – початку ХХІ століття" (О.А.Горбач, І.П.Гринчук), "Фізіологія вищої нервової діяльності. Практикум" (О.І.Дух), "Солоспіви галицьких композиторів" (К.С.Маслій), "Теорія і методика викладання спортивних ігор" (В.В.Слюсарчук), "Програма розвитку дитини дошкільного віку. Частина І" (І.А.Онищук), " Програма розвитку дитини дошкільного віку. Частина ІІ" (О.О.Яловська). Окрім цього, ми отримали від МОН України 9 рекомендаційних листів щодо доцільності використання навчальних і навчально-методичних посібників наших авторів у вищій школі. Йдеться про колективну роботу І.А.Білосевича, С.Б. Шабаги, М.П.Олексюк і про авторські праці О.І.Бочелюк, Т.В.Романюк, С.М.Корнієнко, Л.М.Кравець, Л.І.Врочинської, Н.Г.Зіньковської, І.М.Комінярської, В.В.Павелко.

До колективних видавничих здобутків науковців навчального закладу насамперед належить публікація п'яти збірників наукових праць за матеріалами проведених у нас наукових конференцій всеукраїнського і міжнародного рівнів. Серед них – два випуски "Актуальні проблеми гуманітарної освіти" (за загальною редакцією А.М.Ломаковича і В.Є.Бенери), збірник тез "Бессерівські природознавчі студії" (за науковою редакцією А.М.Ломаковича, О.І. Дух), збірник "Кременецькі компаративні студії" (за науковою редакцією Д.Ч.Чика, О.В.Пасічник). Визначне досягнення науково-педагогічних працівників академії – рішення Колегії МОН України щодо надання статусу фахового періодичного видання збірнику наукових праць "Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка". Саме цей Вісник і "Кременецькі компаративні студії" включено до Міжнародної бази даних ISSN, їм надано індивідуальні Міжнародні стандартні серійні номери. Додамо, що за минулий рік викладачами академії опубліковано 29 наукових праць у зарубіжних виданнях і 86 – у фахових періодичних виданнях України.

Характерна особливість науково-педагогічної роботи в 2015 році – реалізація заходів по відзначенню 210-ліття заснування Тадеушем Чацьким і Гуго Коллонтаєм у Кременці Волинської гімназії та з нагоди 250-річчя від дня народження Т.Чацького і 265-річчя від дня народження Г.Коллонтая. Серед згаданих заходів – урочиста академія, Міжнародна наукова конференція "Волинські Атени": трансформації між історією і сучасністю", видання збірника "Волинські Афіни": 1805 – 2015", культурно-мистецькі дійства тощо.

Після вітального слова керівника навчального закладу розпочалось виконання програми пленарного засідання звітної наукової конференції. Закономірно, що цю програму відкрила доповідь доктора філософських наук, професора кафедри педагогіки вищої школи М.М.Стадника "Актуальні проблеми вищої школи України в умовах сьогодення". Актуальну за змістом і особливо цікаву за методологічним спрямуванням проблемну тему "Адаптація – рушійна сила чи продукт еволюції?" порушив доктор біологічних наук, професор кафедри методики викладання біології та екології М.М.Ільєнко. "Художньо-проектна підготовка майбутніх учителів технологій у контексті сучасних проблем трудового навчання" стала предметом виступу кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії та методики технологічної освіти М.С.Курача. Про "Монографічне дослідження традиційної сопілкової музики гуцулів" доповіла доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної музичної академії ім.Миколи Лисенка Н.О.Супрун-Яремко. Інформаційно цікавою і практично корисною для учасників конференції стала доповідь "Особливості освітнього процесу у вищих навчальних закладах Польщі", з якою виступив доктор технічних наук, професор кафедри теорії та методики технологічної освіти М.І.Пашечко.

Секційна робота конференції проходила в 11 тематичних секціях. Члени кафедри суспільних дисциплін вивчали свою свою традиційну проблематику "Місце і роль Волині та Галичини в історичних, політичних, соціально-економічних і культурних процесах України". Окремі з них звернулися до загальнотеоретичних проблем: методологія вивчення національних еліт (І.Б.Скакальська), наближення вітчизняного законодавства до європейських стандартів (В.Є.Ткачук), моделювання культурологічної освіти в сучасних ВНЗ (М.В.Левенець), дилеми зовнішньої політики України в пост майданний період (Г.И.Стронський). Інші звернулися до історичного минулого: домисли і факти щодо витоків Почаєва (В.Д.Собчук), історико-краєзнавча робота на Тернопільщині (Г.Я.Сеньківська). третіх зацікавили історичні персоналії: творча спадщина Тадеуша Чацького (О.Г.Соловей), краєзнавча діяльність А.П.Малевича (В.Г.Мазурок).

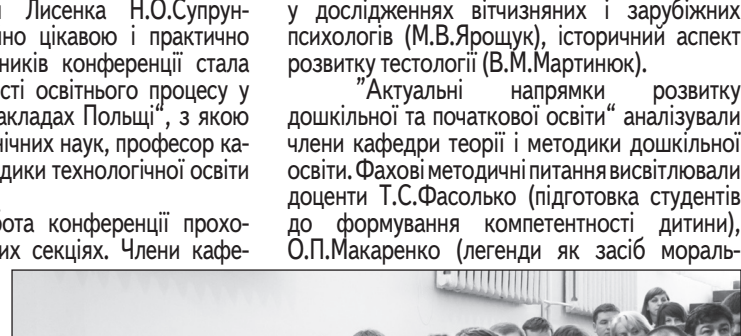

"Соціально-педагогічні проблеми навчання і виховання у системі безперервної освіти" стали предметом дискусії в тематичній секції, до якої увійшли науковці кафедри педагогіки вищої школи і кафедри загальної і соціальної педагогіки. Фундаментальну проблему "Принципи і характер сучасної вищої освіти" характеризував професор кафедри педагогіки вищої школи О.О.Безносюк. питання теорії і практики вищої школи висвітлювали доктори педагогічних наук, професори В.Є.Бенера (самостійна робота студентів у сучасній практиці вищої школи України) і Ю.А.Щербяк (моніторинг якості освітньої діяльності у вищій школі). Соціально-педагогічні проблеми у їх конкретному вимірі аналізували доценти кафедри загальної та соціальної педагогіки Л.О.Данильчук (профілактика молодіжного безробіття), Л.М.Крапвець (інформаційна залежність як соціально-педагогічна проблема), Н.В.Приймас (проблема національної самосвідомості), асистент цієї ж кафедри О.І.Запорожець (соціально-педагогічний захист військовослужбовців – учасників бойових дій і членів їх сімей). Окремі науковці вивчали конкретні методичні питання: метод проектів у роботі соціального педагога в умовах загальноосвітнього навчального закладу (І.Ф.Лизун), віктимна поведінка підлітків як предмет соціально-педагогічного аналізу (В.В.Терпелюк), виховання студентів як наукова проблема (В.М.Райчук, М.М.Райчук), соціально-педагогічна експертиза у професійній діяльності соціального педагога (А.Р.Заблоцький), формування соціальної компетентності викладача вищого навчального закладу (Т.А.Рожко-Павлишин).

Науковці кафедри психології зосередились на проблематиці "Психологічні аспекти самореалізації студентської молоді в сучасному культурному середовищі", яку вони диференціювали за такими тематичними напрямами: психологічні засади впливу ЗМІ на психіку людини (Н.М.Савелюк), формування ціннісно-смислової сфери у студентів (С.С.Гусаківська), діагностичні методи у вивчені екологічної свідомості особистості (В.П.Назарук), відповідальність як базова моральна якість особистості (І.В.Ратинська, І.С.Харамбура), відображення подій в етнопсихологічних уявленнях дошкільників (Н.Б.Бабій), особистість підлітка у дослідженнях вітчизняних і зарубіжних психологів (М.В.Ярощук), історичний аспект розвитку тестології (В.М.Мартинюк).

"Актуальні напрямки розвитку дошкільної та початкової освіти" аналізували члени кафедри теорії і методики дошкільної освіти. Фахові методичні питання висвітлювали доценти Т.С.Фасолько (підготовка студентів до формування компетентності дитини), О.П.Макаренко (легенди як засіб морального виховання дітей), Л.І.Врочинська (виховання гуманної поведінки старших дошкільників), М.І.Майхрук (екскурсія як засіб ознайомлення дітей з природою). Загальнотеоретичні питання розглядали І.А.Онищук (чинники особистісного зростання дитини), Н.В.Андріюк (народна педагогіка у вихованні всебічно та гармонійно розвиненої особистості), О.М.Доманюк (формування соціальної компетентності дошкільників), В.В.Павелко (педагоги минулого про навчання дітей математики).

ПЕРША АКАДЕМІЧНА

Фахівці-філологи продовжували вивчати "Пріоритетні шляхи формування комунікативної та соціокультурної компетенції вчителя філології". Літературознавчий контекст проблематики привернув увагу професора кафедри О.В.Василишина (жанрове розмаїття творчості Івана Гнатюка), доцентів О.В.Пасічник, І.М.Комінярської (вивчення літератури в загальноосвітній школі), Д.Ч.Чика (українська і англійська історична проза І половини XIX століття), Н.В.Янусь (лексико-стилістичні особливості "жіночого роману" К.Бушнелл і Х.Філдінг), кандидатів філологічних наук О.В.Сафіюк і В.В.Кучера (елементи казкового у романах-дистопіях М.Етвуд), асистента кафедри І.Б.Комінярського (історико-теоретичний аналіз драматургії Дж.Риги та С.Мрожека). Лінгвометологічний аспект мали дослідження професора кафедри А.В.Янкова (етимологічні витоки англомовної медичної лексики), доцентів Н.Г.Воронцової (засоби регулювання комунікативної дистанції між учасниками мовленнєвої взаємодії),

М.Ф.Шмир (діяльнісний підхід у навчанні німецької мови), І.О.Волянюк (комунікативна змістова лінія на уроках української мови), М.В.Сиротюка (формування іншомовної комунікативної компетенції), О.А.Марунько (словосполучення у сучасній німецькій мові), Н.І.Яценюк (визначення змісту підручників з іноземної мови), кандидата філологічних наук М.В.Слободян (концептуалізація грошей засобами англомовного сленгу), асистентів І.Є.Клак (професійно-комунікативна компетентність майбутніх учителів-філологів) і О.В.Шайковського (кодування культурної інформації в англійській та українській фразеології).

Тематичну секцію "Еколого-біологічні проблеми у сучасних наукових дослідженнях" сформували члени кафедри біології та загальної екології. Вони роз-

глянули питання особливостей еколого-освітньої роботи зі студентською молоддю (О.І.Дух), біологічних досліджень як одного з елементів екологічного виховання (Л.М.Головатюк, А.С.Красовська), польових методів дослідження рослин у навчальному процесі (О.К.Галаган, І.М.Кучер), методики використання роздаткового матеріалу на уроках загальної біології (Д.О.Польовий).

Їх колеги з кафедри методики викладання біології та екології зупинилися на темі "Методичні засади професійної підготовки майбутнього вчителя біології". Методологічну проблематику розробляли доцент Н.І.Цицюра (формування природоохоронних компетентностей у школярів) і старший викладач кафедри Т.Є.Бондаренко (формування методичної компетентності майбутніх вчителів біології). Теоретичний акцент у методичній підготовці вчителів біології зробили професор В.М.Василюк (вплив антропогенних чинників на тривалість життя людини), старші викладачі кафедри О.В.Кратко (вплив довкілля на стан здоров'я людини), В.П.Заболотна (екологічні фактори підвищення продуктивності бобових культур).

Науковці-музикознавці характеризували "Шляхи вдосконалення викладання музичних дисциплін у процесі підготовки вчителя музики". До історико-музикознавчих проблем звернулися кандидати мистецтвознавства О.М.Бойчук (гастрольно-концертне життя Тернопільщини в II половині XX століття), О.Г.Легкун (фортепіанна творчість С.Борткевича), Л.П.Макаренко і викладач коледжу Н.П.Найчук (фольклорний мелос в оркестрових творах Л.Колодуба), асистенти О.Й.Дедю і В.М.Яскевич (польсько-українські взаємини у сфері музичного фольклору). Фахові музикознавчі питання вирішували доцент А.І.Шинкаренко (вокально-хорова робота з молодшими школярами), асистенти А.М.Афанасенко і Т.П.Медецька (взаємозв'язок образотворчого мистецтва і музики у формуванні творчих навичок школярів), Х.С.Зайченко (основні форми самостійної роботи студентів при вивченні хорового диригування) і викладач педагогічного коледжу С.С.Гуральна (паралітургійна пісня як складова церковної богослужби).

"Традиції народного образотворчого мистецтва Західного регіону України" досліджували члени кафедри образотворчого мистецтва і методики його викладання. До місцевого образотворчого мистецького матеріалу звернулись асистенти Ю.В.Трачук (сакральна спадщина Кременеччини), Н.М.Волянюк, Б.О.Гуменюк (функціонування друкарні, позолотної та іконописної майстерень при Почаївському монастирі в 1833 – 1935 рр.), Янчук Ю.Я. (мистецька спадщина Ростислава Глувка в музеї В.Луціва у Надвірній Івано-Франківської області), І.В.Погонець (класифікація ілюстративного матеріалу шкільних підручників II половини XX століття).

В полі зору фахівців фізичної культури і спорту залишилась "Оптимізація фізичного виховання у системі педагогічної освіти". На вирішення цієї проблематики спрямували свої наукові пошуки професор О.М.Довгань і доцент В.І.Банах (аналіз захворювань студентів молодших курсів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи), асистенти В.О.Ястремський, Т.В.Кучер (діагностика та оцінка порушень постави у дітей 10 – 12 років), доцент В.В.Слюсарчук і асистент С.М.Сиротюк (шляхи покращення фізичної підготовленості молодших школярів засобами спортивних ігор), доцент В.А.Голуб, старший викладач В.І.Довгаль, асистент Г.В.Кедрич (збільшення рухової активності дітей молодшого шкільного віку), доцент В.Г.Папуша, асистенти О.М.Гурковський, М.В.Божик (методика навчання гімнастичних вправ з використанням програмового навчання), асистенти А.В.Хмара, Ю.А.Яворський (фізичний розвиток студентів з переважанням типу автономної нервової системи).

"Теоретико-методологічні засади професійної підготовки вчителя технологій" лягли в основу секційного полілогу науковців кафедри теорії та методики технологічної освіти. Актуальну тему "Енергоефективність і енергозбереження – пріоритетні напрями науково-технічного прогресу в Україні" запропонували доцент кафедри С.Б.Шабага і старший викладач О.П.Ємець. Більшість виступів стосувалися методичної і технологічної проблематик: вивчення художньої обробки матеріалів у профільній школі (асистент О.В.Омельчук), керамічна іграшка як засіб соціокультурного виховання

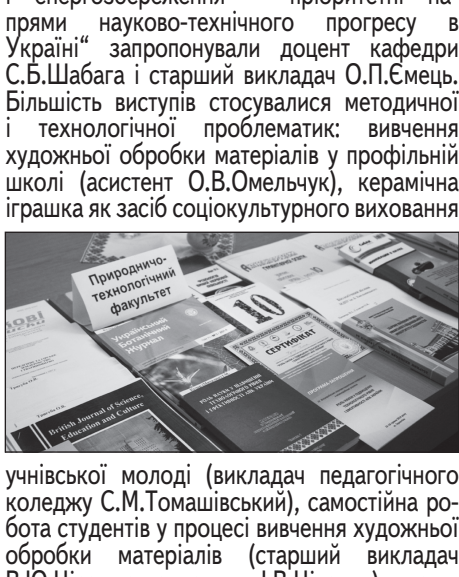

учнівської молоді (викладач педагогічного коледжу С.М.Томашівський), самостійна робота студентів у процесі вивчення художньої обробки матеріалів (старший викладач В.Ю.Цісарук, асистент І.В.Цісарук), методика досліджень клейових з'єднань (доцент кафедри Р.Т.Гарматюк), лабораторний практикум як складова навчального процесу (доцент Л.М.Пашинський, старший викладач Ю.Г.Цимбалюк). У цій же секції виступили науково-педагогічні працівники кафедри фізики, математики та інформатики, доценти О.А.Фурман, Н.В.Бабій і асистент А.М.Костюченко, які розкрили інформаційні компетентності майбутніх педагогів.

За матеріалами звітної наукової конференції опубліковано Збірник наукових праць.

МОНОГРАФІЯ: УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ПРОЕКТ

"Україна – Польща – Європейський Союз. З досліджень системної трансформації на рубежі XX і XXI століть" – так називається колективна монографія українських і польських учених, присвячена 25-річчю повалення комуністичних режимів та початку трансформаційних процесів у країнах Центрально-Східної Європи.

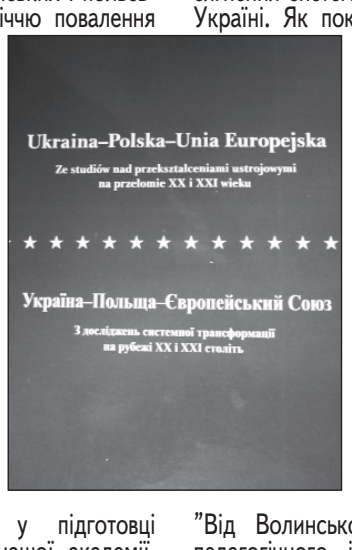

Видання – плід творчої наукової співпраці Інституту історії і міжнародних відносин Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Остролезького наукового товариства ім.Адама Щетніка (Республіка Польща), Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Активну участь у підготовці монографії брали науковці нашої академії. Професор кафедри суспільних дисциплін, доктор історичних наук Генріх Стронський – один із наукових редакторів книги. Редагування видання він здійснював у співпраці з польським ученим Янушем Голотою та львівським науковцем Орестом Красівським.

74 науковці з різних країн опублікували 61 тематичну статтю, де розкривають проблеми політичного, економічного, правового і соціального розвитку, модернізації управлінської діяльності, транскордонного співробітництва і внутрішньої безпеки України, а також Польщі та інших країн Європейського Союзу. Окрім цього, розглядаються окремі питання національної історії. 33 статті запропонували українські вчені.

Політологи, економісти, історики, спеціалісти з державного управління, військові педагоги намагаються прослідкувати хід і досягнення системних перетворень в Польщі та Україні. Як показують автори видання, для незалежної України немає іншого шляху як упродовження та поглиблення необхідних реформ. Робиться акцент на можливості використання в українських реаліях досвіду не тільки польського, але й інших країн регіону у реформуванні економіки, суспільно-політичної і гуманітарної сфери.

Серед опублікованих досліджень – стаття наших науковців, ректора академії, професора Афанасія Ломаковича і проректора з наукової роботи, професора Валентини Бенери "Від Волинської гімназії до гуманітарно-педагогічного інституту. Традиції Тадеуша Чацького і Гуго Коллонтая у сьогоднішньому Кременці". У статті зазначається, що культурно-освітні традиції, започатковані навчальним закладом у статусі Вищої Волинської гімназії у 1805 році Т.Чацьким і Г.Коллонтаєм, сприяли розвитку освіти на Волині і забезпечили Кременцю славу найбільшого на Правобережній Україні осередку світської освіти. Упродовж XIX – початку XX століття попри всі перешкоди зі сторони централізованого імперського управління на Волині створюються перші освітні інституції, з'являються яскраві постаті в галузі світської і духовної освіти.

З Кременеччиною пов'язана життєва доля і творчість багатьох діячів, які залишили помітний слід у національній історії. Зокрема, розвиток освіти і шкільної справи XIX – початку XX століття на Волині відбувався з активною участю А.Чарторийського, Т.Чацького, Г.Коллонтая, Г.Яблонського, князів Любомирських, М.Костомарова, Д..Блудова, М.Петрова, М.Теодоровича та інших відомих постатей, діяльність яких відображала духовні інтереси українського, польського, єврейського і російського народів.

Значний період у становленні та розвитку освіти на Волині пов'язаний з діяльністю відомих польських діячів А.Чарторийського, Т.Чацького, Г.Коллонтая, зусиллями яких була створена нова система навчання, що засвідчувала позитивні зрушення у сфері освіти. Дослідження наукових джерел дозволяє стверджувати, що Волинська гімназія і Волинський ліцей у Південно-Західному краї виконували функції вищої школи. Закритий Волинський ліцей став основою заснування Київського університету, в якому у 1834 році із 20 професорів було 16 кременецьких, а через рік – із 27 кременецьких було 20.

Автори статті зазначають, що Т.Чацький і Г.Коллонтай демократизували систему освіти, намагалися зробити її доступною для всіх через організацію викладання рідною мовою, створили нову шкільну систему, до складу якої входили церковно-приходські школи (елементарний ступінь), нижчі і вищі міські школи (середній ступінь), академія як Головна школа (вищий ступінь).

У дослідженні констатується, що базисними імперативами розвитку сучасного вищого закладу освіти виступають такі пріоритети: засвоєння і розвиток кращих науково-освітніх і культурно-духовних традицій попередніх освітніх закладів; посилення гуманітарного спрямування навчально-педагогічного процесу і змісту підготовки фахівців; забезпечення національних пріоритетів у навчанні та вихованні молодого покоління; здійснення теоретико-методологічної інтеграції духовно-моральних, культурно-мистецьких і загальноосвітніх знань у змісті навчання; формування національної самосвідомості, виховання у молоді поваги до історії рідного краю, його культури, традицій, звичаїв. З приводу останнього пріоритету автори статті заявляють про потребу впровадження у вищих педагогічних навчальних закладах курсу "Історія культурно-освітніх традицій рідного краю".

Серед тогочасних інновацій, запроваджених Т.Чацьким і Г.Коллонтаєм у Волинській гімназії, знаходимо прогресивні ідеї європейського рівня в сучасній педагогіці: єдність навчального процесу із тенденціями розвитку європейської школи; поєднання компонентів класичної та реальної (практичної) освіти; високий змістовий рівень навчальних планів і програм і відповідні їм рівні науково-методичного забезпечення та дидактичної стратегії; здійснення гуманізації освіти у поєднанні з диференціацією навчання та орієнтацією на індивідуальні форми педагогічної взаємодії; парне викладання предметів за принципом спорідненості й асоціативності; введення необов'язкових (спецкурсів, факультативів) і запровадження варіативних предметів за вибором студента; введення профільної предметної спеціалізації навчального процесу; пріоритет вивчення дисциплін, які формують духовну сферу особистості.

Висновок наших авторів: сучасні вимоги до підготовки фахівців спонукають до ґрунтовнішого вивчення історії становлення вищої школи в Україні. Особливою актуальністю наділяється інтеграція педагогічної інноватики та історично апробованого вітчизняного ретродосвіду у практичній діяльності вищих закладів освіти.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ

Ніна БАГНЮК
літературний редактор

Цьогорічні Шевченківські дні для нашої академії були особливими. В уро-

чинах по вшануванню Кобзаря спільно з представниками науково-педагогічного і студентського колективів брали участь очільники області та району: голова Тернопільської обласної ради Василь Хомінець, голова Кременецької районної ради Андрій Смаглюк, голова Кременецької райдержадміністрації Віталій Ткачук. Урочини розпочалися покладанням квітів до пам'ятника Тарасові Шевченку перед центральним корпусом академії. Квіти поклали гості, керівництво академії на чолі з ректором, професором Афанасієм Ломаковичем, і голови самоврядних структур навчального закладу.

В історичному Концертному залі ім.Гуго Коллонтая пройшла урочиста академія з нагоди 201-ої річниці від дня народження Кобзаря. Слово про генія і пророка українського народу виголосив голова циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу Роман Дубровський. З вітальним словом до присутніх звернувся голова обласної ради Василь Хомінець. Після офіційної частини урочин ведучі Марина Крупенко і Андрій Дубас розпочали концертну програму "Він – як Бог наш воскреса безсмертям думи, вічним заповітом...", представлену мистецькими колективами та виконавцями ВНЗ. Концерт підготувала творча група у складі Василя Скоропляса, Василя Райчука, Миколи Сиротюка, Левка Харамбури, Олександра Ковеня.

Гості оглянулинавчально-матеріальну базу академії, відвідали Галерею довоєнної фотографії, Музей історії навчального закладу, Кімнату-музей Ростислава Глувка, Виставкову залу, бібліотеку. Їх увазі було запропоновано виставки картин викладачів і студентів спеціальності "Образотворче мистецтво" під девізом "Тарас Шевченко – голос душі українського народу", творчих робіт студентів спеціальностей "Технологічна освіта", "Дошкільна освіта", "Образотворче мистецтво" і студентську фотовиставку "Не вмирає душа наша, не вмирає воля".

У цей же день проходила загальноакадемічна акція "Вшануй Кобзаря – прийди у вишиванці".

Працівники бібліотеки підготували тематичну виставку "Пророче слово Тараса Шевченка".

Студенти навчального закладу мали змогу переглянути історико-біографічний фільм "Тарас Шевченко".

"МІЙ ШЕВЧЕНКО"

Символічно, що Шевченківські дні в нашому навчальному закладі, який носить його ім'я, розпочались художньо-літературним проектом "Мій Шевченко". Захід пройшов у форматі конкурсу читців поезії Тараса Шевченка й авторських творів на шевченківську тематику. Учасники конкурсу – студенти педагогічного і філологічного факультетів. Вела програ-

му майбутній філолог, п'ятикурсниця Ольга Микуляк. Вона нагадала учасникам конкурсного дійства Кобзареве кредо: "Борітеся – поборете! Вам Бог помагає!".

У виконанні конкурсантів прозвучали уривок з поеми "Причинна" (Світлана Сорочинська, Ірина Гордій), "Думка" (Катерина Шкред), "Вітер з гаєм розмовляє" (Ірина Пасєка), "Нащо мені чорні брови" (Вікторія Гаврилюк), "Мені однаково..." (Вікторія Касіянчук), "Лілея" (Марія Клікотко), "Дівичії ночі" (Ольга Микуляк), "І мертвим , і живим..." (Олена Марчук), "Мені тринадцятий минало..." (Марина Ващук), "Розрита могила" (Аліна Захарова), "Минули літа молодії" (Галина Ващук), "У нашім раї на землі..." (Тетяна Хомич), "Русалка" (Оксана Бобко), "Минають дні, минають ночі..." (Марія Фурсович).

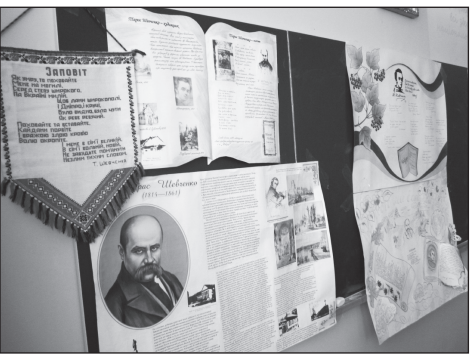

Виступ декламаторів поетичного слова Кобзаря оцінювало журі у складі викладачів і студентів: Л.М.Невідомської, І.О.Волянюк, О.Г.Адашинської, Лесі Райци, Алли Дубровик, Марії Федини. За рішенням журі, переможцями конкурсу в номінації "Кращий декламатор поетичних творів Тараса Шевченка" стали: Марія Клікотко – І місце, Вікторія Касіянчук та Ірина Гордій – ІІ місце, Галина Ващук і Катерина Шкред – ІІІ місце. В номінації "Поети-сучасники про Тараса Шеченка" перемогла Вікторія Петулина, яка прочитала вірш тернопільського поета Георгія Петрука-Попика "Він – Україна". Номінація "Кращий авторський твір про Тараса Шевченка" принесла перемогу ведучій Ользі Микуляк, яка запропонувала присутнім свій вірш "Шевченкове слово".

Організаторами проекту виступили кандидати філологічних наук, завідувач кафедри української мови та літератури, доцент І.О.Волянюк і доцент цієї ж кафедри Л.М.Невідомська.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА СТІНГАЗЕТА

До конкурсу на кращу стінгазету шевченківської тематики долучилися не лише студенти філологічного факультету, а й їхні колеги зі спеціальностей "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

До підсумкової виставки було відібрано сім кращих стіннівок, виконаних студентами І курсу спеціальності "Українська мова та література", ІІІ курсу спеціальностей "Англійська мова і література" та "Німецька мова та література", а також другокурсники обох мистецьких спеціальностей.

Кращою визнано стінгазету 31-Н групи, яку редагувала Діана Калинюк; на другому місці – стінгазета 51-Н групи, що її підготували Леся Райца, Галини Ващук і Ольга Микуляк; третє місце – у першокурсників, майбутніх українських філологів Юлії Ільчук та Алли Дубровик.

Конкурс підготувала кафедра української мови та літератури (завідувач – доцент І.О.Волянюк).

СТУДЕНТСЬКА НАУКА – ПРО ШЕВЧЕНКА

Науковцями кафедри української мови та літератури проведено Шевченківські читання з участю студентів ІІ курсу природничо-технологічного факультету. Розпочав читання їх безпосередній організатор, кандидат філологічних наук, доцент О.В.Василишин вступним словом "Шевченко мобілізує". Студентки Алла Дубровик та Анастасія Федорів висвітлювали значення Кобзаревої творчості та вплив його геніальної постаті на вітчизняну історію і культуру, його місце у світовій культурній спадщині, розкриваючи тему "Шевченко на крилах слави". Юлія Борщик та Юлія Ільчук говорили про мистецький талант Тараса Шевченка, про його внесок у національну та світову скарбницю образотворчого мистецтва. Особистий контекст життєтворчості Тараса Шевченка шукав Назар Ковальчук у повідомленні "Жінки в житті Тараса Шевченка".

Заключне слово організатора читань, доцента О.В.Василишина "Шевченковими шляхами на Тернопільщині" прозвучало як вагоме краєзнавче доповнення до теоретичних виступів студентів.

ШЕВЧЕНКІАНА ТЕРНОПІЛЬШИНИ

Кандидати філологічних наук, доценти О.В.Пасічник та І.М.Комінярська спільно зі студентами ІІІ курсу спеціальностей "Англійська мова та література" і "Німецька мова та література" провели літературно-тематичний вечір "Шевченкіана Тернопільщини". Захід мав ґрунтовне інформаційно-технічне забезпечення за допомогою мультимедійних проектів, яке здійснили майбутні філологи Тетяна Герман і Мирослав Клебанюк. Вони донесли до відома учасників дійства інформацію про перебування Тараса Шевченка на Волині, продемонстрували його художні роботи за почаївськими мотивами.

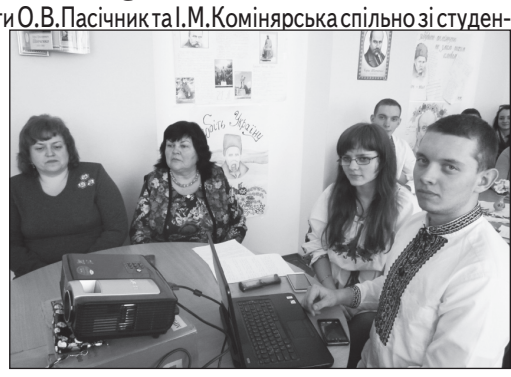

На вечорі прозвучали твори тернопільських авторів, присвячені Великому Кобзарю: вірші Володимира Вихруща прочитали Лілія Юрасік ("Шевченко в Почаєві"), Оксана Видойник ("Тарасові Шевченку") і Настя Герба ("Кобзар"). Ольга Микуляк представила поезію "Ні, не однаково тобі" Катерини Буковської, Марія Швець – "Триптих на тему Шевченка" кременчанки Галини Гордасевич, Олександра Хитренко – "У Шевченковім сквері" Євгена Безкоровайного, Діана Калинюк – "Тарасові крила" Омеляна Чорновуса. Студенти декламували також вірші "Дорога" Богдана Лепкого (Олег Бобко), "Тарасова зоря" Наталії Волотовської (Марія Сукало), "Молитва Тараса до України" Лесі Любарської (Юрій Коханевич), "Від Тарасової душі" Івана Стронського (Ірина Вахівська), "В чеканні" Василя Савчука (Марія Клизуб), "На крилах вітру розцвіли октави" Володимира Погорецького (Іванна Довгун) і "Пам'ятаймо його заповіти" Василя Дрозда (Ольга Пукало).

Успішно справились із обов'язками ведучих Ольга Могилюк і Галини Ковальчук.

КНИЖКОВА ВИСТАВКА

Працівники бібліотеки навчального закладу підготували тематичну виставку літературної Шевченкіани "Пророче слово Шевченка". Ю.І.Стрельчук, Р.М.Пасіюла, О.О.Ставінська, А.В.Цеголко представили відвідувачам підбірку видань творів Тараса Шевченка українською та іноземними мовами. Зацікавлюють примірники раритетних, новітніх і ювілейних видань "Кобзаря". Особливе місце на виставці займає краєзнавча література, що висвітлює перебування Тараса Шевченка на Волині та Поділлі. Серед інших матеріалів – мистецькі альбоми, що ілюструють творчість Шеченка-художника. Виставка розподілена її організаторами на три тематичних відділи: "Вічний, як народ", "Його могутнє слово – наче грім" і "Тарас Шевченко на Кременеччині". Викладачі та студенти академії активно використовували матеріали виставки при підготовці літературно-мистецьких і краєзнавчо-пізнавальних заходів, що проходили у рамках цьогорічних Шевченківських днів у нашому навчальному закладі.

ДНІ В АКАДЕМІЇ

ЄВРОПЕЙСЬКИМИ МОВАМИ

Науковці кафедр англійської та німецької філології провели літературно-музичний вечір "Кобзар" – мовами Європи". Я.Б.Веселовський, І.Ф.Лизун, О.П.Цьмух, О.В.Сафіюк

організували студентів філологічного факультету на художнє декламування творів Тараса Шевченка іноземним мовами. Декламування здійснювалось під фонограми відомих музичних творів шевченківської тематики. Близько двох десятків творів з Тарасового "Кобзаря" озвучили наші студенти англійською, німецькою, французькою, іспанською, польською і, зрозуміло, рідною мовою. Бо ж Україна – європейська держава, а її Шевченкове слово належить до європейської мовно-літературної скарбниці. Найбільшої "різномовності" отримав Тарасів "Заповіт": іноземними мовами його читали Тетяна Грабчук, Лідія Кондратюк, Володимир Артемчук, Віталій Кулик, Олександр Лісайчук, Катерина Шкред. Не менш як "двомовними" виявилися "Катерина", "Сон", "На панщині пшеницю жала", "Думка", "Мені однаково", "Мені тринадцятий минало", "Не завидуй" та інші твори. Їх читали Ольга Стус, Маріанна Борсук, Ольга Чохрій, Анна Артемчук, Іванна Додчук, Ольга Гануліч, Анастасія Чучко і Катерина Лисанець. Катерина Мишко представила три поезії Шевченка іноземними мовами: "Тополя", "І мертвим, і живим...", "На панщині пшеницю жала". Студентка спеціальності "Дошкільна освіта" Катерина Шкред прочитала французькою "Садок вишневий коло хати". Юні декламатори переконливо продемонстрували, що справжня поезія не знає мовних перешкод, а Шевченкове слово усіма мовами звучить як слово Великого Кобзаря.

ШЕВЧЕНКО НА КРЕМЕНЕЧЧИНІ

Змістовно глибокою і багатою на художньо-естетичні знахідки стала літературно-музична композиція "Тарас Шевченко на Кременеччині", підготовлена студентами 11-ДПК групи (куратор Н.В.Андріюк). Сценарій композиції включав відомості про перебування Кобзаря у нашому краї, містив фрагменти творів, у яких Шевченко ділиться враженнями про Волинь, та

огляд робіт тернопільських митців, присвячених Кобзареві.

Аудиторія була прикрашена репродукціями автопортретів Тараса Шевченка та його акварелей, виконаних у Почаєві. Звучали записи пісні Олександра Осадчого "Шлях до Тараса" у виконанні Василя Зінькевича та української народної пісні "Гиля-гиля, селезню" у виконанні жіночого хору "Веснянка ". Почули учасники Шевченківського дійства і живий голос: пісню "Вітер з гаєм розмовляє" на слова Т.Шевченка виконало тріо у складі студенток Ірини Березюк, Ірини Наконечної та їх куратора Н.В.Андріюк.

Подорож Тараса Шевченка нашим краєм змалювали у своїх виступах Олена Марчук, Мар'яна Чорна, Анна Галько, Марія Фурсович, Тетяна Хомич. Вправно керувала захоплюючим мистецьким дійством Н.В.Андріюк та її помічниці, ведучі Аліна Захарова та Наталія Хрущ. Вони успішно показали, як свято береже Тернопільщина пам'ять про Великого Кобзаря, розкрили внесок краян у вінок всенародної шани Тарасові Шевченку. Наголошено, що серед 60 пам'ятників, встановлених поетові на Тернопільщині, є роботи тернопільських скульпторів Володимира Лупійчука і Миколи Невеселого, а Шевченкова постать знайшла своє відображення у творчості тернопільських живописців С.Львова, Б.Ткачика, Є.Удіна, Я.Омеляна, Г.Микулишина. Свої сторінки у літературну Шевченкіану вписали і тернопільські майстри слова. У виконанні наших студентів прозвучали окремі твори поетів-тернополян: Марія Клікотко прочитала вірш Олександра Бугая "Шлях до Кременця", Катерина Кожарко – "Везувій гніву і любові" Бориса Демківа, Ірина Іванина – "Думу про Тарасову свічку" Миколи Тимчака, Марія Тарасюк – "Монолог Шевченка у Кременці" Володимира Вихруща, Ірина Гордій – "Пробач нам, Тарасе" Омеляна Чорновуса.

Справжнім відкриттям у програмі літературно-музичної композиції "Тарас Шевченко на Кременеччині" став авторський вірш куратора академгрупи, науковця кафедри теорії та методики дошкільної освіти Н.В.Андріюк "Священне слово Тараса".

МИСТЕЦЬКА ШЕВЧЕНКІАНА

Мистецтвознавці академії і студенти спеціальності "Образотворче мистецтво" підготували виставку художніх картин "Тарас Шевченко – голос душі українського народу".

Організаторами тематичного вернісажу виступили науково-педагогічні працівники кафедри образотворчого мистецтва і методики його викладання Д.В.Синенький та Ю.Я.Янчук. Серед відібраних і представлених на своєрідному Шевченківському вернісажі робіт – "Портрет Тараса Шевченка" Ірини Дмитрук, копії картин відомих кременецьких художників Юрія Симоновича "Шевченко на базарі у Кременці" (автор Олена Ягнич) та Івана Гарасевича "Шевченко в гостях у Варнака" (автор Наталія Ковальчук) і "Тарас Шевченко у підземеллях Кременецької фортеці" (автори Тетяна Дудь, Іванна Медвідь, Марія Осецька). Тут були показані й оригінальні роботи викладачів кафедри, заслужених художників України Євгена Удіна (серія тематичних медалей "Шевченко на Тернопільщині") та Ярослава Омеляна (графічні роботи шевченківської тематики).

ЮНІ МАЙСТРИ – КОБЗАРЮ

Студенти спеціальності "Технологічна освіта" під керівництвом своїх наставників, кандидатів педагогічних наук С.Б.Шабаги, В.Ю.Цісарука, викладачів А.С.Азанової, В.В.Писаренка, С.М.Томашівського, О.М.Мушак, М.П.Олексюк, Ю.Г.Цимбалюка підготували тематичну виставку творчих робіт з декоративно-прикладного мистецтва, присвячену Великому Кобзарю.

Студенти академії Марія Комінярська, Катерина Гоц, Соломія Трутень, Марія Трач, Наталія Меронюк представили ляльки-мотанки і різносюжетні картини, виконані бісером, а Катерина Гоц – ще й об'ємну аплікацію "Батьківське подвір'я". Творча група у складі Іванни Курдзь, Ірини Мамай, Ольги Ковальчук, Марії Юрчишин підготували серію картин "Пори року" (бісер). Альона Михайлюк виставила аплікацію зі соломки "Собор". Своїми вишивками прикрасили виставку Катерина Примак ("Соняшники") і Марія Русняк ("Маки"), художніми кованими виробами – Олексій Васюк і садовою скульптурою "Орел" – Антон Стремдловський.

Значна частина експонатів належала юним майстрам – студентам педагогічного коледжу: панно шевченківської тематики (різьба по дереву) – Назарію Микитюку, шкатулка "Кобзар" – Олександру Боцюку, триптих "Шевченкова хата" (вишивка) – Людмилі Савчук і Назарію Тімочку, портрет Тараса Шевченка (ліпка з білої глини) – Сергію Веретюку, мотанка "Лялька з дитиною" – Світлані Бортник. Відвідувачі виставки милувалися вишитою картою України, підготовленої студентками 41-ТОк групи, і вишитою картиною-триптихом "Прийшли у садочок..." Тетяни Батьковець та Іванни Подкович.

ТАРАСА СЛАВИМО У МУЗИЦІ ТА СЛОВІ

"Він – як Бог наш, воскреса безсмертям думи, вічним заповітом..." – таку назву носив святковий концерт мистецьких колективів та окремих виконавців нашої академії з нагоди 201-ої річниці

від дня народження Т.Г.Шевченка, що пройшов у історичному залі Гуго Коллонтая. Він був підготовлений творчою групою у складі Василя Скоропляса, Василя Райчука, Миколи Сиротюка, Левка Харамбури, Олександра Ковеня та ведучих Марини Крупенко й Андрія Дубаса.

Концертну програму відкрили безсмертний Тарасів "Заповіт" на музику К.Стеценка у виконанні курсового хору академії (художній керівник та диригент Василь Сабран, концертмейстер Іван Добринін) і "Вічний Революціонер" І.Франка та М.Лисенка.

З вітальним словом до присутніх звернувся один з гостей академії, голова Тернопільської обласної ради Василь Хомінець. Традиційне "Слово про Кобзаря" виголосив голова циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу Роман Дубровський.

Основу святкової програми склали пісні на слова Великого Кобзаря у виконанні мистецьких колективів: "Човен" (музика С.Стельмащука) – тріо викладачів у складі Інни Ратинської, Лариси Соляр і Наталії Ткач; "Тече вода з-під явора" (музика М.Лисенка) – квартет викладачів у складі Володимира Дзюми, Володимира Іванюка, Петра Клака та Ярослава Міщени;"Зацвіла в долині червона калина" (музика Б.Фільц) – народний художній ансамбль "Калина" (художній керівник Олена Новик, концертмейстер Іван Добринін); "Сонце заходить" (музика В.Іконника) – камерний хор (художній керівник і диригент Алла Афанасенко); "У перетику ходила" (музика А.Дзюби) – хор народного співу (художній керівник і диригент Ольга Пуцик, концертмейстери Василь Райчук і Валерій Яскевич); "Ой маю я оченята" (музика Д.Бойченка) – ансамбль викладачів (керівник і диригент Алла Афанасенко).

Виступи мистецьких колективів доповнили пісні на слова Т.Шевченка "Мені однаково" (музика М.Лисенка) і "Бандуристе, орле сизий" (музика народна, обробка В.Войта), які запропонував заслужений артист України Микола Швидків у супроводі капели бандуристів (художній керівник і диригент Ірина Харамбура); "Молитва" (музика Г.Татарченка на слова В.Крищенка) у виконанні Мар'яни Мацюк і Галини Хмари у супроводі симфонічного оркестру під орудою Володимира Козачка); українські народні пісні "Подоляночка" (обробка А. Кушніренка) виконав камерний хор і "Спіть, хлопці, спіть" (обробка О.Стадника) – хор народного співу. Ще один твір українських авторів – "Люблю тебе, бандуро" (музика О.Білаша, слова О.Лубської) – представила капела бандуристів.

В концерті звучали й інструментальні твори: "Мелодія" Е. Гріга (соло на фортепіано Іван Добринін), "Мелодія" М.Скорика (соло на скрипці Олег Дацюк, концертмейстер Ірина Ковальчук), "Запорізький марш" Є.Адамцевича (симфонічний оркестр) і "Циганські наспіви" П.Сарасяте у виконанні Леоніда Дацюка – наймолодшого учасника, переможця конкурсу скрипалів імені братів Теленків (концертмейстер Ірина Ковальчук).

Поетичне слово Кобзаря "озвучили" актори студентського театру "Пілігрим" Павло Левицький ("Осії. Глава XIV. Подражаніє") та Марина Крупенко ("Великий льох", містерія. Уривок "Три душі").

Завершила концертну програму Шевченкова "Радуйся, ниво неполитая!" на музику М.Лисенка у виконанні симфонічного оркестру та зведеного хору під диригуванням Володимира Козачка.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ:

На базі Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка і Кременецької загальноосвітньої школи-інтернату І – ІІІ ступенів відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція "Зміна управлінської парадигми в умовах модернізації загальної середньої освіти". Співорганізаторами конференції виступили Департамент освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації, Асоціація керівників шкіл України, Інститут педагогіки НАПН України, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, відділ освіти Кременецької райдержадміністрації і ректорат Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка.

У роботі конференції брали участь представники науково-освітніх установ і навчальних закладів Київської, Дніпропетровської, Львівської, Волинської, Полтавської, Рівненської, Сумської і Тернопільської областей. Понад 90 спеціалістів освітньої сфери, серед яких директори загальноосвітніх шкіл, фахівці департаментів освіти і науки облдержадміністрацій, методисти відділів освіти райдержадміністрацій, науковці Києва, Тернополя та Кременця, мали змогу висловитися з проблем модернізації середньої освіти на сучасному етапі розвитку національної школи.

Учасників наукового форуму вітали директор Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор О.М.Топузов, директор Департаменту освіти і науки Тернопільської ОДА Л.Л.Крупа, директор Тернопільського ОКІППО С.М.Алілуйко, голова Кременецької РДА В.А.Ткачук, голова Кременецької районної ради А.М.Смаглюк. Президент Асоціації керівників шкіл України О.М.Онаць зачитала привітання Президента АПН України, академіка В.Г.Кременя.

Ректор Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, професор А.М.Ломакович у своєму вітальному слові зазначив, що сьогоднішня науково-практична конференція проходить в академічній читальній залі однієї з найдавніших книгозбірень Західної України. Вже на початку XIX століття у науково-освітніх колах було відомо, що не кожен університет в Європі має таку літературу, як бібліотека Волинської гімназії в Кременці. Академія є спадкоємцем навчальних установ, чиї витоки беруть початок з 1636 року, коли з ініціативи Петра Могили у Кременці було засновано школу-філію Києво-Могилянської академії. Навчальний заклад за свою більш як 200-річну історію існував у формах гімназії, ліцею, семінарії, учительського і педагогічного інститутів, педагогічного училища, педагогічного коледжу, гуманітарно-педагогічного інституту, а також у минулому став першовитоком для Київського національного університету ім.Тараса Шевченка і Тернопільського національного педагогічного університету ім.Володимира Гнатюка. Для нинішньої гуманітарно-педагогічної академії 2015 рік – ювілейний. У жовтні заплановано провести Міжнародну наукову конференцію "Волинські Атени: між історією і сучасністю" з нагоди 210-ліття заснування Тадеушем Чацьким і Гуго Коллонтаєм в Кременці Волинської гімназії та 250-річчя від дня народження Т.Чацького і 265-річчя від дня народження Г.Коллонтая, заповітною мрією яких було створення в Кременці "малого університету на Волині". Нині колектив навчального закладу працює над стратегічним напрямом розвитку академії на найближчу перспективу – здобуття статусу гуманітарного університету.

Насиченою була програма пленарного засідання конференції, що проходило в читальному залі бібліотеки гуманітарно-педагогічної академії: "Нова парадигма управління в діяльності сучасного керівника загальноосвітнього навчального закладу" (О.М.Онаць, президент АКШ України), "Зміна управлінської парадигми в умовах модернізації сучасної шкільної освіти" (О.С.Боднар, завідувач кафедри методики викладання навчальних предметів і освітнього менеджменту Тернопільського ОКІППО), "Якість освіти: сучасні стратегії та перспективи розвитку" (О.О.Безносюк, професор кафедри загальної та соціальної педагогіки Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка), "Співпраця сім'ї та школи в ім'я дитини" (С.М.Корнієнко, завідувач кафедри загальної та соціальної педагогіки Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка), "Управління школою і обдарованість учнів: точки перетину" (О.В.Нестерова, заступник директора з навчально-виховної роботи спеціалізованої ЗОШ № 1 ім.О.В.Суворова м.Ізмаїл Одеської області).

За вагомий внесок у налагодження творчої співпраці із загальноосвітніми навчальними закладами України президент Асоціації керівників шкіл України, заслужений учитель України О.М.Онаць від імені АКШУ вручила листи-подяки директору Департаменту освіти і науки Тернопільської ОДА Л.Л.Крупі, директору Тернопільського ОКІППО С.М.Алілуйку, директору Кременецької ЗОШ-інтернату В.І.Мишку, ректору Кременецької гуманітарно-педагогічної академії, професору А.М.Ломаковичу. Подяки висловлені також усім активним учасникам конференції.

Завершувалась робота науково-практичної конференції на базі Кременецької ЗОШ-інтернату. Дискурс фахівців набрав практичного формату у вирішенні таких проблем: "Проектування, моделювання та створення розвивального культурно-освітнього простору школи" (В.І.Мишко, директор Кременецької ЗОШ-інтернату; Л.М.Гагалюк, директор ЗОШ І – ІІ ступенів с.Дзвиняча Заліщицького району Тернопільської області), "Культурно-освітній простір школи: співпраця школи і громади" (О.П.Кучеравенко, директор ЗОШ І – ІІ ступенів с.Кам'янки Підволочиського району Тернопільської області), "Музейна педагогіка. Музей Івана Марчука в школі" (Г.М.Поплавська, заслужений учитель України, Москалівська ЗОШ І – ІІІ ступенів Ланівецького району Тернопільської області), "Музейна педагогіка як компонент культурно-освітнього простору. Музей Якова Гніздовського в школі" (І.Ф.Пенькало, директор ЗОШ І – ІІІ ступенів С.Пилипче Борщівського району Тернопільської області).

Активно проходила робота у творчих групах. Було проведено тренінг "Моделювання управлінського рішення" (О.С.Боднар, Тернопільський ОКІППО). Відбувся дискурс "Лідерство і менеджмент" (О.М.Онаць, президент АКШУ) і круглий стіл "Проект Концепції розвитку освіти в Україні до 2025 року" (Т.А.Скорик, віце-президент АКШУ). Розроблено пропозиції для Стратегічної дорадчої групи "Освіта"

Учасникам конференції запропонували широку культурно-освітню програму.

НОВА ПАРАДИГМА УПРАВЛІННЯ

Олена ОНАЦЬ
президент Асоціації керівників шкіл України

Парадигма виступає основоположним способом мислення, сприйняття і розуміння світу, початковою концептуальною схемою окреслення проблем і методів їх вирішення. Зміна парадигми – це зміна всієї системи понять, фактично, це наукова революція.

Парадигмальна революція є синтезованою системою інноваційних перетворень у системі управління. Відомий зарубіжний фахівець управлінської науки Майкл Фуллан дав 8 основних ознак нової парадигми змін: 1. Не можна керувати значущими процесами, бо вони мають об'єктивний характер, а тому їх потрібно вивчати, аналізувати і діяти за їх логікою, звірятися з їх алгоритмом. 2. Зміна не є схемою, за якою діють, а подорожжю, мандрівкою, під час яких виникають нестандартні ситуації, що вимагають креативного підходу. 3. Проблем не треба ні боятися, ні уникати, бо вони – друзі креативного керівника, творчого працівника, так як актуалізують завдання та стимулюють продуктивну енергетику їх вирішення. 4. Бачення і стратегічне планування роботи з вирішення важливих завдань і розв'язання ключових проблем проходять у форматі "робочого зіткнення" з проблемами і завданнями. 5. Індивідуалізм і колективізм повинні мати однакову силу, бо лише в гармонійному поєднанні індивідуального інтелекту і колективної енергетики досягається ефективний і позитивний результат. 6. Окремо не дають ефекту ні централізація, ні децентралізація, бо лише гармонія доцентрових і відцентрових тенденцій гарантує очікуваний конструктивний результат. 7. Досягнення успіху можливе тільки за умови забезпечення надійного зв'язку з якнайширшим середовищем, з усіма інфраструктурами, що дотичні до діяльності об'єкта управління. 8. Кожен є носієм змін: ніхто не може стояти осторонь інноваційних перетворень, зобов'язаний зробити свій внесок в динаміку процесу.

Нова парадигма управління включає формування нової стратегії діяльності навчального закладу, що неможливе без оновлення управлінського мислення. Керівник має бути професіоналом управлінської діяльності як у керівництві навчальним закладом, так і в організації освітньої діяльності взагалі. Лідерство і керівництво – дві рівноцінних грані, два крила управлінського польоту: керівник покликаний бути не лише формальним, а й реальним лідером колективу, поєднувати в собі моральний та адміністративний авторитети. Щоб успішно створити належне освітньо-культурне середовище для якісної освіти, керівник має набути достатньої психолого-педагогічної компетентності й оволодіти належною управлінською культурою і на цій основі забезпечити організаційну культуру керованого ним навчального закладу.

Рівень самоменеджменту, чіткість і характер світоглядної позиції керівника, демократизм його взаємодії з колективом корінним чином впливають на ефективність управління розвитком персоналу. Компетентісний підхід до змісту освіти, формування ключових компетентностей можливі тільки за умови соціального партнерства як актуального формату взаємодії загальноосвітнього навчального закладу із соціумом. Забезпечення чіткої орієнтації на кінцевий результат неможливе без обґрунтованого застосування інноваційних освітніх і управлінських технологій.

Важливим компонентом нової парадигми виступає громадсько-державне управління навчальними закладами, яке на ґрунті вдосконалення нормативно-правової бази передбачає стимулювання активної позиції членів громад і їх зацікавленої участі в діяльності загальноосвітніх навчальних закладів (в освітянській горизонталі) та в їх управлінні (в освітянській вертикалі), застосування процедур прямої демократії (безпосередньої участі у прийнятті та реалізації рішень) і представницької демократії (застосування механізму виборів). Таким чином, нова парадигма управління зорієнтована і на залучення громадських організацій до заходів із поліпшення якості освіти.

Серед громадських організацій, які беруть безпосередню участь в управління освітніми процесами, – Асоціація керівників шкіл України. Її мета – сприяння розбудові національної освіти як засобу творення української держави, підвищення професійного рівня управління школою. Основні завдання Асоціації: аналіз стану і перспектив розвитку системи управління школою, її структурних утворень, нормативного, фінансового і методичного забезпечення; розробка законодавчих і нормативно-правових документів з питань управління школою, соціальний захист керівників шкіл і внесення з цією метою відповідних пропозицій до органів влади і управління; організація обміну інформацією про нові технології, моделі і теорії управління школою.

Мета і завдання визначають форми і методи діяльності

Асоціації: консультації і практична допомога з проблем управління школою і соціального захисту її керівника; співпраця з національними, зарубіжними та Європейською асоціацією керівників шкіл; сприяння вдосконаленню системи підготовки, адаптації та перепідготовки керівників шкіл; організація профільних соціальних досліджень у системі управління освітніми процесами.

Таким чином, Асоціація керівників шкіл України – не конкурент, а партнер органів влади та управління освітою, профспілкових та інших громадських організацій. Вона є прикладом громадсько-державного управління освітою, на практиці реалізує соціальне партнерство між школою, владою, громадськими інституціями та місцевими громадами.

За час свого існування з середини 90-х років минулого століття АКШУ здійснила ряд вагомих проектів всеукраїнського і міжнародного масштабів. Серед них – спільні методичні проекти з Нідерландами ("Освіта і менеджмент"), Великобританією (відбір учнів на навчання у Великій Британії), Польщею (стажування українських педагогів у Польщі, "Лідери освітніх ініціатив", "Безпечна школа – школа без насильства", міжшкільні обміни), Чехією ("Мультикультурне виховання в школі", "Реформи освіти: міжнародний досвід", "Громадянська компетентність учнів"), а також всеукраїнські проекти "Рівний доступ до якісної освіти", "Проектуємо Європу майбутнього", "Справедливе оцінювання", "Безпечна Україна. Безпечна Європа. Безпечний світ".

За останні 4 роки проведено 17 засідань Всеукраїнського клубу "Директор школи", де вивчалися такі важливі проблеми, як проектно-цільове управління ЗНЗ, профільне навчання у старшій школі, інноваційні моделі в системі освіти, критерії і системи рейтингового оцінювання, формування ефективної управлінської команди, моральні чинники ухвали управлінських рішень у системі освіти, впровадження демократичних процедур самоуправління, лідерство і менеджмент в управлінській діяльності, організаційно-економічні механізми управління навчальними закладами.

В загальному, діяльність Асоціації керівників шкіл України підтверджує класичну аксіому: якісне управління – запорука успішної та ефективної освітньої діяльності.

ДИСКУРС НАУКОВЦІВ І ПРАКТИКІВ

ЗМІНА ВЕКТОРА УПРАВЛІННЯ

Оксана БОДНАР,
доктор педагогічних наук

Йдеться про зміну вектора управлінської парадигми у форматі модернізації шкільної освіти. Сутність проблематики образно і водночас виразно розкриває давнє китайське прислів'я: "Той, хто почув вітер змін, має будувати щит від вітру, а вітряк". Щоб використати невичерпну силу стихії. Цей принцип зберігається і в освітній сфері, особливо у такому важливому її секторі, як управління педагогічним процесами у їх навчальному та виховному аспектах. Освітянин, тим більше керівник навчального закладу, не може уникати об'єктивних змін чи ігнорувати інноваційні тенденції, які закономірно виникають на ґрунті раціонального засвоєння та використання традицій і проектуються на вимоги і потреби завтрашнього соціуму.

Ефективне управління навчальним закладом насамперед вимагає наявності в керівника уміння прогнозувати майбутній стан навчально-виховного процесу, що ґрунтується на його здатності до системного аналізу проблем сьогоднішнього дня. Наступні необхідні передумови – вивчення, підбір і запровадження інновацій, що відповідають обраній стратегії розвитку і сприятимуть досягненню передбачуваних (очікуваних, прогнозованих) результатів і наслідків управлінського рішення. Тільки таке управління забезпечить модернізацію освіти, тобто дозволить змінити структуру освітянсько-управлінських процесів і перейти в режим неперервності та наступності в управлінні

прийняттям, організацією виконання, контролем і аналізом ефективності педагогічних завдань.

Сучасна модернізація освіти має першочерговою метою забезпечення продуктивності знання шляхом максимального розвантаження змісту освіти: серед навчальних предметів акцент зміщується у площину фундаментальних дисциплін, які формують стійкий світогляд і життєву здатність людини до аналітичного засвоєння й ефективного практичного застосування інформації про природне і суспільне середовище. У цьому процесі важливе значення має дотримання принципу людино центризму, без якого неможливо прищепити молодому поколінню вміння цінувати в людині людське, навчити любити людей і жити з ним в злагоді.

Модернізація освіти вимагає та обумовлює основні цілі реформування управлінського процесу. Насамперед, сучасний педагогічний процес потребує простого, гнучкого, ефективного та конкурентоспроможного механізму управління, здатного адаптуватися до умов, потреб і вимог політичного, соціально-економічного і духовно-культурного середовища нинішнього суспільства з його невпинною динамікою та різновекторними суперечностями і багатоплановими проблемами. Одна з актуальних цілей реформування управління – подолання кризи управління через усунення наявного антагонізму між суб'єктом та об'єктом управління, а це, у свою чергу, вимагає впровадження активної філософії управління і праці. Актуалізується завдання спрямування системи управління у напрямі духовно-творчого саморозвитку і самоорганізації колективу через розвиток його корпоративної культури, націленої на всесторонні зв'язки з полікультурним середовищем.

Закономірно, що нові цілі та завдання, що постають перед системою управління у процесі модернізації освіти, вимагають зміни управлінської парадигми. У цьому контексті, якщо парадигма взагалі – це вихідна концептуальна схема постановки проблем і підбір методів їх дослідження та вирішення, то управлінська парадигма – це загальноприйнята модель підходів до прийняття та реалізації рішень щодо виконання завдань різного типу, в тому числі тих, які суперечать стандартним ситуаціям. Саме останній фактор формує нові месиджі управління, які дають змогу приймати нестандартні управлінські рішення щодо нестандартних станів об'єктів управління.

Удосконалення системи управління тісно пов'язане із розширенням автономії навчального закладу, яка передбачає підвищення ступеня свободи усіх суб'єктів управління і можлива лише з переходом від розподільного і директивного до регулюючого управління із застосуванням його громадських і самоврядних форм. При таких змінах обов'язковими стають заміна контролю наглядом і перехід від позиції користувача до позиції творця системи управління. А це забезпечить подолання синдрому "покарання ініціативи", що при діючій парадигмі управління сприймається як порушення стандарту або вихід за норму, а за новою парадигмою буде кваліфікуватись як творчий підхід до вирішення завдань чи виконання службових обов'язків.

Для колишньої системи управління освітою характерні режим функціонування, традиційне планування і репродуктивна парадигма навчання, а для нової – режим розвитку, інноваційна модель планування та особистісно зорієнтована парадигма навчання. Стара система орієнтувалась на знання, вміння і навички учня та ситуативне навчання педагогів задля атестації, а нова – на компетентність і розвиток учня та на самоосвіту педагогів задля самовдосконалення й іміджу. У підсумку, традиційне управління залишається індивідуально-ієрархічним, яке оцінює відхилення від норми як проблему, а модернізоване стає інноваційно-горизонтальним і оцінює як проблему відсутність змін.

Зміна вектора управління як перехід до нової управлінської парадигми приводить до змін у структурі управлінських функцій: планування стає програмно-цільовим, проектним, а організація діяльності навчального закладу опирається на принцип гнучкості й оптимізації, самоорганізацію та само менеджмент; традиційний контроль замінюється технологічним (моніторинговим, експертним, діагностичним); коригування набуває оперативного моніторингового характеру, а прийняття рішень здійснюється лише на основі прогностичного аналізу проблем. Модернізуються методи управління освітою: замість традиційних організаційно-педагогічних, соціально-психологічних і економічних застосовуються інноваційно-детермінований, програмно-цільовий, ціннісно-орієнтований.

Формується певна ієрархія функцій управління навчальним закладом: все розпочинається з моніторингу й аналізу стану педагогічного процесу; на основі такого аналізу здійснюється прогноз розвитку, визначаються цілі, якими окреслюються параметри і напрями планування; проводиться розподіл функцій (обов'язків) по виконанню визначених завдань і обираються форми та методи стимулювання виконавської діяльності; у процесі виконання завдань здійснюється нагляд, оперативне управління і внесення коректив у разі потреби. Завершальний момент – аналіз досягнутого, висновки і перехід до прогнозування наступного етапу розвитку.

ЯКІСТЬ ОСВІТИ: СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Олександр БЕЗНОСЮК
кандидат педагогічних наук

Процес європейської інтеграції дедалі помітніше впливає на всі сфери життя суспільства, в тому числі і на освітню галузь на всіх її рівнях. Україна чітко визначила орієнтири входження національної системи освіти в науковий та освітній простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності у контексті європейських вимог, наполегливо працює над реалізацією заходів практичного приєднання до Болонського процесу.

Визначальною категорією сучасної вищої освіти стає її якість, причому не в традиційному, вузькому значенні, а в більш широкому змістовому аспекті: якість освіти полягає у переході від здатності студента нагромаджувати масив інформації до формування його вміння навчатися самостійно, творчо мислити, продукувати нові ідеї та знання, приймати науково обґрунтовані рішення, а також до оволодіння навиками конструктивної діяльності.

Основним завданням вищої школи залишається забезпечення можливості отримувати вищу освіту протягом усього життя. За характером сучасна вища освіта має бути якісною,тобто здійснювати підготовку фахівця, здатного забезпечувати свій розвиток і потреби, а також потреби суспільства. Можливість здобути вищу освіту незалежно від місця проживання, соціального статусу й інших факторів вказує на її доступність. Надання можливості навчатись упродовж всього життя робить вищу освіту безперервною. Інноваційною вона стає завдяки підготовці фахівців, здатних до новаторства, спроможних приймати правильні й ефективні рішення у складних ситуаціях. Здатність передбачати і задовольняти майбутні потреби суспільства вказує на випереджальний характер освіти. Адаптивною освіта стає за умови своєчасного реагування на запити і потреби особистості та соціуму. Формуючи цілісну систему знань про світ, вища освіта виростає до фундаментальної. Прийняття рішень на основі пріоритету етичних і екологічних принципів над суто економічними забезпечує її гуманність. Формування нової системи відносин між студентами і викладачами презентує її як партнерську. Створення єдиного ланцюга навчання від школи до післядипломної освіти вказує, що вона є такою, котра впливає на розвиток до дипломної і післядипломної підготовки. Формування єдиних вимог до рівня підготовки в рамках єдиного світового освітнього простору підкреслює її глобалізований характер. Її нерозривний зв'язок із вихованням підтверджується здійсненням процесу виховання особистості, гідного члена суспільства, громадянина і патріота.

Сучасна вища освіта спрямована на постійне самовдосконалення, що забезпечується цілеспрямованими пошуками й апробацією нових методів досягнення поставлених цілей. Вона базується на сучасних інформаційних і комунікаційних технологіях, за допомогою яких запроваджує системи

дистанційного і групових форм навчання, стимулює використання електронних підручників, використовує можливості мережі Інтернет. Таким чином, сучасна вища освіта володіє такою сукупністю фундаментальних ознак: вплив на розвиток до дипломної та післядипломної освіти, спрямованість на постійне самовдосконалення, використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

Фундаментальні характеристики сучасної вищої освіти визначають основний зміст принципу загального управління якістю діяльності вищого навчального закладу. Основна мета управління якістю – це висока якість підготовки фахівців, що забезпечується якістю ключових процесів у ВНЗ. У цьому – не тавтологія, а наголос на суті проблематики. Доступність вищої освіти з'являється там, де задовольняються потреби у вищій освіті всіх бажаючих і здатних навчатися. Безперервність гарантується створенням умов для надання можливостей здобувати безперервну вищу освіту в одному ВНЗ від абітурієнта до випускника. Використання науково обґрунтованих методів на основі інструментів статистичного аналізу необхідне для забезпечення інноваційності вищої освіти. прогнозуючи потреби й очікування особистості та суспільства, вища освіта здобуває рису випередження. Забезпечуючи зворотній зв'язок зі споживачами освітнього виробництва, вища освіта стає адаптивною. Поліпшуючи навчальний процес через формування міждисциплінарних планів і програм, вища освіта підтверджує свої фундаментальні якості. Гуманістичною вона стає через забезпечення тісного зв'язку із системою екологічного менеджменту і корпоративної відповідальності перед суспільством. Застосування нових методів навчання з використанням методології формування команд вказує на її партнерський характер.

Формуючи узгоджені і взаємопов'язані плани та програми підготовки фахівців як цілісної системи, вища школа впливає на розвиток до дипломної та післядипломної освіти. Використання універсальних критеріїв загального управління якістю, міжнародних стандартів і критеріїв-моделей ділової досконалості з урахуванням специфіки ВНЗ відносять вищу освіту до глобалізованої системи науково-освітніх послуг, до світового науково-освітнього ринку. Виховна робота у ВНЗ має спрямовуватися на стимулювання саморозвитку й удосконалення. Водночас сам ВНЗ поліпшує рівень підготовки, ефективність ключових процесів діяльності та вдосконалює систему управління якістю. В цьому ж напрямі використовуються інформаційні технології для збору й аналізу даних щодо системи якості для створення систем управління документами, базами даних і базами знань.

Провідні університети світу основними чинниками успіху вважають такі фактори: навчання у сфері якості, залученість персоналу й організацію командної роботи, орієнтацію на задоволення потреб споживача освітніх послуг, управління процесами і проектуванням, стратегічне планування. При такому підході, тобто при дотримання згаданих пріоритетів, акценти в системі контролю якості зміщуються з контролю результату на контроль ключових процесів, які забезпечують якісний результат. Враховуючи статистику, за якою студент ВНЗ упродовж свого навчання складає 150 екзаменів і заліків, заслуговує уваги система управління якістю ключових процесів ВНЗ, яка передбачає суттєве зменшення обсягів і послаблення пресингу тотального контролю. Таким чином, контроль та управління якістю вдосконалюються паралельно із демократизацією навчального процесу у ВНЗ.

МИТЦІ ЛЬВОВА – ГОСТІ АКАДЕМІЇ

Валентина КАЩУК

У Концертному залі ім.Гуго Коллонтая відкрилась виставка творчих робіт львівських митців – художника Івана Гап'яка й архітектора Володимира Блюсюка, присвячена геніальному поету і талановитому художнику України

Тарасові Шевченку. Перед учасниками відкриття – викладачами і студентами Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, представниками громадської та творчої інтелігенції міста, членами мистецьких гуртів "Гладущик", "Палітра", "Натхнення", журналістами місцевих ЗМІ – виступили Іван Гап'як і Володимир Блюсюк, ректор

академії, професор Афанасій Домакович. Гості презентували господарям виставки одну зі своїх картин, а ректор академії від імені колективу навчального закладу подарував митцям примірники антології "Слово про Кременець".

Присутні оглянули експозицію виставки, де були представлені 19 художніх полотен, виконаних олією авторства І.Гап'яка, та 20 акварельних рисунків і 13 архітектурних проектів В.Блюсюка. Серед картин художника переважають карпатські мотиви. Дві роботи мають саме таку назву, інші – близькі тематичними сюжетами: "Потічок", "Карпатська хата", "Гуцульська хата", "Ранок в Карпатах", "Над річкою Тисою", "Гірська симфонія". Привернув увагу майстра швидкоплинний Дністер: придністровські мотиви звучать в його картинах "Дари Придністров'я", "Сторожка", "Зимовий пейзаж". Приваблюють акварельні рисунки архітектора Володимира Блюсюка, який називає Івана Гап'яка своїм вчителем. "Грибна пора", "Мої стежини", "Річка Опір", "Осінь", "Річка Солокія" милували око багатьох відвідувачів. Практично кожного зацікавили архітектурні проекти митця "Пантеон козацької слави" в с.Дроздовичі на Львівщині, пам'ятник Івану Підкові у Каневі, композиція "Ісус Христос" у Радехові, пам'ятник Роману Шухевичу у Львові, пам'ятник Дмитру Вишневецькому у Вишнівці (Тернопільщина), катехитичний центр у Бориславі (Львівщина), "Вихід на Божу гору" (Національний природний парк "Кременецькі гори", Тернопільщина) – всі ці роботи пронизує високий патріотичний дух, повага і бережливе ставлення до національної історії, турбота про нашу історичну пам'ять.

Експозиція виставки показала не лише високий художньо-естетичний рівень авторських робіт Івана Гап'яка та Володимира Блюсюка, а й розкрила окремі особливості їх творчої співпраці, духовно-мистецьку єдність у сприйнятті та відображенні краси і глибокій закоханості в рідний край, його традиції та історію. Згадані карпатські мотиви проходять червоною ниткою і через художні полотна Івана Гап'яка, і через акварелі Володимира Блюсюка ("Карпатська осінь", "Перший сніг", "Березень", "Ранок", "Вечір"). Так само для обох митців характерна висока оцінка духовних скарбів нашого народу: "Храм у Коломиї", "Старий храм", "Гуцульський храм", "Замок паланок" на картинах І.Гап'яка і "Дворик монастиря", "Каплиця Трьох Святителів", "Церква" – в акварелях В.Блюсюка.

Після огляду виставки відбулося засідання художньої ради з питань відновлення "Кременецької Мадонни" – відомої скульптури, яка у минулих століттях стояла перед фронтальним входом до архітектурного комплексу Кременецького ліцею, а також встановлення відповідної меморіальної дошки. У засіданні брали участь ректор академії, професор Афанасій Ломакович, художник Іван Гап'як, архітектор Володимир Блюсюк, голова Кременецької РДА Віталій Ткачук. Також були запрошені головний архітектор Кременецького району Володимир Голод, священики православної і католицької церков м.Кременця о.Володимир і о.Лукаш, голова польської громади м.Кременця Ян Морозовський, науковець Володимир Собчук, художник Дмитро Синенький, режисер Василь Скоропляс, представники міської громадськості Анатолій Доманський і Валерій Левченко.

Між науковцями-мистецтвознавцями академії, науково-педагогічними працівниками кафедри образотворчого мистецтва і методики його викладання та львівськими митцями, художником Іваном Гап'яком і архітектором Володимиром Блюсюком відбувся продуктивний творчий діалог з фахово-мистецьких проблем.

Львівські гості ознайомились з навчально-матеріальною базою академії, оглянули Виставкову залу, експозиції Музею-кімнати художника Ростислава Глувка, галерею творчих робіт викладачів і студентів академії.

БЛАГОДІЙНІСТЬ ЯК МІРИЛО СОВІСТІ

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

Викладачі та студентство нашої академії збагачують та урізноманітнюють своє життя багатьма благодійними справами. Ми ініціювали акції по захисту історичних місць рідного краю, зокрема Потоку Ірва; активно включились у процес захисту птахів від холоду та голоду; на рахунку небайдужих студентів – турботи про дітей-сиріт Кременецького дитячого санаторію.

Тож цілком закономірно, що колектив нашого ВНЗ не залишився осторонь найболючішої теми – теми війни,

що так несподівано і кардинально змінила звичний хід подій, перевела кольорове життя українців у чорно-білий формат конфронтації, підсилюваної агресором. Кожен патріот усвідомив високу потребу у захисті найдорожчих людей і своєї землі, яка пізнала гірку ціну "братньої любові" та смертельного спустошення. Кожен малюк мимоволі подорослішав, пройшовши через пекло вогню, втрат, дорослого болю чи простого співчуття. Репертуар дитячих ігор поповнився реальними воєнними сюжетами, а лексика – новими словами. Чимало наших громадян піддалися ворожій агітації, наслідком якої стали їхні жахливі дії. На превеликий жаль, у багатьох храмах наші люди оспівують і прославляють ката нашої землі і не моляться за воїнів-захисників. Країна, що тільки-но почала ставати на власний шлях розвитку, часто зустрічає супротив і зраду у своєму мозковому центрі – найвищих владних структурах.

Та наперекір усій біді Україна потопає у жовто-блакитному маєві рідних прапорів і вишиванок. На зло ворогам Гімн України став найпопулярнішим і найулюбленішим музичним твором не лише дорослих, а й школярів і дошкільняток, які вивчають його із власної ініціативи. Прості українці віддають останні копійки на підтримку своїх героїв.

Цей всеохопний дух опору ворожій агресії, любові до всього рідного, українського, підтримки захисників Вітчизни викликає постійне бажання вносити свою посильну допомогу у спільну справу. Благодійні мистецькі конкурси, художні вернісажі, виставки інших творчих робіт, виготовлення найнеобхідніших для солдатів речей, збір коштів та продуктів увійшли в життя академії як звичне явище.

Саме в ці дні у Кременецькому краєзнавчому музеї відкрилась виставка мистецьких полотен студентів спеціальності "Образотворче мистецтво", організована викладачами кафедри образотворчого мистецтва та методики його викладання, де представлено 50 експонатів різноманітних жанрів. Кошти, вилучені від благодійного продажу цих робіт, планується використати для придбання

кровоспинних препаратів для воїнів АТО.

Частину полотен було закуплено небайдужими кременчанами ще до відкриття виставки, деякі твори купують школярі для своїх навчальних закладів. А для тих відвідувачів виставкової зали, які не мають можливості придбати картину, проте висловлюють бажання долучитися до благодійної справи, організатори підготували спеціальну "Мистецьку скриню", куди кожен може внести кошти по своїх можливостях.

А нещодавно ми отримали звістку з самого пекла війни. Донецький аеропорт, населені пункти Піски, Нікішино, Дебальцеве, Попасна, Вуглегірськ, посту Балу – саме туди місцеві волонтери Сергій Сарабун і Тетяна Капінос благополучно доставили біноклі, закуплені на кошти студентів нашої академії та учасників конкурсу КВК. І саме з передової наші мужні герої висловлюють слова щирої вдячності ректору КОГПА, професору А.М.Ломаковичу, проректору з виховної роботи М.В.Сиротюку, голові студентського парламенту Сергію Колісецькому, студентському і викладацькому колективам за підтримку, допомогу і за милосердя, що не має меж як мірило сумління кожного українця.

З ТРИВОГОЮ ПРО ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ

Олександр БЕРЕЖАНСЬКИЙ
кандидат наук з фізичного виховання та спорту

Саме таким є лейтмотив дисертаційного дослідження науковця кафедри теорії та методики фізичного виховання Андрія Нападія "Періодизація фізичної підготовки школярів протягом року в умовах навчального процесу" на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту. Дисертація успішно захищена на засіданні спеціалізованої вченої ради Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту. Науковий керівник роботи – завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Національного університету фізичної культури і спорту України, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Т.Ю.Круцевич. Офіційними опонентами виступали завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури Сумського ДПУ ім.А.С.Макаренка, професор О.А.Томенко та завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту НПУ ім. М.П.Драгоманова, професор В.Г.Ареф'єв.

Автор дисертаційної роботи наголошує, що фізична культура, виступаючи важливим чинником гуманізації виховання в школі, водночас безпосередньо пов'язана з фізичним розвитком і зміцненням здоров'я дітей. Необхідність оздоровчої спрямованості фізичного виховання в умовах сучасної школи викликана ситуацією, що склалася зі станом здоров'я учнів. За статистикою МОЗ України, кількість здорових випускників шкіл не перевищує 25 %, а близько 40% мають хронічні захворювання. Потреба у дослідження цього питання випливає з того, що корекція програм з фізичної культури в школі та контрольних нормативів фізичної підготовленості не може вирішити проблеми адекватності фізичних навантажень на уроках фізкультури, бо у програмах зміст матеріалу, засоби фізичного виховання подаються загалом на навчальний рік, а його розподіл за годинами, обсягом та інтенсивністю фізичного навантаження з використанням тих чи інших вправ повністю залежить від компетенції вчителя. Більше того, періодизація фізичної підготовки учнів обмежена навчальними семестрами і не враховує циклічності адаптаційних змін, які проходять в організмі школярів у зв'язку з умовами організації навчального процесу в школі, зокрема, періодичності чергувань навчання з канікулами. У канікулярний період суттєво змінюється руховий режим школярів у залежності від того, як вони проводять свій час – у спортивно-оздоровчих таборах чи вдома, за комп'ютерами. Це вимагає після канікулярного "входження" організму дітей у систематичні заняття фізичною культурою та сприйняття інших навчальних навантажень, а відтак і розробки періодизації фізичної підготовки учнів упродовж всього навчального року.

Така потреба обумовила мету дисертаційного дослідження: обґрунтування періодизації фізичної підготовки школярів віком 13 – 14 років в умовах навчального процесу для планування фізичних навантажень, адекватних їхньому фізичному стану. Для цього аналізувалися проблеми планування змісту та фізичного навантаження учнів в урочних формах занять фізичною культурою в загальноосвітній школі, досліджувалась динаміка окремих показників фізичного стану підлітків протягом навчального року, визначалися періоди, мета і зміст фізичної підготовки школярів, розроблялися методичні рекомендації щодо планування змісту і фізичного навантаження учнів на уроках фізичної культури згідно з періодами підготовки.

Здійснення такої роботи дозволило визначити позитивну і негативну динаміку показників фізичного стану школярів залежно від рухової активності в навчальний і канікулярний періоди, а також динаміку показників адаптації школярів до фізичних навантажень упродовж навчального року і на цій основі розробити періодизацію фізичної підготовки в умовах навчального процесу (окреслено підготовчі, основні та перехідні періоди) і в підсумку обґрунтувати мету, зміст, співвідношення засобів фізичного виховання, обсяг та інтенсивність фізичного навантаження в кожному періоді. Саме в цьому полягає наукова новизна дисертаційної роботи.

Науковець досліджував актуальні проблеми фізичного виховання в умовах сучасного навчального процесу загальноосвітньої школи, розробляв методи дослідження означеної в дисертації проблематики, аналізував динаміку фізичного стану школярів 13 – 14 років протягом навчального року, окреслював періоди фізичної підготовки школярів і узагальнював результати досліджень інших фахівців. Здійснений ним факторний аналіз показників фізичного стану школярів дав змогу встановити спільні для хлопців і дівчат фактори, які змінюють свій вплив на фізичний стан учнів у різні періоди навчального року, що дає змогу визначити раціональне співвідношення засобів фізичного виховання школярів упродовж навчального року. На основі аналізу динаміки морфофункціональних показників і адаптаційних можливостей учнів 13 – 14 років розроблено модифікований підхід до планування навчального процесу з фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Запропоновано розподіляти навчальний рік як макроцикл на періоди (мезоцикли) із чітко вираженою цільовою спрямованістю: втягувальний (вересень), підготовчий (жовтень), основний (листопад – грудень), перехідний (1 – 10 січня), підготовчий (10 – 30 січня), основний (лютий – травень) і перехідний (червень – серпень). Розроблені практичні рекомендації для вчителів фізичної культури щодо доцільності впровадження періодизації фізичної підготовки учнів в умовах навчального процесу. Безсумнівно, така періодизація дозволить підвищити ефективність педагогічних дій вчителя фізичної культури. Перспектива подальших досліджень, вважає дисертант, – розробка й обґрунтування рекомендацій, що стосуються режиму рухової активності школярів у канікулярний період для забезпечення оптимальної адаптації їх організму до початку навчального року.

РЕАЛЬНИЙ ПОГЛЯД НА УТОПІЮ

Наталія ВОРОНЦОВА
кандидат філологічних наук

Науковець кафедри англійської філології Василь Кучер зосередився на компаративному дослідженні українських і англомовних соціально-утопічних романів. Підсумком його літературознавчих пошуків стала дисертаційна робота "Жанрово-стильові особливості соціально-утопічного роману першої половини XX століття (на прикладі української та англійської літератур)". Дисертація успішно захищена на засідання спеціалізованої вченої ради у Київському національному університеті ім.Тараса Шевченка. Наукове керівництво роботою здійснював завідувач кафедри історії української літератури ТНПУ ім.Володимира Гнатюка, доктор філологічних наук, професор М.П.Ткачук. Опонували нашому науковцю директор Інституту філології та соціальних комунікацій Бердянського ДПУ, доктор філологічних наук, професор О.Д.Харлан і викладач Київського університету ім..Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук А.С.Бугрій.

Автор дисертаційного дослідження підкреслює, що шлях антиутопічних романів до українського читача був складним через офіційні заборони з ідеологічних міркувань. Парадоксальність суджень, ситуацій, принципів, що діяли у віддзеркаленому у цих романах світі, приголомшували читача, наділеного елементами комуністичного світогляду. Антиутопію сприймали як пасквіль, що спотворює роль держави і суспільства. І це було характерним не лише для соціалістичних, а й для країн цивілізованого світу. Тому радянські дослідники негативно ставились до романів-антиутопій, а їх об'єктивне вивчення здійснювалося лише західноєвропейськими й американськими літературознавцями.

В остання десятиріччя науковці-філологи інтенсивно осмислюють утопічні й антиутопічні романи, їх жанрову своєрідність, сюжетно-композиційну організацію творів, їх хронотоп. Однак більшість досліджень стосується ідеологічного змісту, економіко-політичної та моральної структури утопічної держави, але не акцентовано уваги на відмінних і спільних особливостях розгортання дискурсу, не визначені жанрові та стильові параметри соціально-утопічних романів.

Метою дисертаційного дослідження став комплексний жанрово-стильовий аналіз і з'ясування жанрово-стильових особливостей романів "Чудовий новий світ" О.Гесклі, "1984" та "Звіроферма" Д. Орвелла, "Сонячна машина" В.Винниченка, "Останній Ейджевуд" Ю.Смолича, "Залізний бунт" В.Владка. Наш науковець спрямувався на порівняльно-типологічний аналіз українських і англійських утопічних романів із визначенням їх типологічних контрастів і аналогій, з'ясування причин їх жанрового різновиду, на розкриття традицій новаторства у творчості їх авторів та характеристику часово-просторової структури текстів.

Автор дисертації характеризує еволюційний розвиток антиутопічнгого пізнання як основи моделювання майбутнього світу. Для цього йому довелось дослідити трансформацію утопічного світогляду в літературі першої половини XX століття за допомогою характерних змін поетики утопії та еволюцію роману-антиутопії у контексті суспільно-політичного світогляду України й Англії згаданого періоду через виявлення контекстуальних зв'язків ідейно-політичного змісту антиутопії XX століття із загальним рухом західноєвропейської антропоцентричної парадигми. Наступний крок дослідника – висвітлення сюжетно-композиційної організації та системи образів за допомогою аналізу наративної стратегії та поетики романів-утопій. Важливою в цьому плані є рецептивна стратегія концепції світу та героя. Сюжети антиутопій сповнені мотивами приреченості та страху за майбутнє людства. Для них характерні перекручування історії – аж до відмови від минулого, бездуховність суспільства – через відсутність релігії, постійний страх людини з причини пануючого тоталітаризму, авторитаризму, беззаконня, цілковите нівелювання людських цінностей. Автор наголошує, що в антиутопії людину, яка народилася для свободи і для історії, поміщають у світ, де свобода відсутня, а історію відмінено, тому особа не приймає соціальної організації, заснованої на уніфікації та неволі.

Досліджуючи часо-просторову організацію соціально-утопічних романів, дисертант вказує на хронотоп аналізованих творів – існування віддаленого у глибоке майбутнє часу та простору. Хронотоп в антиутопіях замкнутий: ворогуючі суб'єкти відділені один від одного не лише кордонами і мурами, а й ненавистю як психологічним бар'єром. У зв'язку з цим всі зовнішні обставини є ворожими для особистості. Звідси – характерна риса антиутопії: вона спростовує можливість побудови ідеального суспільства та заперечує утопію як мрію, а в хронотопному співвідношенні – як майбутнє.

Конкретні фахові питання дисертант досліджує в розділі "Художній дискурс антиутопічних романів", де висвітлюються елементи та структура внутрішньої і зовнішньої форми досліджуваних текстів. Показовим є вивчення сатиричного підґрунтя жанрової моделі романів-утопій, бо негативні наслідки реалізації утопічного ідеалу виступають об'єктом сатири, як соціально негативне явище. Автор не залишає поза увагою й есхатологічні мотиви соціальної утопії, які за своєю суттю є песимістичними: роман-антиутопія безконечно трансформує людську самотність, що не переборюється, а акумулюється, руйнуючи структуру особистості, і в кінцевому підсумку формує мотив кінця світу. Завершується дисертація висвітленням художніх засобів експресивності у моделюванні художньої картини світу. Діалог утопічного й антиутопічного дискурсів у структурі романів-антиутопій – результат постійних творчих пошуків тих світоглядних і художніх орієнтирів, які найточніше відповідають ідеям переломного періоду історії, висвітленню власних принципів, відтворенню неповторного авторського світосприйняття.

ВІТАЄМО!

Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України присвоїла вчене звання "Доцент" науково-педагогічним працівникам нашого навчального закладу

ЯКОВИШИН Руслан Ярославович
кандидат педагогічних наук, доцент

ОНИЩУК Ірина Анатоліївна
кандидат педагогічних наук, доцент

Успішно захистили дисертаційні дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата наук

БЕШОК Тетяна Віталіївна
кандидат педагогічних наук

НАПАДІЙ Андрій Петрович
кандидат наук з фізичного виховання та спорту

КУЧЕР Василь Васильович
кандидат філологічних наук

МИСТЕЦЬКИЙ

ТВОЄ СВЯТО, ПИСАНКО!

Всеукраїнське товариство "Лемківщина", Фундація досліджень Лемківщини, Дитяча школа народних мистецтв (м.Львів) і Український католицький університет організували VII Всеукраїнський фестиваль-конкурс "Лемківська писанка", який проходив на базі Дитячої школи народних мистецтв і Українського католицького університету. Учасниками мистецького форуму були учні загальноосвітніх шкіл, творча молодь вищих закладів освіти, педагоги, народні майстри і всі бажаючі, хто шанує народне мистецтво писанкарства. До виконання конкурсної програми запросили майстрів лемківської писанки і педагогів. Учнівська юнь демонструвала свою майстерність у трьох вікових категоріях (6 – 9, 10 – 13 і 14 – 16 років) і номінації "Наймолодшому творцю", а народні майстри і педагоги – в номінаціях "За збереження народних традицій" і "Авторська лемківська писанка".

Перший етап фестивалю-конкурсу проходив на базі Українського католицького університету, де було відкрито виставку акварелей художниці Марії Янко "Навкруг мене розмаї зелені" і проведені майстер-класи з писанкарства з участю народних майстрів, які продовжились у Дитячій школі мистецтв і супроводжувалися виступами фольклорних колективів. Заступник директора з методичної роботи Школи мистецтв Лілея Квасницька виступила модератором круглого столу "Лемківська обрядовість у контексті української культури". Завершився фестиваль у Шевченківському гаї, на вулиці Чернечої гори. Майстри народної творчості, конкурсанти і гості цього справжнього передвеликоднього свята української писанки традиційно брали участь у спільній молитві під час богослужіння у Церкві св. Володимира і Ольги, були присутні на врученні дипломів кращим педагогам і учням фестивалю, на відкритті виставки "Писанкові барви" та освяченні музею "Лемківська садиба".

Активним учасником Всеукраїнського фестивалю-конкурсу "Лемківська писанка" є фотохудожник газети "Замок", керівник гуртка "Писанка" педагогічного коледжу нашої академії, майстер народної творчості України Петро Данилюк. У його творчому послужному списку – майстер-класи у ЗОШ і культосвітніх установах Тернопільської та сусідніх областей. Це вже для нього 27-й мистецький форум, у якому він брав участь, у тому числі на всіх 7 фестивалях лемківської писанки. На цьогорічному святі він проводив майстер-клас з писанкарства зі студентами Українського католицького університету, а також оформив власний куточок писанки у музеї "Лемківська садиба". Разом із нашим майстром участь у майстер-класах були його учениці і послідовниці, у минулому – члени гуртка "Писанка", а нині педагоги Катерина Поднєжна (м.Кременець) та Ольга Сова (м.Радивилів Рівненської області).

Фестиваль продемонстрував, що народні майстри України свято бережуть традиції писанкарства, з покоління в покоління переносять закодовані в орнаментах писанок символи добра і щастя, залучають дітей і молодь до вивчення і шанування прадавніх традицій, звичаїв і високого мистецтва українського народу.

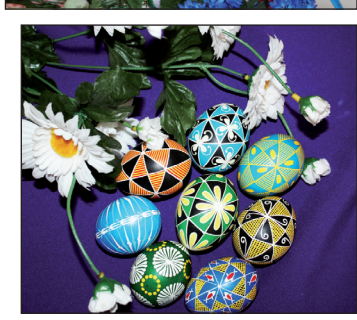

ФОТОВЕРНІСАЖ

МИСТЕЦЬКА МОЗАЇКА

Кременецька художниця, викладач нашого ВНЗ, член Національної спілки народних майстрів мистецтв України Тетяни Балбус успішно працює у галузі народного художнього мистецтва. Щороку вона представляє свої картини на різноманітних мистецьких вернісажах місцевого, обласного і республіканського рівнів, серед яких і на традиційну виставку "Кращий твір року", що проходить у Києві.

Нещодавно в Обласному літературно-меморіальному музеї Юліуша Словацького відбулося відкриття персональної мистецької виставки робіт художниці на тему "Моя Україна". Увазі відвідувачів було представлено 36 картин, створених на основі мотивів природи та народного мистецтва. Автор показала серії робіт "Пори року", "Букети України", "Вазони", "Писанкове мереживо", "Елементи писанкарства" тощо. Цим роботам властива барвиста кольорова гама, символіка і традиційні композиційні схеми. Тетяна Балбус вважає, що саме народне мистецтво є тим невичерпним джерелом, з якого можна черпати мотиви, колорит і натхнення.

Чергова звітна виставка творчих робіт жіночого митецького гурту "Палітра", яким керує Т.Балбус, проходила у Виставковій залі Кременецького краєзнавчого музею. Різноманіття тематики та багатство технік виконання художниці показали у 59 роботах, які виділяються аурою краси природи і людей, добра, сонця і світла.

Раз або двічі на місяць викладачі організовують показ навчальних і творчих малюнків студентів спеціальності "Образотворче мистецтво" у стінах педколеджу. Виставку робіт студентів І курсу з предметів "Рисунок" і "Живопис" організувала К.О.Склярук, а з "Композиції" (І курс) та "Рисунку" (ІІ курс) провела Т.А.Балбус.

UNIВЕРСУМ: КРОК ДРУГИЙ

Відбулася ІІ студентська науково-практична конференція педагогічного коледжу нашої академії за вже традиційною темою "UniВерсум: крок у майбутнє". Студентське наукове зібрання проходило у пленарному і секційному режимах.

Учасників пленарного засідання, котрі заповнили читальний зал академії, вітала

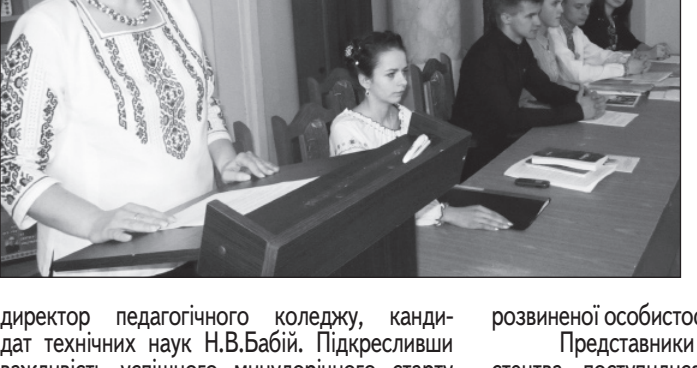

директор педагогічного коледжу, кандидат технічних наук Н.В.Бабій. Підкресливши важливість успішного минулорічного старту студентських науково-практичних конференцій коледжу, що віднині стають традиційними, вона позитивно оцінила здобутки студентської науки в коледжі, висловила впевненість в подальшому розгортанні наукових пошуків майбутніх педагогів і побажала плідної роботи всім учасникам конференції.

Виконання програм конференції розпочала другокурсниця спеціальності "Технологічна освіта" Марта Собчук доповіддю "Мовне вираження концептів "фемінність" і "маскулінність" у поезії Глини Гордасевич" (науковий керівник Р.О.Дубровський), в якій студентка-науковець визначала головні тенденції та художні особливості української жіночої прози 80 – 90-х років ХХ століття як феномену і літературного явища сучасного літературного процесу. Вона показала, що традиційними маскулінними (чоловічими) рисами вважають незалежність, активність, схильність до ризику, прагнення досягнень і навіть певну агресивність. А фемінність (жіночність) схиляє до спілкування, взаємодопомоги, емоційності, довіри і навіть пасивності. Підтвердження таких висновків студентка знаходить у поетичних творах Галини Гордасевич.

Майбутній вчитель образотворчого мистецтва, студент четвертого курсу Андрій Дубас під керівництвом викладача коледжу Ю.О.Токар досліджував "Особливості естетичного виховання молодших школярів". Він висвітлював сутність естетичного виховання, його роль у формуванні молодої особистості. Для аргументації важливості естетичного виховання учнів молодших класів було використано знаменитий афоризм: "Майбутнє людства сидить за партою". А формування світогляду майбутніх активних громадян суспільства не буде завершеним без забезпечення такого елементу, як естетичне сприйняття світу. Проблема формування естетичних поглядів молодого покоління актуалізується і водночас ускладнюється деградацією суспільства, для якого характерна втрата орієнтації на загальнолюдські цінності, в тому числі нівелювання морально-етичних і мистецько-естетичних ідеалів. Однією з умов протистояння цьому процесу є звернення до естетичних взірців і формування власних естетичних смаків з раннього дитинства у процесі навчання та виховання.

Продовжила тему естетичного виховання юної особистості четвертокурсниця спеціальності "Технологічна освіта" Вікторія Юрчук виступом "Виховання учнів засобами декоративно-ужиткового митецтва", який вона підготувала під керівництвом педагога О.М.Мушак. Студентка наголосила, що у предметах декоративно-ужиткового мистецтва України знаходять своє відображення національна історія і сьогодення, дух національної культури і сутність українського менталітету. Висловлена думка, за якою, крім морально-виховних можливостей, краса творів декоративно-ужиткового мистецтва має творчу спонукальну здатність як надзвичайно важливу рису гармонійно розвиненої особистості.

Представники образотворчого мистецтва поступилися місцем за трибуною конференції юним музикознавцям. Першою прийняла мистецьку естафету майбутня вчителька музики, студентка четвертого курсу спеціальності "Музичне мистецтво" Катерина Козачук, яка виступила з доповіддю "Феномен Мирослава Скорика" (науковий керівник В.С.Мацкова). Вона розпочала із розкриття глибини впливу творчої спадщини композитора на розвиток української музичної культури і на формування таких рис молодого покоління, як український патріотизм і творчий індивідуалізм. Композитор належав до творчої інтелігенції 60-х років, яка після хрущовської "відлиги" внесла струмінь творчого неспокою в українську музичну культуру. М.Скорик плідно працював і в галузі музики для дітей: його цикл "З дитячого альбому" увійшов до репертуару юних музикантів. Окрім цього, ним написана музика до мультиплікаційних фільмів ("Еней", "Цапеня та його горе", "Як козаки куліш варили"). Фігура композитора асоціюється з естетикою "нової фольклорної хвилі", яка поєднувала джерела прадавнього музичного фольклору з найновішими композиторськими віяннями ХХ століття. Крім цього, портрет Скорика-митця доповнюють необароко, неоромантизм, поставангард, джаз, що наділяє його творчість неповторними стильовими барвами, надає всіх ознак універсалізму.

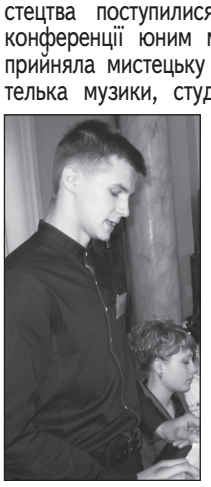

Прозвучало на пленарному засіданні й наукове повідомлення студентки третього курсу спеціальності "Фізичне виховання" Івanни Ковальчук "Фізична культура – запорука здоров'я" (науковий керівник І.О.Олійник). Матеріалом для цього повідомлення послужили результати досліджень динаміки поширення захворювань серед підлітків. Зроблено висновок, що однією з основних причин погіршення стану здоров'я дітей є зниження їх рухової активності, що гальмує життєздатність систем і функцій організму. Юна дослідниця наголошує на тому, що ситуація погіршується і через зростаючу популярність у дитячому і молодіжному середовищі привабливих видів "нефізичної" малорухливої діяльності (ігрові автомати, комп'ютерні ігри, Інтернет-спілкування тощо). До цього долучається комп'ютеризація освіти, характерними негативними рисами якої є високе зорове та нервово-емоційне напруження, специфічні умови середовища у дисплейних класах. У підсумку, засилля комп'ютерно-інформаційних технологій у всіх сферах суспільного життя, в тому числі в освіті як основній сфері діяльності підростаючого покоління, загострює проблему здоров'я молоді, насамперед учнів ЗОШ і студентів ВНЗ, і відносить її до глобальних проблем сучасності. Студентка зауважила, що при всій багатогранності підходів до збереження та зміцнення здоров'я школярів на перше місце виступає фактор рухової активності. Саме його врахування та забезпечення режиму оптимальної рухової активності дітей дозволять підвищити ефективність профілактичних заходів щодо поліпшення здоров'я молоді.

Третьокурсник спеціальності "Музичне мистецтво" Павло Левицький в доповіді "Ідеологічна платформа українського націоналістичного підпілля 20 – 50-х років ХХ століття крізь призму повстанських пісень" (науковий керівник Н.А.Галішевська) прагнув поєднати національну ідею, український патріотизм і музичний фольклор у його повстанському варіанті. Студент відмітив, що визвольні змагання українського народу у першій половині минулого століття знайшли широке відображення в усній народній творчості. Зокрема, система народної пісенності поповнилась чималою кількістю нових патріотичних пісень. Найновіші наукові віяння переконують у доцільності вивчення історичних реалій очима звичайних людей, "історичних постатей другого плану". У цьому сенсі цікавим є повстанський пісенний фольклор, дослідження якого проводяться недостатньо. Цей фольклор демонструє, що рядові учасники націоналістичного руху були схильними до демократичних принципів суспільного устрою, як це відображено у повстанській пісні:

Від синього Дону до сивих Карпат –
Одна нероздільна родина
Без панства, без рабства, насильства і зрад –
Вільна незалежна Вкраїна.

В інших пісенних творах виражені радикальні настрої українства в боротьбі за незалежність, про що співається у пісні "Від Сяну і Збруча":

Гей, рідні діти, вже сонечко світить,
Збирайтесь на пир погуляти.
На рідних загонах вином та червоним
Московських гостей напувати.

Провідні теми повстанських пісень: боротьба за українську державність, звеличення України та її незалежності, як мети життя і боротьби, самозречення в ім'я цієї високої ідеї. Серед сюжетів значне місце посідають оповіді про злочини німецьких, польських і особливо московських окупантів на рідній українській землі, проти українського народу. Теоретичні міркування були підкріплені виступом вокально-інструментального квартету у складі Павла Яловського (баян), Сергія Волохатого і Тараса Головатюка (труби) й автора доповіді Павла Левицького (барабан) як вокаліста. Квартет виконав повстанські пісні "Там, під Львівським замком" і "Ах, лента за лентою".

Секційна робота конференції була організована у шести тематичних напрямах. Тему першої секції "Галина Гордасевич: силует на тлі історії" обумовив 80-річний ювілей від дня народження поетеси. Юні науковці досліджували різні аспекти життєтворчості нашої краяни: художня репрезентація концепту "чоловік" (Галина Пащак), художня реалізація проблеми самотності (Богдана Байдак), стилістичне навантаження лексичних повторів і епітетів (Зоряна Зух, Наталія Черняк), імагологічні аспекти автобіографічної прози поетеси (Аліна Матевощук), особливості духовно-релігійних традицій Волині (Ольга Корницька), художня візія вольової жінки (Оксана Трохименко), поетичний образ малої батьківщини (Анна Крижна).

Тема "Мова, література та історія у формуванні духовності людини" зацікавила членів другої секції. Студенти висвітлювали методи боротьби самостійницьких сил за незалежність України (Марія Гоц), концепти буттєдіяльності у творчості Михайла Коцюбинського (Олена Силка), кольористику роману В.Барки "Жовтий князь" (Олена Мельник), роль хронотопу у розкритті діалектики добра і зла в художній прозі (Олена Силка).

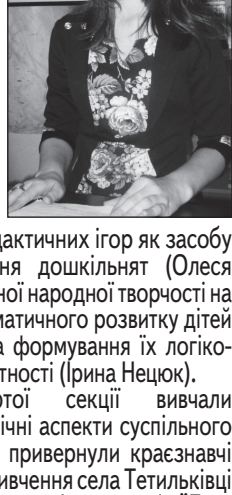

"Психолого-педагогічні проблеми формування особистості" вивчали члени третьої секції. Четвертокурсники спеціальності "Дошкільна освіта" зосередились на питаннях розвитку образного мовлення у дітей дошкільного віку (Оксана Ковальчук), використання дидактичних ігор як засобу екологічного виховання дошкільнят (Олеся Хома), застосування усної народної творчості на заняттях з логіко-математичного розвитку дітей (Юлія Богуславська) та формування їх логіко-математичної компетентності (Ірина Нецюк).

Члени четвертої секції вивчали "Природничо-технологічні аспекти суспільного розвитку", де їх увагу привернули краєзнавчі питання: "Краєзнавче вивчення села Тетильківці Шумського району" (Олена Антонович), "Бурштин – смолянista сльоза з минулих століть" (Ірина Лабінська, Оксана Сніцарук), "Туристичні та рекреаційні ресурси околиць міста Заліщики" (Михайлина Єремійчук), "Охорона червонокнижних рослин с.Вілія Шумського району" (Марія Гоц). Не залишилися поза увагою і теоретико-методологічні питання: "Роль методу проектів у роботі вчителя трудового навчання" і "Використання додатків Google Docs як альтернатива стаціонарного програмного забезпечення для роботи з текстом, таблицями та слайдовими презентаціями" (Дмитро Клак).

Студенти спеціальності "Фізичне виховання" аналізували фахову проблему "Фізична культура і спорт як невід'ємний елемент загальної культури особистості". У їх виступах переважав методологічний підхід: особливості фізичного виховання в сім'ї (Микола Цимбалюк), професійна підготовка із спортивно-оздоровчого туризму (Павло Домашич), особистість як носій фізичної культури (Людмила Лазір), зміст і сутність поняття "фізичне виховання" (Катерина Вишневська). Дослідження Анни Каліжук стосувалося історії розвитку національного єдиноборства "хортинг".

Юні мистецтвознавці – студенти спеціальностей "Музичне мистецтво" й "Образотворче мистецтво" розробляли актуальну тему "Мистецтво як чинник етнозбереження та націєтворення". Майбутні вчителі музики охарактеризували різні аспекти творчості композиторів Миколи Леонтовича (Софія Горобець, Світлана Кічата) і Станіслава Людкевича (Вадим Шматковський), а також звернулися до методичного питання "Роль техніки диригування у розкритті художнього змісту хорових творів" (Юлія Олійник). Образотворці повідомили про життя і творчість видатної української художниці Катерини Білокур (Тарас Допіра) і торкнулися глобальної теми "Сучасне мистецтво" (Юлія Стецюк).

Матеріали ІІ студентської науково-практичної конференції коледжу увійшли до другого випуску збірника студентських наукових статей ""UniВерсум", опублікованого за рішенням вченої ради коледжу. Відповідальними редакторами випуску виступили директор педагогічного коледжу Н.В.Бабій і голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Р.О.Дубровський.

А МИ ПОКАЖЕМО ВАМ «КЛАС»!

Марія Іващук, власкор «Замку»

Наш навчальний заклад по праву гордиться своїми талановитими студентами. Серед майбутніх педагогів є дуже багато тих, хто цікавиться різними науками. І цей інтерес треба постійно підтримувати. Одним із кроків у сприянні розвитку студентської інтелектуальної думки стало рішення членів наукового товариства КОГПА ім. Тараса Шевченка провести брейн-ринг серед наших студентів у стінах навчального закладу. Організатором змагань виступив голова наукового товариства Іван Прокіпчук, відповідальні за їх технічне забезпечення – Олександр Ковень і Сергій Колісецький.

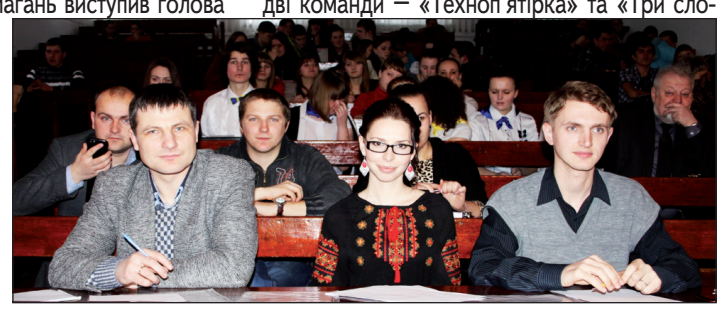

Метою заходу було організувати студентів усіх факультетів та спеціальностей для демонстрації своїх інтелектуальних здібностей і визначення кращої команди ВНЗ.

Із бажаючих прийняти участь у цьому дійстві було сформовано 8 команд: педагогічний факультет – команди «Штурм» (капітан Віоріка Мажар, 31-СП) і «Вищий клас» (капітан Павло Яловський, 12-Мс), природничо-технологічний факультет – команди «Аргіоті» (капітан Мар'яна Кравчук, 21-Б) і «Техноп'ятірка» (капітан Дмитро Мельничук, 31-ТО, факультет фізичного виховання – команда «Сокіл» (капітан Наталія Дячук, 21-Ф) і факультет іноземних мов – команда «Діти Феміди» (капітан Марія Клизуб, 31-А).

І, звісно, не опустили можливості позмагатися студенти двох команд нашого педагогічного коледжу: «Три слова» (капітан Ірина Петричук, 32-Дк) та «2+3» (капітан Оксана Ковальчук, 41-Дк).

До складу журі увійшли: Марчук Юлія Сергіївна – викладач коледжу, практичний психолог коледжу; Польовий Дмитро Олександрович – доцент кафедри біології та загальної екології та Іван Прокіпчук – студент 41-А групи, голова Наукового товариства нашої академії.

Поки команди збирались духом та готувалися «йти у боротьбу», ведучий Андрій Дубас запросив до вітального слова голову Наукового товариства, який побажав командам впевненості на шляху до перемоги.

Учасників "Брейн-рингу" ознайомили з правилами його проведення – і змагання стартували! У першому раунді слід було якнайактивніше проявити свою логіку та креативність. Відповіді на питання вимагали не тільки наукових знань, а й власного життєвого досвіду. Пройти цей рівень вдалось лише командам «Штурм», «Техноп'ятірка», «Сокіл» та «Три слова». Ох, яка ж завзята боротьба почалась між суперниками, які загорілись азартом змагань!

Другий раунд мав назву «Поняття і категорії», де слід було продемонструвати свої наукові знання, оскільки саме цей конкурс мав безпосереднє відношення до науки. Тут із завданням змогли найкраще справитись дві команди – «Техноп'ятірка» та «Три слова», котрі підійшли впритул до фіналу.

Третій раунд містив у собі 5 конкурсів. Кожен з них відзначився певними цікавинками. Перший – «Конкурс капітанів», у якому очільники команд самостійно визначали зі списку академіків та їх праць відповідність між ними.

Конкурс «Бібліографічний опис» вимагав від членів команд виправити помилки, допущені у бібліографічному описі.

Третій конкурс «Обмін запитаннями» став цікавий тим, що команди-суперники по черзі ставили завчасно придумані запитання одна одній. І тут було видно, наскільки кожна з них жадає перемоги, адже запитання були дійсно серйозного та цікавого змісту.

Завдання конкурсу «Пізнай науковця» наочно зміг побачити кожен з присутніх у залі, адже фото науковців, прізвища яких слід було відгадати, висвітлювались на екрані.

І нарешті останній конкурс «Українець – не українець». Він полягав у тому, що командам було зачитано певну подію, яка відбулася в Україні або ж за її межами, що, власне, і мали відгадати суперники.

Кожна команда, представлена на конкурсах, гідно виступила і показала свої здібності, але правила – це закон, за яким усі вигравати не можуть. У даному випадку на четвертому місці опинився «Сокіл», третє посіла команда «Штурм», друге місце здобула команда педагогічного коледжу «Три слова», а на «переможну сходинку» вдалося ступити команді «Техноп'ятірка» природничо-технологічного факультету у складі Дмитра Мельничука (31-ТО), Миколи Слив'юка (12-ТОс), Андрія Вознюка (12-ТОс), Романа Цісарука (51-ТО), Андрія Куціля (51-ТО).

Завдяки фінансовій підтримці студентської профспілки академії на чолі з її головою Андрієм Заблоцьким кожній із команд було вручено подарунки.

НАША КОМАНДА!

З 20 по 22 березня 2015 року в Будинку спорту "Локомотив" (м.Харків) проходив XXII Чемпіонат України з арсмпорту. Учасниками змагань стали 194 спортсмени з 19 областей України.

Студент 11-Фз групи нашої академії, Чемпіон Європи та світу серед юніорів, майстер спорту України Ігор Пасєка посів третє місце на праву руку у ваговій категорії 90 кг серед дорослих. Його поєдинок із Чемпіоном світу Євгенієм Прудником став найяскравішим у змаганнях. Суперник отримав перемогу, проте вона далась йому дуже нелегко. У Баку, де проходив XXIV ЧемпіонатЄвропи з армспорту, у ваговій категорії 90 кг у змаганнях на ліву руку серед юніорів до 21 року Ігор виборов золоту нагороду, а на праву руку посів друге місце. У змаганні серед дорослих Ігор Пасека виборов бронзову нагороду Чемпіонату Європи у змаганнях на ліву руку. На XXXVI Чемпіонаті світу з армспорту у столиці Литви Вільнюсі змагалися кращі спортсмени світу. У ваговій категорії 90 кг серед спортсменів до 21 року Ігор впевнено переміг своїх конкурентів на ліву та праву руку, ставши дворазовим Чемпіоном світу.

Ще один учасник XXII Чемпіонату України з арсмпорту, випускник нашого ВНЗ, срібний призер Чемпіонату України і Кубка світу серед професіоналів, майстер спорту України Вадим Стецюк, зайняв третє місце на ліву руку і четверте на праву в категорії 100 кг.

Переможцем Чемпіонату України 2015 року у ваговій категорії +110 кг на ліву та праву руку став тренер наших рукоборців, заслужений майстер спорту України, багаторазовий Чемпіон світу та Європи Андрій Пушкар.

Чемпіонат України став відбірковим на Чемпіонат Європи, який відбудеться з 1 по 7 червня в м. Софія (Болгарія) і на Чемпіонат світу, що пройде з 26 вересня по 4 жовтня в м.Куала-Лумпур (Малайзія).

СПОРТ, ЗДОРОВ'Я І БЛАГОДІЙНІСТЬ

На стадіоні нашої академії відбулося спортивно-оздоровче свято "Проводи зими", організоване викладачами циклової комісії фізичного виховання педагогічного коледжу з провідною участю К.Г.Єрусалимець та І.О.Олійник.

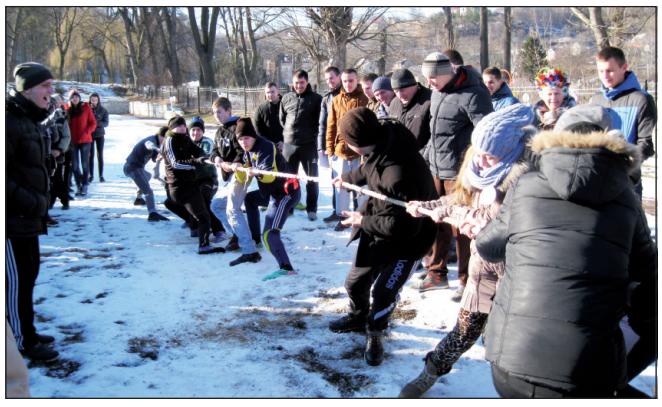

До програми заходу увійшли цікаві конкурси та зимові забави: "Перетягування канату", що символізує боротьбу зими з весною; "Попади в ціль", де кожен з учасників мав нагоду повправлятись у метанні сніжок; конкурс-естафета на санках "Хто швидше?", "Довгі коси" з плетенням стрічок на вправність та якість; "Снігова баба" – ліплення сніговика в умовах мінусової температури. Після кожного конкурсу проходило нагородження переможців із врученням невеличких, але корисних для студента призів.

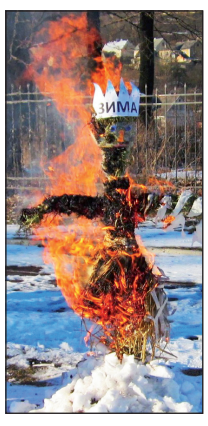

Розважальну частину свята взяли на себе солісти народного ансамблю "Калина", які виконали веснянки, та студент 41-Рк групи Павло Старух, котрий розвеселив присутніх гумореской "Кухлик".

Вели святкову програму Галина Романчук (32-Дк) та Андрій Дубас (41-Рк). Роль Зими виконала Юлія Перепилюк, а в образі Весни виступила її колега з 32-Дк групи Соломія Андріюк.

Та по-особливому очікуваною і доречною після змагань виявилась заключна частина свята, що проходила у вигляді благодійної акції. Вона включала розпродаж лотерей і кулінарних виробів студентів у символічній "Крамничці". Тут можна було зігрітися гарячим чаєм, поласувати смачними варениками, пирогами, бутербродами та солодощами.

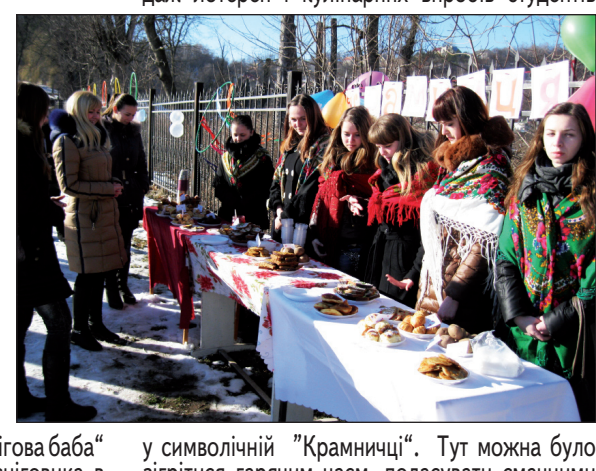

Всі кошти, виручені під час акції, підуть на підтримку воїнів АТО.

Літературно-мистецька сторінка

ЧЕРЕЗ РОКИ Й ДІАГОНАЛІ ЧАСУ

Наталія АНДРІЮК після закінчення Східноєвропейськго НУ ім.Лесі Українки працює викладачем кафедри теорії і методики дошкільної освіти нашої академії. Окрім професійної та наукової діяльності, захоплюється поезією.

У своїх віршах крізь діагоналі минулого і сьогодення автор намагається донести до читача глибокий внутрішній біль небайдужого жіночого серця, що в однаковій мірі стосується й особистого щастя, і світлого завтрашнього для рідної землі.

Наталія АНДРІЮК

* * *

Через роки й діагоналі часу,
Крізь металеві зуби горе-днів
Священне слово Кобзаря не згасло.
Його вогонь над нами пломенів.
У безконечній павутині наших літ,
Посеред пилу свят і буднів терпких
Зорею світить нам Тарасів заповіт —
Його із пам'яті народної не стерти.
І не відтяти — ні ножем, ані серпом —
Отой п'янкий, аж до мурашок, щем,
Коли до душ, як ластівка крилом,
Поета геній доторкається віршем.
Коли, немов через століть безодню,
Лунають його заклики в серцях, —
Це значить, треба зараз, нам, сьогодні
Країну заново зшивати по рубцях.
Розідрані, роздерті докрасна,
До крові й болю десь у піднебессі,
Це нам — Вкраїни донькам і синам —
Слова Шевченкові із вічності воскресли.

* * *

І як там не крути,
Всьому, всьому виною ти.
Це ти зробив мене такою.
І в результаті нашого двобою,
Що зруйнував десятки, сотні міст, —
Я зламана, а ти — монополіст,
Що туфлями, натертими до блиску,
Топтав із мене егоїстку.

І витоптав... Потворну і цинічну,
Що почуття ймменує річчю.
Усе, що зліва, — випалив дотла...
І, не знайшовши смітника,
Так і лишив біля бордюра.
Без передмов. Без увертюр.
І під сумні поклони ліхтарів
Безлюдними кварталами побрів.
Щоби найвищого ґатунку ніч осіння
Доїла залишки мізерного сумління
І заховала під іржавим листям
Сліди бездушного монополіста.

* * *

Якби я вміла так само, як ти,
Вдиратись у сни і мовчанням вбивати,
Запалила б усі переправи, мости
І навчила б тебе місяцями не спати.
Прогнала б пекучі мурашки із тіла
Бодай на одну березневу ніч —
І більше нічого би я не просила:
Муки твої — найсолодша то річ.
Можливо, докраю жорстока і підла,
Може, суха я, черства і червива, —
Та бути собою вже остогидло:
Ніхто не купує того, що зліва.

* * *

Що ж ти знову накоїла?
Як посміла лишень
Із вчорашнього воїна
Обернутись отак у мішень?
І як же тобі не соромно
У вічі собі заглядати?
Як можна те, що дісталось так дорого,
Так за нізащо віддати?
Тепер же знову гризтимеш лікті,
Благатимеш помочі, спантеличена,
А натомість (як вже бувало нерідко)
Ковтатимеш погляди їдкі.
Кожним побачена. Кожним помічена.
І в гущі своїх помилок
Шукатимеш вихід нервово.
Та кожні двері — лиш новий куток.
І дев'ять кіл пекла. Знову.

* * *

І чим я тобі насолила?
Схибила — де і коли?
Так зі шкури геть лізла, що жили
Ледь не порвала. А ти...
Мовчки — в засліплену зорями ніч,
Затуляючи моє небо своїми руками.
І лиш не зостатися б віч-на-віч,
Коли п'яний від спеки ранок
Буде плавити гливкий асфальт,
Аж тектимуть обабіч смоляні ріки.
І навіть прозора тонка вертикаль
Вже не збиватиме з пантелику,
А розставить усе по місцях.
І небо — навпіл між нами.
І вже не колотиме ржавий цвях,
Не болітимуть воском замазані рани.
Не травитимуть душу рубці,
Що лишились, як сувеніри, на згадку.
І, може, вперше за всі місяці
Я поставлю на тобі
Велику і товсту крапку.

* * *

Я ледве стою на ногах.
І силою в себе емоції пхаю.
Туди, де пошкоджений бурею дах.
Туди, де їм місце. Де ніхто не шукає.
І на отій величезній межі,
Де вітри рвуть березові коси,
Ти сильніше руки мої держи.
Поки не шепну тобі: «Досить».
І коли в понівеченім березовім гаї
Зостануться лишень голі гілки, —
Навіть тоді, ти чуєш, благаю,
Не розмикай своєї руки...

* * *

«Задихнутись», — майнуло в моєму мозку.
Поки хтось все не споганить. Не зіпсує.
І ніби гарячим розплавленим воском
Березень в очі плює.
А я не маю тебе, аби заховати
У поли твого пальто свої щоки,
Свої руки холодні. І не діставати,
Аж гарячі не стануть поки.
І тільки тоді лишень
Їх виймати з твоїх кишень.
Потім знову ховати. Знов діставати.
І так без кінця. Без кінця і без краю
Тулитись тобі до лиця і просто знати,
Що я тебе маю.

* * *

Не спалося.
Хоч очі вже давно просили сну.
Та я змикати їх боялася —
Реальність чи міраж стояли на кону.
А попід вікнами все завивали пси
І страх зганяли в клітку.
Ділився світ на полюси,
А я лиш ставила нову помітку.
І часом значила масштаб,
Аби між днями бачити різницю.
І не заплутатись між «під» і «над».
Хоча, здавалося б, така дрібниця!
Всього лишень ілюзія, міраж...
А ні — таки одна —
Посеред людного перону.
Як той загублений багаж,
Що вже не вернеться додому.

* * *

Мені так мало твоїх рук.
Так мало їх... І так багато.
Хвалю. На славу виконаний трюк!
Майстерності тобі не позичати!

Уже давно не дилетант
І, звісно, знаєш собі ціну.
Ціну собі, своїм рукам,
Що всю мене, а не третину,
Безцеремонно так —
За пояс власних брюк!
І мали б в печінках осісти...
Та мало. Мало твоїх рук.
Не буде з мене феміністки...
Не та. Не та, якою б мала бути.
Не ті слова. Не ті думки, надії.
Нащо? Нащо мені здалися твої руки?
Коли мої — «без» них
Чи «з» — дерев'яніють?

* * *

Тепер, коли білий стяг розіп'ято,
Коли вже ніщо не варте
Отих титанічних зусиль, —
Приходь до мене на чай із м'яти.
Будем удвох із ран вимивати сіль.
Приходь. Я не дивитимусь скоса
На стерті підошви, зідрані лікті,
Не вітрами розтріпане русе волосся...
І не питатиму: ким, від кого чи звідки?

Я не гаситиму світла за добою добу.
Не змикатиму очі, на сон голодні.
Проганятиму з вулиць ніч рябу,
Як проганяла її напередодні.
Не бійся. Не держатиму, як прийдеш.
Не кластиму у прокрустове ложе.
Відхрещуся від правил, канонів і меж.
... Коли, звісно, ти так само зможеш.

Літературно-мистецька сторінка

Я ЗАПАЛЮ НА НЕБІ СОТНІ ЗІР

Ірина ГРАНКІНА – випускниця Старовишнівецько ЗОШ, а нині студентка філологічнгого факультету нашої академії.

їДівчина любить малювати, фотографувати, та найбільше захоплється поезією. Зі слів автора, вірші народжуються «під враженнями». Тематика їх здебільщого патріотична. Перший твір Іринка склала у чотирирічному віці, а добірку останніх пропонує увазі наших читачів.

Ірина ГРАНКІНА

* * *

Ми звикли слухати тишу.
Там, де вирує війна,
Там, де народ ледве дише,
Розноситься вітром луна.
Постріли й спалене тіло.
Спалене,та не вогнем.
Тіло ,що просто хотіло
Жити сьогоднішнім днем.

Знов розквітає калина
*На зрошених кров*ю стежках.*
Хто це зробив!? Це людина,
Наш побратим і наш кат.
Лунає німа перекличка:
«Мій друже,ти ще живий?».
А в когось давно ввійшло в звичку:
«впіймай ,закатуй і убий!».

Ми молимось,Україно,
І ти помолися за нас.
Бо ми підійдемось з руїни.
Молись,бо ще прийде наш час.
Молися і дій,нехай знають:
В Україні тепер два береги.
Адже Герої не помирають!
І не вічно живуть вороги...

* * *

Мистецтву втрат навчитися не важко.
Мільйон речей загублено давно.
Втрачати —наче випускати пташку
Зі своїх рук в розчинене вікно.

Втрачай свій день,свої ключі,годину
Без сумніву ,без страху,без вагань.
Втрачай усе!Чуєш,втрачай,людино!
Не впавши духом від біди й страждань.

Не бійся втрат.Втрачай ім'я і місце,
Втрачай надію подивитись світ.
Втрачай усе,що маєш,навіть більше,
Не віддаючи своїм вчинкам звіт.

Я втратив дім і подарунок мами,
Та це найменша із моїх утрат.
Я втратив ріки разом зі світами,
Втратив комфорт, і спокій і свій лад.

І ти також,без пафосу,відверто,
Із присмаком кохання на вустах
(Хоча, на жаль,не віриш мені вперто) —
Ти теж одна з моїх мізерних втрат.

Втрачай усе,зніми з обличчя маску —
І ти побачиш небо голубе...
Мистецтву втрат навчитися неважко,
Але, втрачаючи, не загуби себе.

* * *

Я запалю на небі сотні зір
І вітер попрошу ніжнішим стати.
Я затушу у серці біль. Повір,
В душі він буде тихо догорати.

Я розжену на небі сотні хмар,
Щоб сонечко світило яскравіше.
Я заберу з вогню осінній жар
І солов'я попрошу бути тихіше.

Нехай на мить, хоч на малу хвилину
Вони почують мертву тишину...
Нехай згадають ту лиху годину,
Що призвела до їх німого сну.

Нехай відчують біль і тую втрату,
Нехай відчують дух отих смертей.
Нехай згадають,як вбивала мати
Своїх щойно народжених дітей.

Як ще живі безумно їли мертвих
І звичним стало слово «людожер».
Ті сторінки були ще довго стерті,
Про тих людей згадали лиш тепер.

Про тих німих, які живцем лягали
Між тисяч трупів й сотень ще живих...
Вони не вірили, вони тоді не знали,
Скільки народу випаде ще від лих.

Повір, вони лише хотіли жити!
Їм так боліло й так хотілось їсти!
... А на полях давно вже сходить жито,
Там, де вони з кісток місили тісто.

Пройшли роки — і опустіли села.
В устах живих зстиг останній крик,
Вони забули, що були веселі,
І біль застиг в очах отих німих.

Лиш сотні трупів, згаданих й забутих,
Кілька живих, що смерті важко ждуть,
І кілька тих, ще до землі прикутих,
Жадають їжі . Та не в цьому суть.

А суть у тім,що їх жорстоко вбили.
Їх просто позбулися,як сміття.
А ми нічого вдіять не посміли —
Таке в країни нашої життя...

* * *

Оте почуття невагомості ,
Заховане в сутінках ночі,
Вирване з підсвідомості,
Дивиться прямо в очі.

Втомлена і спустошена,
Спалена і розвіяна,
Вітром й дощами зрошена,
Заблукана поміж мріями.

Жодного відображення,
Жодного звуку волі.
Те неймовірне враження,
Коли ти живеш без долі.

Виконуєш чиїсь правила,
Живеш за чужими законами:
Божими чи диявола,
Поглинута заборонами.

Принижена і спаплюжена,
Незаймана — та сплюндрована.
Живеш за межею відчуження,
Від білого світу захована.

І вкотре зігнувшись дугою,
Кланяєшся у ноги.
Німе запитання «Хто я?» —
І падаєш від знемоги.

Давно вже немає свідомості,
А тіло все ще тріпочеться.
Ох, те відчуття невагомості,
Коли все ще так жити хочеться...

* * *

Ти той, хто вчить мене любити,
Хто вірити учить, прощати,
Творити, мріять. Просто жити.
Того, хто впав, ти вчиш літати.

Тебе стрічають на світанку
Сумні невиспані обличчя.
Ти віддаєш все до останку
І підіймаєш настрій втричі.

Ти той, хто вміє помічати
Дитячі посмішки і сльози.
Вчиш говорити і мовчати,
Порадиш,як ніхто не в змозі.

Нам говорили,що машина
(Комп'ютер або телефон)
У сто раз кращиі від людини:
Тут камера і мікрофон,

Перекладач,знання і книги,
Десятки фото і гудків,
Але лиш ти розтопиш кригу
Без повідомлень і дзвінків.

В тобі історія,учителю,
І сотні, тисячі думок.
Всіх таємниць моїх хранителю,
Ведеш мене за кроком крок.

Ти, мов художник, наші душі
Фарбуєш в сотні кольорів.
Довіку дякувати мушу
За той мільйон хороших слів.

За ту підтримку і догани,
За кожну крапельку життя,
За те, що ти лікуєш рани,
За наші перші відкриття.

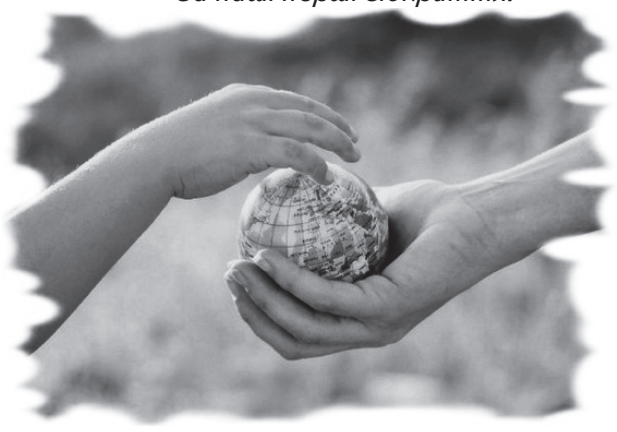

Я дякую за книгу першу,
За перше два і перше п'ять,
За твою щирість і відвертість,
За добре серце «журавлят».

У кожного, мабуть, бувало:
Хтось недовчив, а хтось заснув,
Та слово вчителя лунало:
«А голову ти не забув?».

Завжди на помилку ти вкажеш
Чи присоромиш враз когось:
«А може ти і нам розкажеш?
Усі разом посміємось».

Пройдуть роки, минуть століття,
Буде багато відкриттів,
Але звання почесне «Вчитель»
Не зникне в повені віків.

ВІДГОМІН ОЛІМПІАДИ

В академії завершився І етап Всеукраїнської студентської олімпіади з фахових дисциплін. Підготовкою та проведенням цього етапу олімпіади на філологічному факультеті займався організаційний комітет у складі М.В.Слободян (голова), О.В.Сафіюк, Н.В.Янусь, О.П.Цьмух. Журі очолювала завідувач кафедри англійської філології, кандидат філологічних наук, доцент Н.Г.Воронцова. Програма І етапу передбачала виконання комплексного тесту із читання, тесту на вживання лексики та граматики, тесту з літератури Англії та США, а також аудіювання, творчу письмову роботу та усне мовлення. Переможцем визнано студента 41-А групи Богдана Христинюка, друге місце – за його однокурсницею Марією Беднарчук, а третім призером стала студентка ІІ курсу Аліна Ткачук. Переможець етапу представлятиме нашу академію на ІІ етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з англійської мови, що проходитиме на базі Київського національного лінгвістичного університету. Богдан Христинюк – один із кращих студентів факультету. Минулого літа він був учасником Міжнародної програми "Work and Travel" – найпопулярнішої сезонної програми для

українських студентів, що дала змогу поїхати до США на літні канікули, зустрітися із представниками студентства багатьох країн світу, отримати практику англійської мови в її натуральному середовищі, а також на власні очі побачити визначні місця США: Нью-Йорк, Ніагарський водоспад, Великий Каньйон, Голлівуд та сотні інших куточків цієї країни. Працює з Богданом куратор його академгрупи, викладач усного та письмового мовлення О.П.Цьмух.

Науковці кафедри педагогіки та психології провели І етап олімпіади із загальної та соціальної педагогіки. Визначення переможців олімпіади з педагогіки здійснювалось із особливим демократичним підходом: вирішено призначати по два перших і других місця, щоб дати змогу виявити себе представникам інших, "непедагогічних" факультетів через врахування специфіки навчальних планів різних спеціальностей. Перше місце вибороли Олеся Шматюк з педагогічного факультету і Микола Бербець із факультету фізичного виховання. На другому місці – Ольга Філіпова й Анастасія Рибак – другокурсниці філологічного факультету. На третьому – першокурсниця педагогічного факультету Ірина Іванина і студентка ІІ курсу філологічного факультету Ірина Гранкіна. На олімпіаді із соціальної педагогіки домінували студенти ІІІ курсу. Вони зайняли весь п'єдестал пошани: І місце – Тетяна Леник, друге – Оксана Герасимчук, третє – Діана Микулинець. Учасники олімпіади пройшли тестування знань з фахового предмета і виконали письмову творчу роботу на тему "Учитель майбутнього". Саме в цій роботі студенти показали своє ставлення до традицій та інновацій у педагогічній діяльності: "Вчитель майбутнього – це точно не комп'ютер", "Учитель майбутнього має йти в ногу з інноваціями, не забуваючи, що живого спілкування, уваги до учнів, щирості, доброти і терпіння не замінить ніякий комп'ютер". Організаторами І етапу олімпіади із загальної та соціальної педагогіки виступили кандидати педагогічних наук, доценти Л.М.Кравець, Н.В.Приймас, Р.Я.Яковишин, та член кафедри О.І.Запорожець.

У фінальній частині І етапу олімпіади з німецької мови та літератури брали участь студенти ІІІ – ІV курсів філологічного факультету. Інтелектуально-філологічне суперництво проходило у форматах читання і тлумачення прочитаного тексту, аудіювання, письма, усного мовлення та дискусії. Студентів-"олімпійців" готували кандидати філологічних наук О.А.Марунько, О.І.Чик і члени кафедри німецької філології І.Ф.Лизун, Н.І.Яценюк, Я.Б.Веселовський, Л.А.Свиридюк. Перемога дісталася четвертокурснику Володимиру Артемчуку. Його одногрупник Анатолій Гусаківський разом із третьокурсницею Ольгою Стус посіли друге місце, а третіми стали Вікторія Вознюк і Марія Швець – студентки 31-Н групи.

Практично кожен шостий студент спеціальності "Біологія" виявив бажання брати участь у І етапі олімпіади з фахового предмета. Відповідав за вирішення організаційно-методичних питань олімпіади кандидат хімічних наук, доцент кафедри біології та загальної екології Д.О.Польовий. Завдання олімпіади формувалися на основі завдань ІІІ етапу всеукраїнських шкільних олімпіад з природничих дисциплін. Максимальна кількість балів, яку могли набрати учасники фінальних змагань, виконавши всі завдання, рівнялася 100. Найбільший урожай балів зібрала магістрантка Юлія Іванчук. Лише на 1,5 бала відстала від неї четвертокурсниця Альона

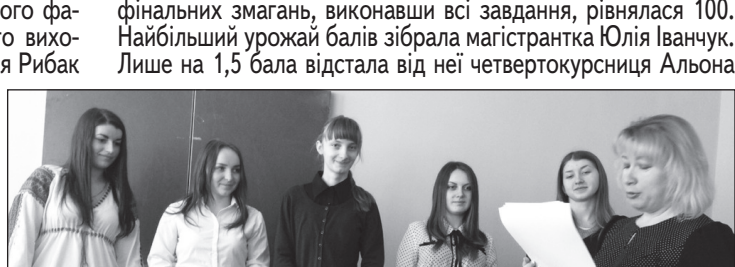

Ватажук, яка буде представляти наш навчальний заклад на ІІ етапі Всеукраїнської олімпіади з біології. Високі результати показали Олена Шкіндер, Віта Тишкова – 41-Б, Наталія Бондарчук – 31-Б, другокурсниці Оксана Семенчук і Вікторія Філінська.

На І етапі олімпіади з образотворчого мистецтва не залишили шансів суперникам студенти п'ятого курсу. Вони посіли перше (Сергій Владика), і третє (Юлія Рудюк) місця. І лише "срібло" уступили третьокурсниці Любові Дубинюк. Належну майстерність продемонстрували студенти ІІ курсу Ірина Рудик, Анна Шепель і Петро Феберський. Основним завданням цього мистецького турніру було виконання портрета в техніці акварелі або олії. Юних образотворців готували члени кафедри теорії і методики образотворчого мистецтва Д.В.Синенький, Н.М.Волянюк, Б.О.Гуменюк. Сергій Владика представлятиме академію на ІІ етапі Всеукраїнської олімпіади з образотворчого мистецтва, що проходитиме на базі архітектурного факультету Полтавського національного технічного університету ім. Юрія Кондратюка.

Змістовною була програма олімпіади із психології. Викладачі психолого-педагогічних дисциплін – члени кафедри педагогіки та психології – підготували тестові завдання, проблемні питання для теоретичної роботи і тематику творчого есе "Краще всього себе пізнаєш, не споглядаючи, а діючи". Найактивнішими учасниками олімпіади із психології стали першокурсники педагогічного і філологічного факультетів. Перемогу здобули Марія Куриба та Ірина Іванина; другими стали Ольга Дудечко та Марина Степанчук, а на третьому місці – Тетяна Трачук і Катеринав Кожарко. Організаційні питання вирішували Н.Б.Бабій, Ю.В.Ковальчук і кандидат психологічних наук С.С.Гусаківська.

Всі переможці готуються до участі у ІІ етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з фахових дисциплін.

ТЕОРЕТИКИ І ПРАКТИКИ – ПРОТИ СТРЕСУ

Розширюються горизонти творчої співпраці кафедри педагогіки і психології академії з науковцями інших вищих закладів освіти та педагогами дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів. Ще одним підтвердженням цього став науково-практичний семінар "Стрес і посттравматичний стресовий розлад: психолого-педагогічні шляхи подолання", який наші науково-педагогічні працівники підготували спільно з кафедрою психолого-педагогічних дисциплін Національного університету "Острозька академія" і творчою групою практичних психологів і соціальних педагогів Кременецького району.

Учасниками семінару були викладачі і студенти академії, соціальні педагоги і практичні психологи ЗОШ м.Кременця та окремих сільських шкіл, працівники районного відділу освіти. Конкретні організаційні питання підготовки і проведення семінару вирішували кандидат педагогічних наук, доцент Л.М.Кравець і кандидат психологічних наук, доцент Н.М.Савелюк. Робота семінару проходила у теоретичному і практичному форматах.

Вагомим за теоретико-змістовим навантаженням і методично-практичним значенням став виступ кандидата психологічних наук, доцента кафедри психолого-педагогічних дисциплін НУ "Острозька академія" В.Є.Харченко "Теоретичні аспекти виникнення стресу та посттравматичного стресового розладу і розвиток навичок психологічного відновлення". Ґрунтовні методичні повідомлення практичного спрямування зробили господарі-організатори семінару: "Підготовка студентів до роботи з дітьми, які переживають стресові травматичні ситуації" (доцент Л.М.Кравець) і "Релігійний дискурс як засіб подолання посттравматичного стресового розладу" (доцент Н.М.Савелюк). Декан педагогічного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент Л.І.Врочинська розкрила "Особливості роботи вихователів дошкільних навчальних закладів з дітьми, які переживають стресові ситуації". Значний внесок у розкриття теми семінару зробили й інші наші науковці: кандидат психологічних наук С.С,Гусаківська ("Самозбереження в умовах стресу"), кандидат педагогічних наук, доцент І.О.Онищук ("Лікувально-коригувальний ефект музики"), асистент кафедри педагогіки та психології Н.Б.Бабій ("Психологічна безпека особистості в умовах суспільно-політичної нестабільності").

Своє слово сказала і молода студентська наука: представник юних науковців академії, студентка ІІІ курсу спеціальності "Соціальна педагогіка" Анна Крижна, як голова волонтерського загону академії, виступила з темою "Роль студентських волонтерських загонів у роботі з дітьми, які перебувають у складних життєвих ситуаціях".

Активно працювали на семінарі члени творчої групи практичних психологів і соціальних педагогів району. Зокрема, практичний психолог Горинської ЗОШ О.М.Тимець звернулася до актуальної проблематики "Психологічна підтримка дітей-переселенців", а її колега з Кременецької ЗОШ № 1 Л.Ф.Шевчук охарактеризувала процес "Використання арт-терапевтичних технологій у пошуку ресурсу для виходу із кризових ситуацій". Під час робочого обговорення теми семінару ділилися власним досвідом і баченням проблеми педагоги Кременецької ЗОШ-інтернату О.В.Магола, ЗОШ № 3 – Г.Б.Кравчук, ЗОШ № 4 – Н.В.Герасимович, ЗОШ № 5 – О.В.Ахмедзянова, методист-психолог райметодкабінету Т.Я.Систалюк і завідувач районної психолого-медико-педагогічної консультації (РПМПК) відділу освіти Кременецької РДА Д.П.Мельник.

Практична частина роботи семінару була сконцентрована на майстер-класі "Розви-

ток навичок психологічного відновлення", який провела науковий співробітник практичної лабораторії "Психологічна підтримка та реабілітація постраждалих у надзвичайних ситуаціях" Інституту практичної психології та психотерапії НУ "Острозька академія", член Європейської асоціації психотерапевтів і Всеукраїнської спілки психотерапевтів, практичний психолог і практикуючий психотерапевт, доцент В.Є.Харченко. Моделюючи конкретні стресові і постстресові ситуації, вона показала практичні, технічні та методичні особливості роботи психотерапевта, практичного психолога і педагога у цих складних ситуаціях.

Організатори й учасники семінару прийшли до висновку про необхідність продовження творчої співпраці і в інших тематичних напрямках роботи фахівців психолого-педагогічного профілю.

НА ДОПОМОГУ... ВЕРХОВНІЙ РАДІ

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Верховної Ради України прийняв до уваги і

практичного використання підготовлені авторським колективом у складі В.Є.Ткачука, кандидата юридичних наук, доцента кафедри суспільних дисциплін нашої академії, та інших фахівців-правознавців освітніх і наукових інституцій України пропозиції щодо внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України й інших законів України у вигляді порівняльної таблиці. Наш науковець у співавторстві зі своїми колегами запропонував низку змін і доповнень до чинних законів України, що стосуються правового регулювання діяльності правоохоронних органів. Науковці врахували, що в чинному КВК України відсутні окремі поняття та норми і саме з цієї причини запропонували конкретні доповнення й уточнення. Так, у зв'язку із відсутністю у згаданому Кодексі понять "застосування фізичної сили", "спеціальні засоби" та глави "Заходи безпеки" пропонується доповнити ст. 106 КВК України окремими частинами: "Застосування фізичної сили" і "Спеціальні засоби". До цієї ж статті, вважають науковці, необхідно додати частину "Підстави застосування службових собак".

Пропонується внести зміни до глави 16 КВК "Режим у колоніях і засоби його забезпечення": додати главу 16-1 "Заходи безпеки" зі ст. 104 "Оперативно-розшукова діяльність у колоніях" і ст. 106 "Підстави застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї" та ст. 106-1 "Підстави проведення спеціальних операцій у виправних і виховних колоніях". Вважається за необхідне доповнити КВК України ст. 106-2 "Залучення сил і засобів колонії, органів і установ виконання покарань для гарантування безпеки у місцях позбавлення волі". Поряд із застосуванням спеціальних засобів, заходів фізичного впливу і зброї вважається за необхідне включити норму щодо застосування гамівної сорочки. Ця ж 106 стаття КВК України, на думку науковців, потребує доповнень щодо пояснення та формулювання понять і норм "злісне невиконання законних вимог персоналу колонії", "насильницькі дії". Під останніми пропонується розуміти "зв'язування, відбирання зброї, нанесення побоїв або тілесних ушкоджень, вбивство, а також погрози вчинення таких дій як щодо персоналу колонії, так і щодо інших осіб".

Важливо, що науковці рекомендують розширити тлумачення норми права щодо застосування заходів фізичного впливу: "Застосуванню заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї має передувати попередження про намір використання вказаних заходів і засобів". Гуманістичним змістом характеризується ще одна пропозиція науковців: "Якшо застосування заходів фізичного впливу, а також спеціальних засобів, гамівної сорочки та зброї уникнути неможливо, вони не повинні перевищувати міру, необхідну для виконання покладених на адміністрацію колонії обов'язків і мають зводитися до завдання найменшої шкоди здоров'ю правопорушників. У разі необхідності адміністрація колонії зобов'язана надати допомогу потерпілим".

Таким чином, наш науковець-правознавець і його колеги з інших науково-освітніх правничих інституцій України внесли пропозиції щодо змін у чинному законодавстві держави, які наближують національну юридичну теорію і практику до прогресивних норм і принципів міжнародного права.

У ПОЛІ ЗОРУ НАУКОВЦІВ – РІЗНОВІКОВА ГРУПА

Харківське видавництво "Ранок" у серії "Сучасна дошкільна освіта" опублікувало навчально-методичний посібник наших науковців О.І.Бочелюк і Т.В.Романюк "Організація освітнього процесу в різновіковій групі дошкільного навчального закладу". Видання має відповідний Гриф МОН України. Роботу рецензували доктори педагогічних наук, професори Н.В.Лисенко (Прикарпатський НУ ім.Василя Стефаника) та О.І.Шапран (Переяслав-Хмельницький ДПУ ім.Григорія Сковороди) і кандидат педагогічних наук, доцент Рівненського ДГУ Н.В.Маліновська.

У посібнику висвітлено особливості організації життєдіяльності дітей різновікової групи, методику проведення ігрової, трудової, навчально-пізнавальної роботи з ними, умови створення розвивального середовища, пропонуються матеріали практичного характеру. Автори наголошують, що робота в різновікових групах потребує знань специфіки навчання і виховання дітей у різновікових групах, уміння співвідносити програмні вимоги з індивідуальними та віковими особливостями кожної дитини.

Посібник складається із чотирьох основних розділів, низки методичних і дидактичних додатків. У першому розділі розкриваються питання організації життєдіяльності дітей у різновікових групах (комплектування, педагогічні процеси протягом дня), створення розвивального середовища (природничого, предметно-ігрового, соціального, середовища власного "Я"). Заслуговує уваги детальний опис кожного середовища з висвітленням методики його формування і використання: в природничому – куточок природи, екологічна дитяча лабораторія, міні-музей, альпійська гірка, кімната Космосу, газони, ділянки, штучна водойма, город, сад, метеомайданчик, екологічна стежинка; у предметно-ігровому – осередки ігрової, образотворчої, музичної, трудової (господарсько-побутової і художньої праці) діяльності; у соціальному – осередки сюжетно-рольової гри, етнографії та літератури; у середовищі власного "Я" – осередки психологічного розвантаження, самопізнання, фізичного розвитку, безпеки життєдіяльності. У цьому ж розділі детально аналізуються питання організації ігрової діяльності та керування працею дітей у різновікових групах.

Розділ "Особливості організації навчально-розвивальної діяльності з дітьми різновікових груп" вміщує методичні рекомендації та практичні поради щодо підготовки та проведення занять із розвитку мовлення, ознайомлення з довкіллям,

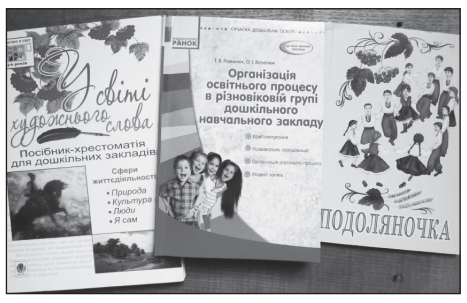

художньою літературою, з формування елементарних математичних уявлень та логіко-математичного розвитку дітей, із фізичної культури та з питань організації образотворчої та музичної діяльності.

Особливе значення має розділ "Планування роботи в різновікових групах", де зроблено акцент на специфіці планування навчально-розвивальної діяльності. Автори наголошують, що складність планування роботи в різновіковій групі полягає не стільки у визначенні спільних форм роботи, скільки в тому, щоб доцільно передбачити й організаційно окреслити форми роботи в підгрупах і мікрогрупах. Подано практичні поради щодо перспективного, календарно-тематичного і календарного планування із застосуванням різних форм, засобів, методів і прийомів навчально-виховної роботи з дітьми з огляду на їх вікові та індивідуальні особливості. Зорієнтованість педагогів на особистість кожної дитини сприятиме реалізації природного потенціалу, збалансованості фізичного, інтелектуального, емоційно-вольового та морально-духовного розвитку кожної дитячої особистості.

У розділі "Організація роботи з родинами дітей різновікових груп" розглядаються різноманітні форми та змістове навантаження співпраці з батьками (батьківські збори, консультації, тематичні виставки і конкурси, дні відкритих дверей, екологічні акції тощо).

Ефективність посібника забезпечується його цілеспрямованою методичною структурою: кожна тема включає запитання для самоконтролю і завдання для самостійної роботи, список літератури;

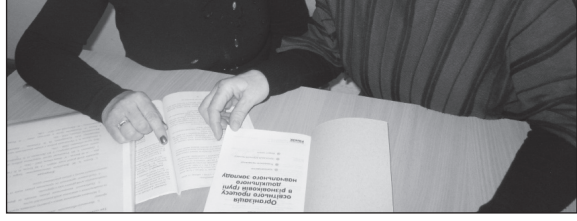

запропоновані тестові завдання, тематика рефератів і система додатків (орієнтовні конспекти різних форм роботи, схеми планування, розподіл обов'язків, моделі освітньої діяльності, зразки образотворчих робіт).

Зазначимо, що це видання поповнило авторську бібліотеку наших науковців. Попередніми були посібники з Грифом МОН України "Подоляночка" (Т.В.Романюк, Н.В.Маліновська), де розкриваються особливості методики проведення українських народних рухливих ігор з дітьми дошкільного віку, та "У світі художнього слова" (О.П.Макаренко, Т.В.Романюк) – посібник-хрестоматія для дошкільних закладів, в якому підібрані твори для дітей, що сприяють розкриттю змісту складових Базового компонента дошкільної освіти і охоплюють основні сфери життєдіяльності дитини ("Природа", "Культура", "Люди", "Я сам").

ПРАКТИКУМ З РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

Завідувач кафедри суспільних дисциплін, доктор історичних наук І.Б.Скакальська у співавторстві з науковцем Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка Б.Б.Буяком підготувала навчально-методичний посібник "Релігієзнавство: хрестоматія-практикум". Оригінальна змістова і методологічна структура посібника покликана стимулювати студентів до пошуку і вивчення джерельної бази релігієзнавства, зокрема, текстів священних книг, автентичних історичних документів, літературних творів, різнопланових матеріалів, які відображають розвиток релігієзнавчих знань в Україні та за рубежем.

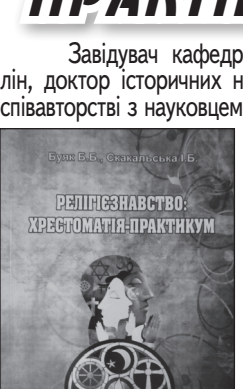

Видання ознайомлює студентів з основним змістом міфологічної творчості народів світу, священних книг світових і національних релігій, що увійшли в духовну скарбницю людства як її визначні пам'ятки.

Значна увага авторів приділена семінарським заняттям, плани яких складені таким чином, що вивчення теоретичного матеріалу виступає підґрунтям для аналізу сучасних релігійних явищ і процесів. На семінарські заняття автори виносять проблеми, що потребують найбільш глибокого осмислення та детального обговорення і відзначаються певною складністю.

Окрім методичних рекомендацій щодо підготовки і проведення 9 семінарських занять, у посібнику дано рекомендації з написання рефератів, теми індивідуально-дослідницьких робіт і методичні поради щодо їх виконання. Для самоконтролю знань пропонуються тестові завдання. Визначені питання для бліц-опитування, завдання для самостійної роботи студентів, а також критерії та норми оцінювання їх знань із релігієзнавства. Подається тематична література до кожного семінарського заняття і широкий список рекомендованої літератури (базової, допоміжної, релігійних текстів) для теоретичного засвоєння програмового змісту навчальної дисципліни.

ВЧИТЕЛЮ МУЗИКИ

Наукоці-музикознавці спеціальності "Музичне мистецтво" І.П.Гринчук, О.А.Горбач опублікували навчальний посібник "Фортепіанні твори українських композиторів", який відповідає програмі навчальної дисципліни "Основний музичний інструмент" (фортепіано) для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр". Посібник рекомендований до друку вченою радою нашої академії. Рецензували видання доктор педагогічних наук, професор Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка Л.А.Кондрацька, завідувач кафедри музикознавства та фортепіано Дрогобицького ДПУ ім.Івана Франка, доцент Л.П.Філоненко і вчитель-методист Тернопільського НВК "Школа-ліцей № 13" Н.І.Вислоцька.

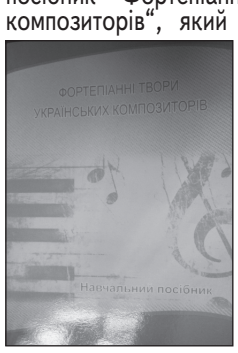

Автори посібника представляють різноплановий і різножанровий український фортепіанний репертуар, що було започатковано ними у попередньо виданому посібнику "Фортепіанна мініатюра українських композиторів". Нинішній варіант книги збагачений зразками різних музичних жанрів і форм. Тут, зокрема, пропонуються фуги Євгена Юцевича, Михайла Тіца і Сергія Павлюченка, варіації на теми українських пісень Неоніли Лагодюк і Йосипа Витвицького, фортепіанні мініатюри Сергія Борткевича, Федора Богданова, Ігоря Шамо, Людмили Шукайло, Василя Гончаренка.

Посібник містить короткі відомості про композиторів із висвітленням їх творчого доробку, методичні рекомендації щодо виконання запропонованих творів. Особливу практичну цінність мають додатки, де подаються рівні розвитку музично-виконавського мислення, матеріали до курсу "Основи музичної інтерпретації" і до практичних занять з методики музичного виховання, музичний глосарій, аналіз функцій мистецтва, список літератури.

СЛОВО ПРО УЛАСА САМЧУКА:

Кафедрою української мови і літератури організовано і проведено чергові Самчукові читання з нагоди 110-ої річниці від дня народження майстра українського письменства. Зі вступним словом до присутніх звернулася кандидат філологічних наук, доцент І.М.Комінярська. У своїй презентації вона коротко наголосила на ключових моментах життя і творчого шляху письменника, які були синтезом "батькового духу і материної неграмотної філософії",ізупинилася на спогадах про Уласа Самчука із розповідей його сучасників.

Після вступного слова І.М.Комінярська запросила до виступів студентів-науковців, які працюють на базі науково-дослідної лабораторії "Улас Самчук і Борис Харчук: художній літопис ХХ століття".

Інна Ісаєнко охарактеризувала "Модель українського світу в трилогії "Волинь" Уласа Самчука"; Марія Міньковська зробила аналіз " Мовної палітри роману У.Самчука "Гори говорять"; Мар'яна Парастюк зупинилася на темі "Діалекти волинського краю – мовна організація художнього тексту в романі Уласа Самчука "Юність Василя Шеремети"; Мар'яна Бабій розкривала "Духовну атмосферу волинського краю у романі Уласа Смчука "Дермань"; презентацію "Українська еміграція та Улас Самчук" запропонувала Софія Шандрук. Всі ці дослідники – представники 12-ДПКс групи – працювали під науковим керівництвом І.М.Комінярської. А завершив наукові розвідки виступ студентки 31-А групи Ольги Чохрій, яка виокремила з таборової літератури "Образ Івана Мороза в романі Уласа Самчука "Темнота" (науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент О.В.Пасічник).

Кандидат філологічних наук, професор кафедри О.В.Василишин розповів про дослідження науковців-самчукознавців, серед яких наголосив на працях Р.Т.Гром'яка і Г.І.Чернихівського. Завідувач кафедри, кандидат філологічних наук, доцент І.О.Волянюк зауважила, що 21 лютого вже 15 рік поспіль відзначається Міжнародний день рідної мови, тому на цьому літературному святі ми вшановуємо й українське слово, за допомогою якого були

створені шедеври світового письменства, в тому числі твори нашого видатного краянина.

У заключній частині "Самчукових читань" прозвучали поезії українських авторів, присвячені Уласу Самчуку та рідному слову,у виконанні студентів 31-Н групи.

Ювілейний рік Уласа Самчука традиційно відзначено й у його рідній Тилявці. На урочистості до літературно-меморіального музею Уласа Самчука приїхали учні та вчителі Шумщини та Кременеччини.

Долучилися до вшанування «українського Гомера ХХ століття» члени наукової лабораторії «Творчість Уласа Самчука та Бориса Харчука: художній літопис ХХ століття» нашої академії на чолі з її науковим координатором, кандидатом філологічних наук, доцентом Олегом Василишиним.

Студенти академії та учні Кременецького ліцею ім.Уласа Самчука разом зі своїми наставниками, кандидатом філологічних наук, доцентом Іриною Комінярською, педагогами Вірою Трачук і Тетяною Дігтярук,відвідали музей письменника, на власні очі побачили раритетні видання знаменитої «Волині» у перекладах польською та англійською мовами, пожовклі від часу сторінки газети «Волинь», портативну друкувальну машинку, диктофон, фотоапарат, нотатники, ручки, окуляри, візитки, листи тощо. Незабутнє враження справила унікальна бібліотека письменника з автографами побратимів по перу в еміграції.

У тематично прикрашеній залі гостям було запропоновано літературно-музичну композицію, присвячену видатному землякові та Героям Небесної Сотні. Перед присутніми виступили аматори сцени із Шумська та учні Тилявського НВК.

Друга частина ювілейних урочистостей пройшла у форматі «круглого столу», де виступили і студенти нашої академії Інна Ісаєнко («Модель українського світу»), Софія Шандрук («Образ Івана Мороза за романом Уласа Самчука «Темнота») та Ольга Чохрій («Українська еміграція та Улас Самчук»).

Координатор наукової лабораторії, доцент Олег Василишин наголосив на внесковi в українське самчукознавство науковців Степана Пінчука, Гаврила Чернихівського, Романа Гром'яка, Мойсея Гона.

ДУХОВНА АТМОСФЕРА ВОЛИНСЬКОГО КРАЮ У РОМАНІ УЛАСА САМЧУКА «ДЕРМАНЬ»

Мар'яна БАБІЙ

Улас Самчук (1905–1987) – один із найвизначніших письменників ХХ століття, який залишив українцям багату літературну спадщину: блискучі романи, оповідання, мемуари, більше сотні не менш талановитих публіцистичних і літературно-критичних праць. Для української літератури Улас Самчук цінний передусім як майстер епічних полотен, якому вдалося на філософському та історіософському рівнях узагальнити долю України в часі та просторі, створити цілісну концепцію формування українця нового типу, «конкістадора рідної землі», здатного відродити національну духовність і здобути незалежну українську державу.

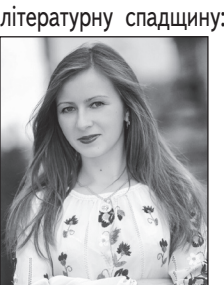

Творчість У. Самчука – це багатий неоціненний матеріал для виховання і духовного збагачення кожної людини. Його високохудожній доробок постійно перебуває в центрі уваги як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників.

Дермань (нині село Здолбунівського району Рівненської області) розкинувся вздовж річки Устя у багатьох балках з різними назвами кутків. Вперше Дермань згадано 30 вересня 1497 р. в дарчому документі литовського князя Олександра, який надав князеві К. І. Острозькому двори Дермань і Лебеді. Наприкінці XV ст. було побудовано монастир, який тривалий час був осередком культури, книгодрукування. За князя Костянтина Костянтиновича монастир значно розрісся, перш за все стараннями його управителя, друкаря Івана Федоровича. В 1602 р. з благословення патріарха Мелетія в монастирі засновано школу, друкарню, в якій вийшло кілька цінних книг, серед них «Октоїх», або «Осмогласник» (1604 р.), один із рідкісних примірників якого зберігають у Львові.

Культурно-освітня сторінка Дерманя, крім Івана Федоровича, пов'язана з діяльністю Дем'яна Наливайка, Івана Борецького, Мелетія Смотрицького, ряду інших просвітителів. Незважаючи на часи упадку, культурно-освітні традиції тут жили, передавались із покоління в покоління. Мабуть, це привело в українську літературу і видатного прозаїка Уласа Самчука, й письменника-перекладача Миколу Хомічевського, відомого під псевдонімом Борис Тен.

У такому славнозвісному Дермані 20 лютого за новим, або 7 лютого за старим стилем 1905 р. народився Улас Олексійович Самчук. Визначаючи місце Дерманя в його долі і житті, письменник занотував: «Дермань для мене – центр центрів на плянеті. І не тільки тому, що десь там і колись там я народився... Але також тому, що це справді «село, неначе писанка», з його древнім Троїцьким монастирем, Свято-Феодорівською учительською семінарією, садами, парками, гаями, яругами, пречудовими переказами та легендами». А устами головного героя роману «Дермань» о. Дормидонта Улас Самчук твердить, що Дермань – це найкраще місце на землі.

Світ дитинства на все життя заполонив уяву У. Самчука і постійно живив його творче натхнення, виливався на папір у багатьох, якщо не в усіх, романах письменника. Будучи за типом художнього мислення митцем-реалістом, У. Самчук постійно і наполегливо відтворював у своїх книгах типи й пейзажі, топографію та духовне життя рідного села.

Старовинне родинне гніздо – з того дерманського кутка, що звався так промовисто Запоріжжя, писав у спогадах У.Самчук, «...мало для мене також велике чуттєве, емоційне значення, воно було пов'язане з великою містерією, про нього було багато легенд та переказів, його предки походили з запорожців, вони викликали в мене уяву про їх романтичне минуле, нагадували чимось вікінгів, і навіть ці їх нащадки – Бухали, Балаби, Середи та мої Гуци –здавалися мені іншими від решти наших селян».

Незавершений роман «Дермань» надруковано на 115 сторінках машинописного тексту, зліва, поруч із назвою роману, продубльовано рукою письменника: «Дермань» (роман у двох частинах). Городок біля Львова. Черновик». Надрукована і дата: 21 лютого 1944, яка зафіксувала початок роботи над цим твором. Письменник написав лише перших вісім розділів, які сприймаються широкою й колоритно виписаною експозицією до великого епічного роману – традиційного для письменника жанру. Це надзвичайно яскрава реалістична картина життя дерманців на зламі двох століть із захоплюючими мандрівками в минувшину. Це Дермань із Запоріжжям, з навколишніми селами, шляхами, урочищами, річечками, ставками, млинами і, звісно, з майстерно вимальованими персонажами.

Перед нами розгортаються картини життя дерманців, які й манерою описів, і типами, і реалістично-побутовими епізодами нагадають його славнозвісну «Волинь». У творі наявна точна історико-хронологічна визначеність часу дії: тисяча дев'ятисотий і тисяча дев'ятсот перший роки.

Автор зазначає, що уже на цей час у Дермані була двоповерхова школа, а «більшість дерманських чоловіків знають читати і писати, кожний при потребі може навіть прочитати в церкві апостола, а старий Довбенко пішов навіть так далеко, що завів у церкві хор і при потребі може замістити самого дяка».

Була у Дермані й учительська семінарія, де навчалося багато парубків, «одягнутих у темно-сині одяги, з понапинутими кашкетами, на котрих блищали якісь ознаки. На них почали казати «учинікі». Кожної суботи чи неділі вони супроводжували урочистими піснеспівами церковну службу, а з вікон будинку, де вони проживали, «все щось таке грали та грали (на скрипках), не яку тобі польку чи козачка, чи пісню яку, а щось таке, що й не розбереш».

Центром духовного життя дерманців була парафіяльна церква, яка стала справжнім храмом культури, естетичного виховання, формування особистості. У церкві о.Дормидонт Іваницький «завів братство. Братчики і сестрички. Все це старші порядні господарі і господині, що кожної служби мають стояти з горящими свічами, коли читають апостола чи Євангеліє, півкругом, сестрички поліво, братчики поправо. Сестрички ще дбають, щоб у церкві було чисто, прибрано, були рушники, квіти, ризи. Щоб на іконах не заводилось павутиння, щоб все було попране. Братчики натомість мусіли дбати за скарбницю церковну і за добрий тон у церкві».

До церкви йшли святково одягнені молоді і старі, дівчата, хлопці. «Молоді люди не стоять спокійно в церкві. Вони весь час проходять від монастиря до «прихода» і назад. Це така прогулянка. Тут можна кого побачити, себе показати, почванитись гарним одягом, позалицятися». Хоровий церковний спів приносив насолоду кожному. У церкві співали два хори: один на крилосі, інший – на хорах. Під орудою досвідченого регента Власевича хористи виконували «Херувимську» Д. Бортнянського, молитви «Віруою», «Заповіді блаженства».

У. Самчук зазначає, що служба приємно впливає на присутніх, і «всі добрішають, стають лагіднішими». Після Божої служби люди не поспішали додому, а групами розходилися по церковному дворі. Чоловіки, статечно вітаючись, обговорювали сільські новини, погоду, прогнози на врожай, обмінювалися думками про події у світі. Юнаки і дівчата, розділившись на гурти і пари, прогулювалися від церкви до монастиря. У їхніх розмовах і спілкуванні автор вбачав уміння вести діалог, знайомитися, вирішувати господарські та особисті справи.

Отець Дормидонт, як добрий господар, вирішує перебудувати церкву. Будували усім селом: і грішми, і продуктами, і працею. До церкви домурували високу дзвіницю, вивели велику баню, зробили навколо церкви залізну огорожу з мурованими стовпчиками. Також «зробили велику залу, де в неділю та свята братчики та сестрички можуть зібратися, «поснідати з доброю чаркою і поспівати».

Надзвичайно важливим для розуміння роману є зображення будинку отця Дормидонта Іваницького. Дім, у якому знаходиться кімната-салон Дормидонта, має свій реальний відповідник (як, до речі, реальним є і прізвище та ім'я його власника). Це будинок, у якому народився Борис Тен, видатний український перекладач.

Таким чином, цінність роману У. Самчука «Дермань» найперше визначається його документальною основою. Письменник у традиційній для нього реалістично-побутовій манері відтворює селянське життя рідного села Дермань початку ХХ століття, передає ту духовну атмосферу, яка вплинула на світогляд його земляків. Духовна атмосфера волинян у романі Уласа Самчука «Дермань» представлена автором в такій формулі: самозаживлення в історію, християнську сутність, минуле народу, традиції та мову.

ДО 110-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

МОВНА ПАЛІТРА РОМАНУ У.САМЧУКА «ГОРИ ГОВОРЯТЬ»

Марія МІНЬКОВСЬКА

З давніх давен мова виступає одним із важливих джерел пізнання минулого нашого народу, адже кожна історична доба творила свої стійкі словосполуки, кожна видатна подія знаходила своє відображення у лексиці народу.

Палітра кожної мови – фрагмент концептуальної картини світу, у якій представлені риси національного менталітету, характер соціального, політичного, історичного розвитку народу.

Творчість Уласа Самчука нерозривно пов'язана з розвитком національної мовної культури першої половини ХХ ст. Упродовж усього життя У. Самчук був «у вічному вигнанні». Донедавна його твори видавали лише за кордоном. Однак настав час повернути спадщину цього письменника народу.

«Гори говорять» — роман у двох частинах, написаний у 1932–1933 році про Гуцульську республіку. Самчук навчався в Українському вільному університеті в Празі (1928–1931) і тривалий час жив на Закарпатті, чому і присвятив свій роман.

У романі «Гори говорять» Улас Самчук використав чимало крилатих виразів, біблійних фраз, діалектизмів, фразеологізмів і діалектів. Художні твори досліджуваного автора відзначені багатством мови, її образністю та виразністю. Відчутна майстерність письменника у володінні словом.

Одна з ознак стилю У. Самчука – активне використання фразеологізмів. Вони допомогли письменнику відтворити колорит певної місцевості, історичної доби, окремі події, суспільні групи, характери, менталітет тощо.

Використання біблійних виразів – давня традиція української літератури. Ті самі біблійні фрази, але з іншими емоційно-експресивними забарвленнями, вживає у своїх творах і У. Самчук. Стійка сполука Содом і Гоморра має досить драматичне значення у романі «Гори говорять». Біблійні вирази допомагають увиразнити описи поведінки, роздумів персонажа. Вони надають оповіді драматизму, динамізму, викликають у читачів співчуття та співпереживання або ж виконують дидактичну функцію. У творах більшості авторів біблійні вирази переважають у мові героїв, у творах У. Самчука біблійні вирази частіше зустрічаються у мові автора.

Помітна риса індивідуального стилю У. Самчука – активне вживання фразеологізмів. Вони використані з метою увиразнення авторського мовлення чи характеристики персонажів, підсилення художнього викладу, передавання національного колориту мовлення.

Серед загальномовних фразеологізмів у мові твору У. Самчука виокремлено такі семантичні групи: «характеристики людини», «простір, час, кількість», «явища природи та рослинність». Перша група охоплює сполуки на позначення морально-психологічних особливостей людини; ті, які передають процеси, відчуття людини; що характеризують соціальне становище особи; вигукові стійкі сполуки з емоційно-оцінним значенням. Важливу роль у доборі стійких сполук відіграла проблематика прози цього письменника. У. Самчук зображав приватне життя та побут селян, їхню працю на землі, сцени й епізоди української історії першої половини ХХ століття, відтворив конфлікт між людиною та суспільством. У. Самчук у творі передав події, очевидцем яких був сам.

У межах групи стійких сполук із просторовим значенням у творі виокремлено стійкі сполуки, що вказують на дуже далеку відстань, фразеологізми для передачі напрямків дії або руху, рідше – на позначення недалекої відстані.

У. Самчук за допомогою стійких сполук емоційно відтворив красу рідної землі.

Невіддільний компонент художньої оповіді становлять фразеологізми-діалектизми, які у романі «Гори говорять» письменник використав зі стилістичною метою, зокрема для надання мові закарпатського колориту, наприклад, «всі дістануть своє», «як сі заслужив, як сі постелив, так віспися». Мова даного твору вирізняється активним використанням загальномовних та діалектних фразеологізмів.

У творах У. Самчука виявлено такий художній прийом, як нанизування фразеологізмів-синонімів. На нашу думку, поєднання в одному реченні кількох фразеологічних одиниць підвищує експресивність висловлювання.

Спосіб усічення фразеологізмів здебільшого застосовано в мові персонажів: «Боже! Вона готова в огонь піти, загинути найтяжчою смертю за того, хто це зробить». Але подекуди усічення фразеологізмів письменник використав і в авторській мові, що додає оповіді образності, наприклад: «У кімнаті душно, тісно. Кіті розбиває перину, б'ється рибою і тремтить».

Індивідуальний стиль У.Самчука відзначений докладними описами побуту, праці різних суспільних верств, але насамперед селян. За допомогою загальномовних, діалектних, трансформованих, індивідуально-авторських сполук письменник передав емоції, переживання, думки та дії персонажів.

Художня література використовує діалектизми всіх мовних рівнів (фонетичні, морфологічні, синтаксичні, лексичні, фразеологічні та семантичні) насамперед зі стилістичною метою, щоб створити місцевий колорит, щоб імітувати усне мовлення персонажа, із сатиричною метою. Деякі письменники вносять діалектизми у твори і підсвідомо, під впливом рідної говірки.

Так, увійшовши в парадигму Гуцульщини, Улас Самчук не свідомо, а стихійно виповнює канву роману «Гори говорять» великою кількістю лексичних діалектизмів: звори, тошніти, опанча, нарокувати, набезівно, фурган, оджоги, малай, газда, легінь, паленка, сопкати, майорити. Крім лексичних діалектизмів, у цьому романі відбивається велика система етнографічних діалектизмів чи побутовізмів, приміром: гачі, черес, дараба, бокур, тайстра, плай, грунь, петик, бербениця, трембіта, бутин, бусуркання, царок, царина.

У романі «Гори говорять» гуцульська говірка влучно відтворила заклик персонажа виборювати волю: «Нікчемне, розніжіле покоління!.. Не бути вам свобідними! Воля купується залізом». Або ж індивідуально-авторська сполука символізує повернення жителів села до злиденного життя: «Атмосфера почала охолоджуватися. Йонаш втихомирився, і ясінські громадяни продовжували жувати жвачку своїх великих буднів».

Усі ці діалектизми органічно, гармонійно поєднуються із живим народним мовленням, є тими компонентами, за допомогою яких автор надає текстові розмовного забарвлення, наближує твір до народу, розкриває світосприймання, індивідуалізує сам роман. Тонко відчуваючи природну пропорційність і доцільність діалектизмів, Улас Самчук розглядає їх як надзвичайно важливий засіб збагачення словникового складу української літературної мови.

Творчість У. Самчука – свідчення фразеологічного та діалектологічного багатства української мови, зразок його художнього осмислення, вияв потенційних можливостей української мови. Своїми творами цей великий письменник доповнив скарбницю української мови та національної культури загалом.

МОДЕЛЬ УКРАЇНСЬКОГО СВІТУ В ТРИЛОГІЇ УЛАСА САМЧУКА «ВОЛИНЬ»

Інна Ісаєнко

Улас Самчук – видатний український письменник, публіцист, журналіст, видавець, громадсько-політичний діяч ХХ ст. Стежки долі Уласа Самчука стелилися нелегко. На його життєвій дорозі траплялися вельми складні перипетії. Неймовірними зусиллями він переборював їх. Можна по-доброму позаздрити його витримці, умінню вийти із різних ситуацій.

Улас Олексійович Самчук народився 20 лютого 1905 року в славнозвісному селі Дермань теперішньої Рівненської області в типовій середняцькій селянській родині. Початкову освіту здобув у сільській школі. Далі навчався у Кременецькій гімназії, де й виявилися та набули відповідного спрямування його літературні зацікавлення. Друкуватися почав рано. Довгі роки твори Уласа Самчука друкувалися лише за кордоном, але це не перешкоджало йому бути справжнім патріотом України, любити Батьківщину й оспівувати її художнім словом. Найвизначнішим творчим досягненням У. Самчука є роман-трилогія «Волинь» – епопейний твір письменника.

Волинь – це не просто частина України, шмат української землі. За історичними гіпотезами, Волинь – це перша організація наших предків, це передвісник золотої доби Київської Русі, Волинь – це слов'янські початки нашої державності, а слідом за тим – початки нашого світовідчуття і світогляду.

«Волинь» – твір значною мірою автобіографічний. В основу його сюжету покладено факти життя автора та його родини. Ми знаходимо багато схожого в біографіях Самчука й головного героя роману Володька Довбенка. Перебуваючи на чужині, прозаїк надзвичайно болісно переживав розлуку з близькими йому людьми. Саме туга за рідним краєм, батьківським домом та рідними стала головним поштовхом і бажанням повернутися подумки на Волинь. Письменник створив епічний, широко розгорнутий роман про людей, між яких він виріс, яких знав і любив, без яких його існування не мало сенсу.

Як бачимо, трилогія «Волинь» охоплює історію українського роду Довбенків, які міцно, серцем приросли до наймальовничішого куточка України, їм визначено долею жити у час великих соціальних зрушень, боротися за збереження своєї сім'ї, свого добробуту, коріння, любові до землі. Матвій та Володько Довбенки – носії поглядів селян на світ, нового та старого. Монументальні постаті, які вирізьбив У. Самчук у своїй трилогії, – це народні характери Волині, стійкі оригінальні натури.

Варто зазначити, що ніхто у світовій літературі не створив такого монументального образу батька, яким є у «Волині» образ Матвія Довбенка та його сина Володьки. Міцність натури Матвія Довбенка виростає з тих предслов'янських коренів, які дають історикам та археологам право вважати Волинь та Полісся праколискою всього східного та й не тільки східного слов'янства.

У. Самчук ідеалізує свого героя, описує з любов'ю та ніжністю. Володько Довбенко – не тільки фізіологічне продовження батька, він естафета, носій його сутності в нових історичних умовах. У таких умовах, коли стихійні селянські чесноти стають ґрунтом відповідного їм політичного світогляду, який вводить одвічну і спонтанну етнічну субстанцію в цілком осмислену політичну гру взаємно протидіючих сил ХХ ст.

Матвій не мислить себе без праці на землі, яка дає йому фізичні сили і духовну міць, Володько зачарований красою Волині, загадковістю її природи, хай важкою, але життєдійною силою селянської праці, вбирає, як губка, події навколишнього життя і покидає рідну домівку, щоб здобути знання і бути корисним рідному краю.

Хутір у тому краю на Волині – це первинний простір, що ідентифікується з родинним колом і в цьому контексті субституює духовну матрицю роду. Такий хутір відповідає екзистенційній потребі Самчукового персонажа – бажанню самостійності і свободи: «Хутір. Нічого кращого немає на землі від цього місця. Той луг широкий та зелений, з округлими копицями сріблистої верби, з гаями молодих, стрункіх вільх, з кущами диких поричок, ожин та повійки. Те стависько з тими темними стінами густо-зеленого шелестячого очерету і та річка з прозорою, жовтавою водою, що в'ється змією здовж лугом, вкритим густими і високими соковитими травами. І квіти квітнуть, і птахи співають...Володько часто, як немає чого робити, шкутильгає сюди, здебільшого самий... Дивні думки тиснуться в дитячу голову, а не так думки, як почуття».

Саме тому просторова модель українського світу розкривається і поглиблюється через дитяче бачення у всій його природній безпосередності. З особливостями дитячого світосприйняття пов'язана головна проблема роману – психологічне структурування навколишнього світу та усвідомлення свого місця у світопорядку, символічне осмислення просторових координат, що допомагають самовизначитися тоді, коли закладаються основи особистості.

Хоч трилогія «Волинь» представляє художній образ мало кому знаного одного краю України, та образ цей наприкінці гармонійний, в ньому нема найменших ознак якоїсь штучної сконструйованості. «Волинь» представляє собою природний, ніби недоторканий плин народного життя, що вражає своєю винятковою художньою силою і водночас предметним документалізмом. Це високе мистецтво, яке виростає з разючої фактологічної правди.

Отже, «Волинь» – це найкращий роман У.Самчука. У ньому переплелися і гордість за могутній край, і оспівування духовної краси людей Волині, їхньої чесної праці, любові до землі. Це роман про Україну з її чарівними природними пейзажами і про українців, які мріють бачити свою державу вільною й самостійною і прив'язані до неї всім серцем.

У ПОШУКАХ КРАСИ І НОВИЗНИ

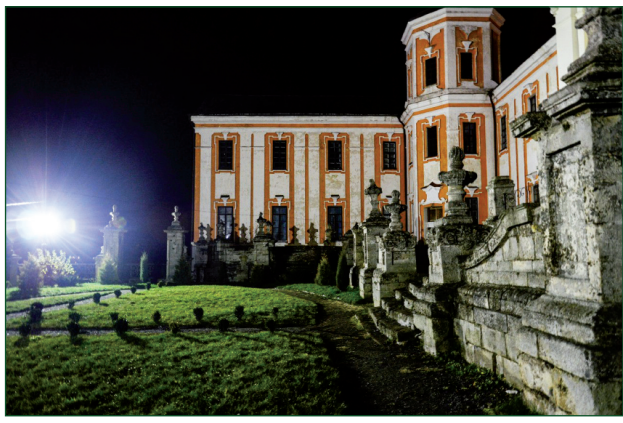

Фотохудожник-любитель Анна Лизогуб (творчий псевдонім Anetta Miracle) проживає у смт. Смига Рівненської області. Студентка 52-Дз групи нашої академії. Її захоплення фотографією почалося давно. Перші знімки робила мобільним телефоном. Тепер вийшла на більш професійний рівень. Фотографує у кольоровому і чорно-білому форматах, виконує роботи на замовлення.

Зі слів Анни, їй подобається "атмосферно-драматична" погода, зокрема дощ і туман восени чи напровесні, та сонячна погода влітку.

До зйомок спонукає постійне бажання пошуку новизни – у природі, в людях, що сприяє збагаченню душі. Крім того, дівчина вважає, що процес фотографування – можливість прославляти Бога за створену Ним красу світу.

У найкращій перспективі бачить себе професійним фотографом в межах України (але в умовах цивілізованого світу). Щиро бажаємо Анні здійснення її мрій!

УСТАМИ ДИТИНИ...

Війна несподівано увірвалась у життя кожного українця. Не хотілося вірити, що це відбувається на нашій благословенній землі, яка ще не забула страхіть минулого століття, на

якій ще живуть учасники, свідки чи просто ровесники війни минулої. Ще не всюди зрівнялись із поверхнею окопи, що ховали від ворога наших дідів і батьків. Ще оживають у спогадах солдатських вдів звірства, які доводилось пізнати нашому народові...

І ось – як грім серед ясного неба для тих, хто беззастережно вірив у щирі почуття нашого так званого брата, і болюче сприйняття дійсності тими, котрі неодноразово застерігали від подібного сценарію. На нашій землі йде до безумства спотворена війна, в якій дійсний ворог не визнає себе ні ініціатором, ні учасником.

Шокований світ по-справжньому наляканий, проте не стільки ситуацією в Україні,

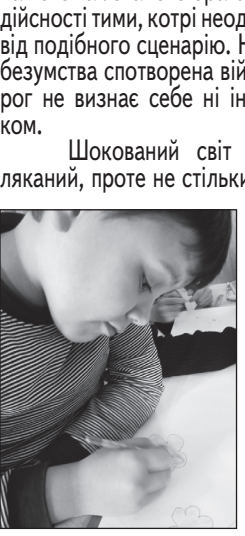

скільки можливістю поширення цієї трагедії на захід. Лише окремі зарубіжні представники називають речі своїми іменами... Це, на превеликий жаль, залишається частиною великої політичної гри, в якій ціна людського життя нівелюється у порівнянні з іншими цінами, поставленими на карту цієї жорстокої гри.

Та ми повертаємось до власних болючих проблем і прагнемо показати, як же на нинішні події дивляться найменші громадяни нашої країни, бо саме їхніми устами, як відомо, глаголить істина.

Урок образотворчого мистецтва у 2-б класі Кременецької ЗОШ № 1 проводила молодий педагог, випускниця нашого ВНЗ Анна Козачок. Перед дітьми озвучено тему заняття – "Війна і мир – у малюнку".

Звичайно, процесу малювання передувала вступна бесіда, що була поділена на два розділи: "Як ви бачите війну?" і "Кольори миру". Розгортаючи ці теми, діти поступово заглиблювались у їх зміст і згодом почали висловлювати вже не зовсім дитячі думки: "Війна – це коли немає миру" (Саша Вашинюк); "Росія б'ється з Україною. Скрізь страшні фарби: чорна – це зло і червона – це кров" (Вероніка Вербицька); "Люди вбивають один одного. Не знаю, чому. Кругом

танки, літаки падають" (Денис Трачук); "Війна руйнує будинки, падають люди, горять ліси. Сірі танки і БТРи. Наші воїни замасковані у темно-зелену форму, щоб вороги не побачили" (Андрій Дроздовський).

А мир постає в дитячій уяві не просто в кольорах природи, як-от "голубе небо, жовта пшениця, зелена трава" (Надя Якимчук), "сад із плодами" (Вероніка Вербицька), "веселка, живі рослини" (Назар Шулінський), "сонце, живий ліс" (Женя Омельчук). Дехто з дітей переходить з кольорової гами до зображення миру більш глибокого, можна сказати соціального, та з особливим пост воєнним акцентом: "Не стріляють танки, не вмирають люди. Все добре" (Антон Юрчик). Денис Трачук зумів вдало поєднати кольори з їх символічним значенням: "Чорні хмари відходять, а наступають білі, блакитні". "Люди обіймають один одного, радіють. Україна переможе, бо добро завжди перемагає зло", – глибоко переконана Вероніка Вербицька.

Проте окремої уваги заслуговує розповідь Давидка Римаря: "Війна – це вбивства, вибухи, перестрілки, танки, сумні люди. Росія воює з Україною, тому що Путін хотів забрати нашу землю. Йому не вдається цього зробити. Наші війська знищили багато ворожих батальйонів". Картини війни маленький школяр бачить не лише класично статичними ("чорний колір диму, сірий і коричневий колір зброї, злі кольори, бо наступає зло, а ще оранжевий вогонь і червона кров"),

а й у певній мірі (з огляду на ситуацію) позитивно динамічними: "російські прапори під українськими танками, а українські – зверху і в руках солдат", "українські солдати кидають гранати на російський танк – і він вибухає", "розвівається чорно-червоний прапор, який означає "смерть ворогам!".

Хлопчина малює мир світлими, яскравими фарбами ("райдуга, птахи, квіти, метелики" і підписи "Слава Україні!", "Героям слава!"), та

не лише у малюнках розкриває свої таланти: зараз він вишиває два Тризуби, бо вважає їх "дуже важливими для України".

І зовсім не дивно, що Давид росте справжнім патріотом. Особлива гордість і приклад для наслідування – його тато Віктор Римар. Окрім своєї нинішньої волонтерської діяльності, він вчить сина, як маскуватися, битися в рукопашному бою саперною лопаткою, як захистити себе від снайпера ("обкопати себе землею, вкопатися, зробити навколо себе стінку із землі, а зверху накинути маскувальну сітку, щоб ворог не помітив..."). Зі слів хлопчика, йому відома будова танка, він знає, "що треба відкрутити, щоб танк загорівся", а "тато дуже злий на Росію, бо Путін повбивав багато наших людей". На своїй пілотці юний майстер "зняв російську зірку, розбив її молотком, а на її місце прикріпив козацьку кокарду".

Крім татової науки, гарним натхненником у справах милосердя є бабуся Марія Федорівна, котра пече пиріжки та солодке печиво для українських солдат, в'яже їм носки і виштопує на них дорогі слова "Слава Україні!". Маленький патріот бажає усім нашим воїнам повернутися живими, здоровими, а ще миру на нашій землі.

Решту почуттів, думок і бажань діти висловили у своїх малюнках,якіївирішили відправити туди, де й досі йдуть бої і ллється кров. Хай це буде для наших захисників вістючкою підтримки та любові, що прискорить мир і додасть їм сил для перемоги над підступним ворогом і повернення до рідних домівок.

Хай же восторжествує істина, висловлена дитячими устами!

«Літописець землі Волинської»

Ольга СТАВІНСЬКА, бібліотекар

Улас Самчук – одна з найяскравіших постатей українства, людина, яка зуміла втілити в собі найкращі риси української ментальності: ліризм, поетичність, вразливість серця – і перебороти його найбільші хиби: індивідуалізм, невміння підпорядковувати свої інтереси інтересам загалу. Тому вивчення творчої спадщини нашого всесвітньо відомого земляка, письменника, публіциста, громадсько-політичного діяча – це спроба зрозуміти його багатий душевний світ, знайти в ньому те, що має стати опорою у сучасному житті. Пропонуємо увазі читачів огляд наукових розвідок у дослідженні літературного спадку Уласа Самчука, серед яких переважають праці викладачів нашого ВНЗ і науковців Волині.

Основний крок до розуміння творчості письменника – його біографія. Одним із перших і найповніших видань в українській літературній критиці на цю тему стала монографія кременчанина Гаврила Чернихівського "Улас Самчук: сторінки біографії" – перше дослідження життєпису видатного прозаїка ХХ ст., уродженця землі Волинської. У пропонованій праці висвітлюється життя письменника на тлі складної епохи, в якій він жив і творив. Книга ілюстрована багатьма світлинами.

Біографія письменника тісно переплітається з його творчістю, яку він ідентифікує з біографією свого покоління та народу. Це унікальна ситуація в історії творчого слова, коли новий активний герой формувався в українській прозі ХХ ст. разом з автором і перед яким стоять ті самі питання, які намагається розв'язати сам письменник. Тому провідним мотивом творчості звучить ідея боротьби за своє існування в світі не тільки окремо взятого героя, а й цілого українського народу, а також ідентичності української нації. Тему національної ментальності героя-українця у творчості У. Самчука досліджує науковець нашої академії Ірина Комінярська у своїй монографії "Улас Самчук: alter ego і alter iden".

"Я ставив і зараз ставлю, як на письменника, виразне завдання: хочу бути літописцем українського простору в добі, яку сам бачу, чую, переживаю", – писав Самчук. Кращі його твори, як-от, трилогії "Волинь" та "Ост", роман "Марія", підтвердили, що письменник з честю виконав поставлене перед собою завдання. Він – автор 22 книг, у тому числі двох трилогій, а також значної кількості журнальних і газетних публікацій. Складна, суперечлива доля разом з талантом дала можливість претендувати на роль "літописця українського простору". Улас Самчук, як справедливо зазначав Остап Тарнавський, виправдав себе своєю творчістю, він не порушував вимог, поставлених перед собою..., в цьому сприяли йому не тільки врівноважений і твердий характер, а й талант, що ним обдарувала його українська земля, літературний досвід, здобутий на Заході, послідовна праця й бажання нового, кращого, досконалішого. Посібник А. М. Фасолі "Великий учитель свого народу. Вивчення творчості Уласа Самчука в середній школі" є спробою осягнути творчу спадщину письменника і на його прикладі показати шлях української літератури воєнного та повоєнного періоду як на Україні, так і за її межами.

Творчість Уласа Самчука тісно пов'язана з його громадсько-політичною діяльністю, а в багатьох випадках (особливо це стосується публіцистики) – і зумовлена нею. Публіцистика письменника – це об'єктивний, а часто й критичний погляд на себе, на життєвий шлях свій і свого народу, який спонукає читача діяти. Специфіка громадсько-політичної діяльності полягала в його впливові на становлення і розвиток української національної свідомості через літературну творчість. Дослідження громадсько-політичної біографії Уласа Самчука, еволюції його суспільно-політичних поглядів дає можливість прослідкувати розвиток ідеології українського державотворення впродовж ХХ ст., суттєво уточнити і доповнити наукову концепцію новітньої історії України. В науковій праці "Між Сциллою політики і Харибдою творчості: монографія" (А.Жив'юк) здійснено спробу комплексного дослідження багатогранної громадсько-політичної діяльності Уласа Самчука та впливу його творчості на розвиток української національної свідомості.

В багатій літературно-публіцистичній спадщині У.Самчука слід відмітити його просвітницьку і виховну роль. Початок просвітницької діяльності припадає на 20-ті рр. ХХст., коли національна стихія намагалася перебороти чужі впливи на культурно-освітньому рівні. Участь У. Самчука значно сприяла освітньо-інтелектуальним зрушенням на Волині. Напрями просвітницької діяльності означені такими періодами: діяльність у Крем'янецькій "Просвіті"; культурно-освітня робота на Закарпатті; справи шкільництва та освіти, пов'язані з діяльністю як головного редактора газети "Волинь", члена Ради окружної "Просвіти" в Рівному; керівництво культурно-освітнім відділом Українського Національного об'єднання у Берліні. Педагогічні й просвітницькі аспекти діяльності проаналізовано в монографії Н.В.Приймас "Просвітницька діяльність та педагогічні погляди Уласа Самчука".

Свій обов'язок перед собою і нацією У.Самчук вбачав у тому, щоб "лишити по собі слід у слові – і то у слові солідного вияву". І хоча довгі роки цей слід видатного земляка приховували, в кінці ХХ ст. читач отримав змогу прочитати й оцінити спадок майстра. Першою ластівкою нашого ставлення до особи і діяльності письменника стала урочиста академія, присвячена творчості У. Самчука, і виданий за її матеріалами збірник "Улас Самчук – видатний український письменник ХХ ст." (1993 р.).Наукові розвідки, запропоновані в цьому збірнику, торкаються лише перших творів митця, опублікованих в Україні.

Цілісний образ письменника, політика, громадського діяча намагалися створити співавтори збірника Всеукраїнської науковій конференції "Улас Самчук: художнє осмислення української долі в ХХ столітті" (2005р.). Серед матеріалів цієї конференції – наукові праці викладачів нашої академії О. В.Пасічник, О.В.Васлишина, О. Г.Легкун, О.П. Макаренко, Н. В.Приймас.

Завдячуючи людям, зацікавленим творчістю Уласа Самчука, відбулося його повернення на рідну землю, і ми можемо збагнути всю могутність його таланту, всю велич його внеску до скарбниці культури рідного народу.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2015-2016 навчальний рік

На основі повної загальної середньої освіти (11 кл) за спеціальностями:

Фізичне виховання
Сертифікати: українська мова та література, біологія, конкурс фізичних здібностей

Образотворче мистецтво
Сертифікати: українська мова та література, історія України, творчий конкурс

Музичне мистецтво
Сертифікати: українська мова та література, історія України, творчий конкурс

Технологічна освіта
Сертифікати: українська мова та література, математика, творчий конкурс

Дошкільна освіта
Сертифікати: українська мова та література, історія України, біологія

Соціальна педагогіка
Сертифікати: українська мова та література, історія України, біологія

Біологія
Сертифікати: українська мова та література, біологія, хімія

Філологія (англійська мова та література)
Сертифікати: українська мова та література, іноземна мова, історія України

Філологія (німецька мова та література)
Сертифікати: українська мова та література, іноземна мова, історія України

Філологія (українська мова та література)
Сертифікати: українська мова та література, іноземна мова, історія України.

Заяви приймаються *з 10 липня по 1 серпня.*
Оприлюднення рейтенгових списків вступників - *7 серпня.*
Зарахування в академію: *на місця держзамовлення не пізніше 8 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб не пізніше 14 серпня.*

Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

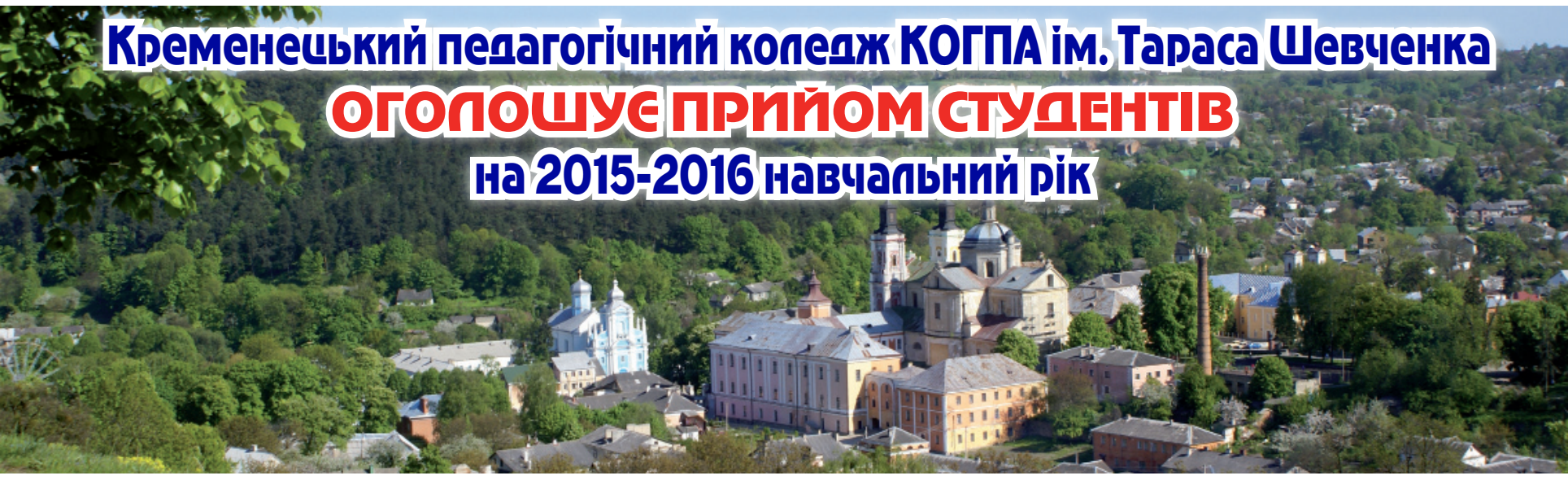

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2015-2016 навчальний рік

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл) за спеціальностями:

Фізичне виховання
українська мова (диктант), конкурс фізичних здібностей

Образотворче мистецтво
українська мова (диктант), творчий конкурс

Музичне мистецтво
українська мова (диктант), творчий конкурс

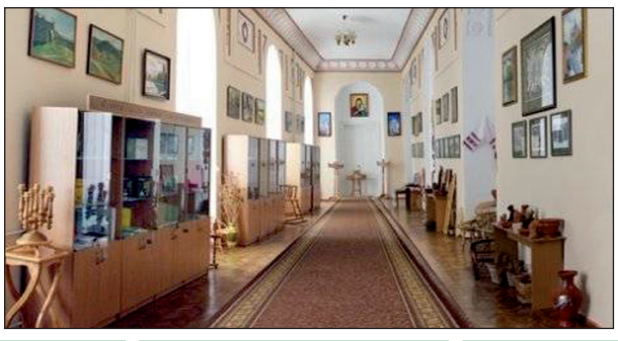

Технологічна освіта
українська мова (диктант), математика (тести)

Дошкільна освіта
українська мова (диктант) , біологія (тести)

Заяви приймаються *з 10 липня по 24 липня.*
Зарахування в коледж: *на місця держзамовлення не пізніше 8 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб не пізніше 14 серпня.*

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
35427008001808
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК
Редактор-дизайнер
Сергій ЮРЧУК

Редактор відділу студентської молоді, оператор комп'ютерного набору і верстки
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видрукувано у друкарні "Від і до" м.Чернівці, вул. Заводська, 37в

Наклад 1200 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.